

JOURNAL OF TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

วิทยาสาร

วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ■ ปีที่ 118 ฉบับที่ 4 เดือนกุมภาพันธ์ 2562

สกุ๊ปพิเศษ

2 กุมภาพันธ์
วันนักประดิษฐ์

เรียนรอบตัว

เรียนรู้แบบใหม่
สไตล์ฟิน (แลนด์)

IT Hero

15 แอปพลิเคชันฟรี
สำหรับวัยเรียน ตอนที่ 1

ดอกป๊อปปี้สีแดงนั้นเป็นสัญลักษณ์แทนทหารผ่านศึก สีแดงของดอกป๊อปปี้ คือ เลือดของทหารหาญที่ได้หลั่งไหลมาแผ่นดินไว้ด้วยความกล้าหาญเสียสละอันสูงสุด

3 กุมภาพันธ์ วันทหารผ่านศึก

เนื่องจากเป็นวันที่รัฐบาลให้จัดตั้ง องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกขึ้น เพื่อให้เป็นหน่วยงานถาวร ทำหน้าที่ ให้การสงเคราะห์แก่ทหารผ่านศึก และครอบครัวทหารผ่านศึกโดยตรง

สวัสดีค่ะท่านผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกท่าน เดือนกุมภาพันธ์ จัดได้ว่าเป็นเดือนแห่งความรักของชาวพุทธ กล่าวคือ **วันมาฆบูชา** ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของปีนี้ตรงกับวันอังคารที่ 19 กุมภาพันธ์ และวันแห่งความรักสากล คือ วันวาเลนไทน์ ซึ่งกำหนดเป็นวันที่ 14 กุมภาพันธ์ของทุกปี เหตุที่กล่าวว่า วันมาฆบูชา เป็นวันแห่งความรักในทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากวันดังกล่าวเป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม “โอวาทปาฏิโมกข์” อันเป็นหลักคำสอนที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ได้วางหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการที่เรชาวพุทธจะได้ยึดถือเป็นแบบสำหรับประพฤติปฏิบัติตน อันมีสาระสำคัญว่าด้วยการส่งเสริมให้มวลมนุษย์ตั้งมั่นในการทำความดี ละความชั่ว ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน นั่นก็คือ มนุษย์ควรมีความรักอันยิ่งใหญ่ เป็นรักที่ไม่เห็นแก่ตัว ให้รู้จักรัก และเมตตาต่อเพื่อนร่วมโลก ความรักมิได้มีความหมายเพียงความรักระหว่างหนุ่มสาวเท่านั้น แต่ยังหมายถึง ความรักระหว่างพ่อแม่กับลูก ครูกับศิษย์ เพื่อนกับเพื่อน รวมไปถึงความรักที่เพื่อนมนุษย์มีให้ต่อกัน

การจัดงานวันครู ครั้งที่ 63 พ.ศ. 2562 ภายใต้แก่นสาระ “**คุณธรรม นำครูไทย สร้างเด็กไทยหัวใจซื่อตรง**” ในวันที่ 16 - 18 มกราคมที่ผ่านมา ได้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี งานปีนี้จัดพิเศษกว่าทุกปี เนื่องจากการจัดแสดงผลงานของกระทรวงศึกษาธิการ รอบ 4 ปี ภายใต้ 3 หัวข้อหลัก คือ “**คุณธรรมนำครูไทย**” “**สถานพลั้งเครื่องช่วย**” และ “**สร้างเด็กไทย 4.0**” ในงานงานนี้มีผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา นักเรียน นิสิตนักศึกษา ให้ความสนใจ มาเข้าร่วมงานจำนวนมาก ทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการจัดงานวันครู ทั้งการร่วมพิธีรำลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ การยกย่องเชิดชูเกียรติและประกาศเกียรติคุณ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งการเผยแพร่เกียรติคุณและผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่มีคุณูปการต่อการศึกษาเยาวชน และประเทศชาติให้เป็นแบบอย่างแก่ครูรุ่นต่อ ๆ ไป วารสารวิทยาสารณฉบับนี้ได้รวบรวมภาพกิจกรรมของการจัดงานวันครู ครั้งที่ 63 พ.ศ. 2562 มาให้ท่านผู้อ่านได้ชมกันค่ะ

ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคมที่ผ่านมาจนถึงเดือนกุมภาพันธ์นี้ ปริมาณฝุ่นละอองในกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นเกินเกณฑ์มาตรฐาน โดยเป็นฝุ่น PM2.5 คือ ฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน หรือเทียบแล้วเล็กกว่า 3% ของเส้นผ่านศูนย์กลางเส้นผมของมนุษย์ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพราะสามารถเดินทางผ่านทางเดินหายใจ สูดดมและกระแสเลือดได้ง่าย เพิ่มโอกาสของโรคหัวใจ และโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ ขอให้ผู้อ่านทุกท่านดูแลสุขภาพของตัวเอง และคนรอบข้าง โดยการป้องกันด้วยการสวมใส่หน้ากากอนามัยที่ได้มาตรฐาน ป้องกันฝุ่นขนาดเล็กโดยเฉพาะกันนะคะ

(ดร.วันทนาพร ระงับทุกข์)

บรรณาธิการ

ขอเชิญร่วมส่ง

บทความ | เรื่องสั้น | บทกวี

เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยาสารณ โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. e-mail : withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ : กองบรรณาธิการวารสารวิทยาสารณ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
3. โทร. / โทรสาร : 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น **ต้องมีลิขสิทธิ์** ดัดแปลงงานของผู้อื่น
ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

01 บทบรรณาธิการ

04 สกูปพิเศษ

2 กุมภาพันธ์ วันนักประดิษฐ์

08 รอบรั้วครูสภา

ประมวลภาพการจัดงานวันครู
ครั้งที่ 63 พ.ศ.2562

14 วิชาการอ่านง่าย

ปฏิรูปการศึกษา : การขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพ

18 ข้อคิด

เติมเต็มกายใจ ให้เต็มร้อย

19 โรงเรียนดี โครงการเด่น

การพัฒนาระบบสารสนเทศ
เพื่อการบริหารจัดการ โรงเรียนสาครพิทยาคาร

25 พุทธศาสนา

วาทีของพระบรมครู
เรื่อง ทรงโต้ตอบ กสิการวาชพราหมณ์

28 เรียนรอบตัว

เรียนรู้แบบใหม่ สไลด์ฟลิน (แลนด์)

32 ยุทธศาสตร์การศึกษา

การพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ
ด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

36 บริหารการศึกษา

การใช้นวัตกรรมแบบฝึกการเขียนกลอนแปด
ด้วยตนเอง

40 เรื่องสั้น

จิตสำนึก...จบแค่นี้

44 ครูเล่าเรื่อง

รอยต่อของความทรงจำ ตอนที่ 2

49 วิจัยน่ารู้

56 หนึ่งในโรงเรียน หนึ่งในนวัตกรรม

65 ประสบการณ์

บันทึกถึงดวงดาว 101

69 บทความพิเศษ

ภาวะผู้นำตามสภาพจริงของผู้บริหารสถานศึกษา

72 รักไทย

สำนวนไทย...เรื่อง หมู หมู

74 ประโยคสัญลักษณ์

ประโยคสัญลักษณ์ที่ 79 โลงผีบอก

75 ณ สยาม

“ถ้าลมหายใจอยู่อยู่ตราบดี จะไม่ได้เห็นกรุงสยาม
ปราศจากอำนาจอันเป็นเอกราชเลย” ตอนที่ 3

82 นวนิยายอิงธรรมะ

รักที่หลุดพ้น ตอนที่ 8

86 IT HERO

15 แอปพลิเคชันฟรี สำหรับวัยเรียน ตอนที่ 1

89 ดรรชนีกีฬา

รู้จัก “รุ่มร้อน” กีฬารุ่มร้อนล่องนภาทำใจ....
กีฬาควาเหรีญทอง คีเเอเซียนเกมส์ 2018

93 พืชการออม

การยีนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

96 มุมสุขภาพ

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์

100 วิชาการบันเทิง

คนอมทุกข์

103 ตะเวนเที่ยว

มนตราอินทราวุธ

109 ย่ำสามกรอบ

ย่า ANGKOR. เขียบ SIEM REAP.

ที่ปรึกษา :

คณะกรรมการครูสภา
คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ
ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ
ดร.ทินสิริ ศิริโพธิ์
นายยุทธชัย อุดมมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการประจำ :

ศ.กิตติคุณสุนน อมรวิวัฒน์
รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รศ.ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์
รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล
รศ.ดร.กล้า ทองขาว
รศ.ดร.สุชุม เจริญทรัพย์
รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ
ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์
ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ
ดร.จักรพรรดิ วัฒนา
ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง

บรรณาธิการ : ดร.วัฒนาพร ระจิบทุกษ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :
ดร.ราณี จินสุทธิ

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ :
นายจันทร์ยงยุทธ บุญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ :
นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภา ทองขาว
นางสาววินิตา รังสิวราชกิจ
นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมฆา
นางสาววรวรรณ พรพิพัฒน์
นายวัชรพล เหมือนจา
นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภา ทองขาว

ศิลปกรรม/รูปเล่ม/จัดพิมพ์ :

บริษัท ออนป้า จำกัด
111/1 อาคารนวดสร ถนนพระรามที่ 3
แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม
กรุงเทพ ฯ 10120
โทร. 0 2689 1056
โทรสาร 0 2689 1081
www.onpa.co.th

วารสารวิทยาจารย์

กองบรรณาธิการ/ฝ่ายสมาชิก โทร./โทรสาร 0 2282 1308
ที่อยู่ 128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ฯ 10300
e-mail : withayajarn@gmail.com
www.withayajarnksp.com

'สิ่งประดิษฐ์' เป็นนวัตกรรมที่ทำให้มนุษยชาติสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย และสะดวกสบายยิ่งขึ้น เพราะลำพังความสามารถของร่างกายมนุษย์คงไม่สามารถ ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นไปอย่างที่ต้องการได้อย่างสมบูรณ์ สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ จึงเป็นปัจจัย สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มนุษยชาติสามารถดำรงเผ่าพันธุ์ได้อย่างแข็งแกร่ง มีอายุยืนยาว มากขึ้น มีร่างกายแข็งแรง ตลอดจนมีสติปัญญาที่ชาญฉลาดขึ้น หรือหากจะกล่าวอย่างสั้น ๆ สิ่งประดิษฐ์ก็คือเครื่องมือที่ทำให้มนุษย์สามารถใช้ชีวิตได้อย่างดีขึ้น และง่ายขึ้นนั่นเอง

“ สิ่งประดิษฐ์ ก็คือเครื่องมือ ที่ทำให้มนุษย์สามารถใช้ชีวิตได้อย่างดีขึ้น ”

ลองจินตนาการดูว่า หากมนุษย์ไม่รู้จักการใช้ไฟ ไม่ว่าจะด้วยการรู้จักวิธีการก่อไฟ การคิดค้นเครื่องมือจุดไฟ และการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกับไฟ เช่น เต้าไฟ หม้อ หรือ กระทะ เราคงไม่ได้เป็นมนุษย์ที่เป็นเราอยู่ในทุกวันนี้ และคงจะมีอายุขัยที่แสนสั้นเป็นแน่แท้

สิ่งประดิษฐ์ยังเป็นหัวข้อที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็น ‘ประเทศไทย 4.0’ โดยใช้ ‘อุตสาหกรรม 4.0’ เป็นตัวขับเคลื่อนซึ่งอุตสาหกรรม 4.0 จำเป็นต้องอาศัยสิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยีขั้นสูงที่จะนำมาใช้ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้ได้สินค้าที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง มีต้นทุนการผลิตต่ำ และให้ผลกำไรแก่ผู้ผลิตสูง อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมทันสมัยในอนาคตอันใกล้

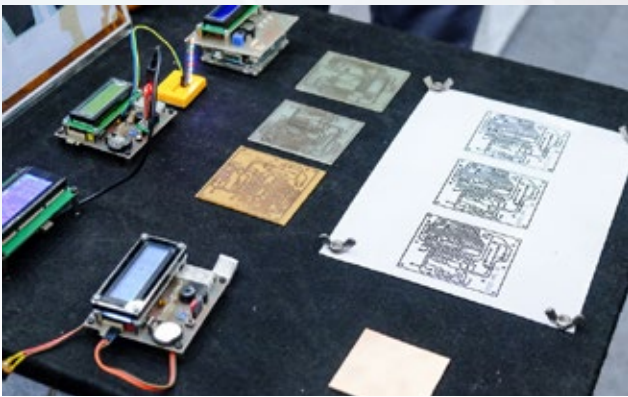
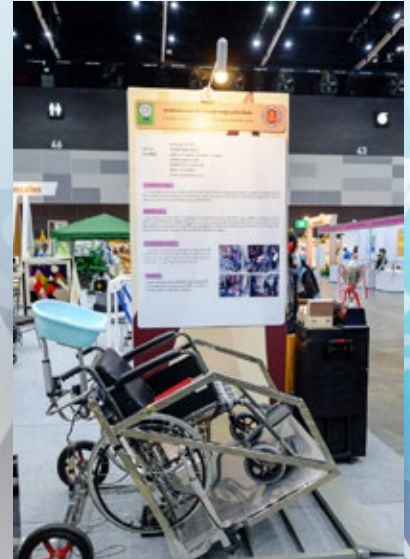

“เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย” หรือ “กังหันน้ำชัยพัฒนา”

ด้วยเล็งเห็นความสำคัญของสิ่งประดิษฐ์ รัฐบาลจึงได้กำหนดให้ทุกวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ของแต่ละปีเป็น ‘วันนักประดิษฐ์’ ตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 เพื่อ**น้อมรำลึกถึงวันประวัติศาสตร์ในการทูลเกล้าฯ ถวายสิทธิบัตรการประดิษฐ์ “เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย” หรือ “กังหันน้ำชัยพัฒนา”**แด่**พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9** ซึ่งเป็นสิทธิบัตรในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของไทย และเป็นครั้งแรกของโลก รวมทั้งทรงเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักประดิษฐ์ไทยในการสร้างสรรค์ผลงานสิ่งประดิษฐ์ที่ช่วยแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรในระดับประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ร่วมกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จัดงาน **“วันนักประดิษฐ์” (Thailand Inventors' Day 2019)** ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีระดับชาติในการเผยแพร่ ถ่ายทอด และขยายผลสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมสู่ผู้ใช้ประโยชน์และสาธารณชน เพื่อเป็นกลไกในการสร้างแรงบันดาลใจแก่นักประดิษฐ์ไทย ในการพัฒนาผลงานประดิษฐ์คิดค้นและแรงจูงใจในการประดิษฐ์คิดค้นแก้เยาวชนรุ่นใหม่ และเพื่อเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการประดิษฐ์คิดค้นต่อการพัฒนาประเทศ

สำหรับปี 2562 นี้ เป็นครั้งที่ 21 ของการจัดงาน มีการนำเสนอสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมพร้อมใช้ และความก้าวหน้าด้านการประดิษฐ์คิดค้นของประเทศให้เกิดการขยายผลและนำไปใช้ประโยชน์ในมิติต่าง ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และเป้าหมายประเทศไทย 4.0 ในการนำการวิจัยและนวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมของประเทศ ภายใต้แนวคิด **“สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมเพื่อความก้าวหน้าของประเทศไทย”** โดยจัดขึ้นเมื่อวันที่ 2-6 กุมภาพันธ์ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

ข้อมูล:

http://www.inventorday.nrct.go.th/main.php?filename=index_th

<https://highlight.kapook.com/view/97084>

ภาพ:

<http://www.thailandexhibition.com/Report/2331>

<http://www.siamfocustimenews.com/103823>

ประมวลภาพการจัดงานวันครู ครั้งที่ 63 พ.ศ. 2562

“คุณธรรมนำครูไทย สร้างเด็กไทยหัวใจซื่อตรง”

มอบดอกกล้วยไม้ ประชาสัมพันธ์งานวันครู
ณ ทำเนียบรัฐบาล วันที่ 8 มกราคม 2562

แถลงข่าวการจัดงานวันครู
วันที่ 9 มกราคม 2562

วันที่ 16 มกราคม 2562 (วันครู)

ภาคเช้า
พิธีตักบาตร

พิธีสงฆ์

พิธีบูชาบูรพาจารย์

พิธีสักการะปฐุมบูรพาจารย์

พิธีการวะครุอาวุโสของนายกรัฐมนตรี

พิธีมอบรางวัล

ปาฐกถา หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ครั้งที่ 2 “คุณธรรมนำครูไทย สร้างเด็กไทยหัวใจซื่อตรง”

ภาคบ่าย

วันที่ 17 มกราคม 2562

แถลงผลการดำเนินงาน
ของกระทรวงศึกษาธิการ รอบ 4 ปี

เสวนาพิเศษ
“คุณธรรมนำครูไทย สร้างเด็กไทยหัวใจซื่อตรง”

พิธีมอบรางวัล "ครูสุจริต"

วันที่ 18 มกราคม 2562 เสวนา “บนเส้นทางสายอาชีพของครูยุคใหม่”

พิธีการวะครูอาวุโสของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พิธีมอบรางวัล

นิทรรศการผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ รอบ 4 ปี “คุณธรรมนำครูไทย” “สานพลังเครือข่าย” และ “สร้างเด็กไทย 4.0”

ปฏิรูปการศึกษา การขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพ

ในยุคเปลี่ยนผ่านทางการเมืองในรอบกว่าทศวรรษผลพวงของรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และผลิตผลดังกล่าวนำมาสู่จุดหมายของการมีส่วนร่วมทั้งในทางการเมือง และภาคราชการ จะพบว่าคำที่สะท้อนของการมีส่วนร่วมถูกบัญญัติไว้ทั้งในรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย ระเบียบส่วนราชการต่าง ๆ เช่น คำว่า **ประชาคม** **ประชาสังคม** **ผู้แทนวิชาชีพ** **องค์กรวิชาชีพ** จนทำให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางทั้งภาคราชการและภาคการเมือง ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ

ทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมแม้จะเป็นแนวคิดหลักของการมองทุกภาคส่วนที่เป็นประชากรของชาติ มุ่งเป้าไปสู่การยกระดับ “ความเป็นพลเมือง” ตามหลักประชาธิปไตยต้องการให้ประชากรเป็น “กำลังของเมือง” หรือ “กำลังของชาติ” เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการการปกครอง ให้ถือว่าเป็นภารกิจร่วมกันของประชากรภายในชาติ คือเจตนารมณ์สูงสุดในความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของประเทศ

ในการจัดการศึกษาเช่นเดียวกันหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ 2540 จึงได้ก่อให้เกิด “องค์คณะบุคคล” เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทั้งทางนโยบาย บุคคล ทุกระดับ เป็นการวางรากฐานและให้ความสำคัญ แต่เมื่อแนวคิดนี้ถูกใช้และดำเนินการได้ระยะหนึ่ง ก็พังครืนลงมา ทั้งในระดับชาติ และภาคส่วนต่าง ๆ ด้วยสาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก “สนิมเกิดจากเนื้อในตน” และพุ่งเป้าไปสู่การสกัด ทำลาย ขยายภาพบาดแผลจนดูน่ากลัว ทำให้ทุกคนต่างพากันห่วงกังวลและสอดคล้องกับทัศนะอำนาจตามแนวอนุรักษนิยมในทัศนะนี้มองเห็น การมีส่วนร่วมเป็นตัวถ่วง หรือยากในการพัฒนา จนก่อให้เกิดโครงสร้างใหม่ แนวคิดใหม่และเลยเถิดไปถึงการควบคุมขีดกรอบทางด้านองค์วิชาชีพในทุกๆระดับ ทั้งด้านในระบบหรือนอกระบบ การรับรองสิทธิของปวงชนชาวไทยที่ควรจะเป็นได้ความสำคัญลง เมื่อต่างใช้สภาวะการณ์เป็นตัวกำหนดมากกว่าทิศทางของหลักการที่ต้องก้าวไปข้างหน้าร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย

การหดหายไปของการมีส่วนร่วมในช่วงเวลาครึ่งทศวรรษที่ผ่านมา พร้อมกับการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การก่อเกิดของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ พร้อม ๆ กับปรับเปลี่ยนโครงสร้าง แนวคิดที่ต้องการเน้นอำนาจส่วนกลาง พร้อม ๆ กับการปฏิเสธ การกระจายอำนาจ ลดทอนการมีส่วนร่วมในระบบตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง แนวคิดดังกล่าวล้วนทำลายความน่าเชื่อถือ ใน “ความเป็นพลเมือง” ของประเทศนี้ลงอย่างราบคาบ แม้กระทั่งคนในแวดวงการศึกษาของเราเอง ยังรู้มกระหน่ำซ้ำเติม อย่างไม่มียั้ง แต่เมื่อสภาวะปัจจุบันการดำรงอยู่ และผลพวงที่เกิดขึ้น การหดหายไปจากภาวะของการมีส่วนร่วมของตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพย่อมส่งผลกระทบต่อในด้านวิชาชีพทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร วิทยฐานะ การสั่งการ ฯลฯ เสี่ยงบั่นเริ่มมีพลังมากขึ้นตามกาลเวลาแห่งมรสุมฤดู

สร้างคุณค่าของความเป็นครูอย่างมืออาชีพ ในการพัฒนาการศึกษาชาติอย่างเข้มแข็ง

....ตระหนักในความสำคัญ
ของการสร้างเยาวชนควบคู่ไปกับการพัฒนา
และขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพ
ให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพและสังคม

หากเชื่อว่า พลังของการศึกษาคือการพัฒนาพลเมืองและเป็นอนาคตของชาติ การปลูกปั้นพลเมืองของประเทศ ในแวดวงของการศึกษา คือการพัฒนาแนวคิดของหลักประชาธิปไตยในทุกระดับชั้น ส่งเสริมกระบวนการทางประชาธิปไตยมาใช้อย่างจริงจัง ลดทอนทัศนคติและวัฒนธรรมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาเคยฝังรากลึกในบุคคลลง เสริมสร้างวัฒนธรรมใหม่ เน้นสิทธิเสรีภาพบุคคลความเป็นปัจเจกแห่งเสรีที่เอื้อมีสำนึกต่อพื้นที่ส่วนรวมมากกว่าพื้นที่ส่วนตนในประเด็นสาธารณะปลูกฝังเรื่องความมีวินัย ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ในฐานะของความเป็นพลเมือง ส่งเสริมและรับได้กับความคิดเห็นที่แตกต่างรวมทั้งการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม พร้อมกับการปรับเปลี่ยนวิถีทางสังคมใหม่บนรากฐานของชาติพันธุ์

แต่ทว่าการมุ่งเน้น การปลูกฝังวิถีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ องค์กรทางการศึกษาเองควรมีโครงสร้างเป็นแบบอย่าง และให้ความสำคัญของความเป็นวิชาชีพ ที่เป็นองค์กรทางวิชาชีพในการร่วมขับเคลื่อนทางวิชาชีพอย่างแท้จริง เหมือนองค์กรทางวิชาชีพอื่น ๆ ในสังคมไทยต่างให้ความสำคัญในบทบาทของสถานะผู้ประกอบการวิชาชีพเป็นสำคัญ แม้กระทั่งองค์กรบุคคลในองค์กรตามโครงสร้างการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบวิชาชีพควรมีบทบาทอย่างชัดเจน การดำรงอยู่ของความเป็นตัวแทนของวิชาชีพ กับ วิทยฐานะที่เกี่ยวข้องร้อยเข้าด้วยกันจึงมิใช่คำตอบของการเป็นตัวแทนวิชาชีพอย่างแท้จริงรวมทั้งวิธีการตอบสนองโจทย์ของกระบวนการที่สามารถยึดโยงกับผู้ประกอบวิชาชีพ จึงจะเป็นการดำรงอยู่ในฐานะของตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างสมเกียรติ ฐานะ และศักดิ์ศรี

องค์กรในทางการศึกษาจึงต้องเป็นจุดหมายในการขับเคลื่อนกระบวนการประชาธิปไตย จึงสามารถเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยในระดับต่าง ๆ ลงมาแม้กระทั่งในการจัดการเรียนการสอน การเน้นและให้ความสำคัญต่อการรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายและแตกต่าง เสริมสร้างสมรรถนะบุคคลมีก้านสมองที่ยอมรับฟังความเห็นและเชื่อในวิถีความเป็น **“ประชาธิปไตยในเวทีนี้”** ตั้งแต่ในระดับสถานศึกษา จึงจะสามารถสร้างหน่ออ่อนเหล่านี้ได้เติบโตอย่างสมบูรณ์

องค์กรวิชาชีพครู เกิดขึ้น มีอยู่ และ...? ยังคงตระหนักของการมีส่วนร่วมและคู่ขนานไปกับระบบราชการที่ยั่งยืนในแนวคิดหลักของการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ คือการพัฒนาด้านวิชาชีพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาชาติ พร้อมสนับสนุนเพื่อการพัฒนาเยาวชนก้าวสืบทอดไปเป็นกำลังของชาติ “ความเป็นพลเมือง”

ในวันนี้....ท่ามกลางความพลิกผันของสถานการณ์องค์กรทางวิชาชีพ อย่างชมรม สมาพันธ์ สมาคมครูที่มีบทบาทในฐานะทางวิชาชีพ ทั้งในระบบและนอกระบบคอยขับเคลื่อนเป็นพลังทางวิชาชีพ เพื่อการมีส่วนร่วม เสนอแนะ ดำเนินการ หรือ คัดกรอง ต่างล้วนอยู่ในภาวะหนึ่งเงียบ ด้วยเส้นทางเหล่านี้ ปิดแคบลง เสมือนไร้พลังอีกต่อไป ด้วยทัศนะอำนาจนิยมที่ฝังรากลึกจนเป็นวัฒนธรรมอำนาจ ทั้งในฐานะปัจเจกหรือการจัดการปกครององค์กรรวม ล้วนแทบเป็นเนื้อเดียวกันในอารมณ์ความรู้สึก จึงไม่แปลกใจเลยว่าการสั่งสมทางด้านวัฒนธรรม ต่างอยู่ในสภาพ “อารักขาแห่งรัฐ” การเชื่อว่า การมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจจึงเป็นเพียง “วาทกรรม หรือ พิธีกรรม” ทางประชาธิปไตย มากกว่าการซึมลึก เป็นเลือดเนื้อของความเป็นเสรีชน ดังนั้น ความเป็นกลุ่มก้อน “ชมรม สหพันธ์ สมาพันธ์ สมาคม” ที่วาดหวังเข้าร่วมการขับเคลื่อนเป็นพลังทางวิชาชีพ ย่อมเลือนหายไปจากเป้าหมาย

การขับเคลื่อนทางวิชาชีพและองค์กรทางวิชาชีพที่ต้องตระหนัก และมีค่า คือการสร้างคุณค่าของความเป็นครูอย่างมืออาชีพในการพัฒนาการศึกษาชาติอย่างเข้มแข็ง และตระหนักในความสำคัญของการสร้างเยาวชนควบคู่ไปกับการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพและสังคม

เติมเต็มกายใจ ให้เต็มร้อย

คนเรากิดมาในโลกนี้ย่อมมีทุกข์สุขคลุกเคล้ากันไป แล้วแต่โชควาสนา

เมื่อชีวิตเกิดมาทั้งที่เราต้องหาสิ่งที่ดีให้แก่ตนเองให้ได้ สิ่งดี ๆ ที่ควรมีให้กับตนเองนั้น คงไม่ต้องหมายถึงคนเห็นแก่ตัว กอบโกยเอาแต่ความดีกอบโกยของดีไว้กับตนเอง แต่เอาความชั่ว ความเลวให้กับคนอื่น

“แต่! หมายถึงการสรรหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่ร่างกาย ให้แก่ชีวิต รวมถึงไม่รับสิ่งที่ทำให้เกิดโทษ”

การเรียนรู้ให้เพิ่มขึ้น การศึกษาให้รู้มากกว่าเดิม การอ่านหนังสือเสริมความรู้หลังจากเรียนจบ การอบรมสัมมนาเข้าคอร์สต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกกำลังกายและรักษาสุขภาพเหล่านี้ ก็คือการให้สิ่งดีแก่ร่างกาย

มีคนกล่าวว่า การออกกำลังกายนั้น หากกระทำทุกวัน สะสมเอาไว้ทุกวัน ๆ แล้ว ในที่สุด พระเจ้าก็คงประทานรางวัลเป็นของขวัญสำหรับบั้นปลายของชีวิต คือไม่เป็นทุกข์จากการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นที่สุดของความสุขในชีวิتبั้นปลาย

ในขณะที่การฝึกมองโลกในแง่ดี การคิดแต่ในแง่บวก สร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง และอีกหลายสิ่งที่ทำให้จิตใจโล่ง ๆ ไม่คิดอกุศล คิดพยาบาท คิดทำร้าย “เหล่านี้คือการให้สิ่งที่ดีทางจิตใจแก่ตนเอง”

นอกจากการให้สิ่งดี ๆ แก่ร่างกาย และจิตใจแล้ว การไม่รับก็เป็นการสร้างสิ่งดี ๆ แก่ตนเอง ด้วยเช่นกัน นั่นคือไม่รับสิ่งไม่ดีเข้ามาใส่ตัว เพื่อไม่ให้เดือดร้อน เช่น การไม่นำเอาความขมขื่น ความรู้สึกท้อแท้ ในอดีตมาใส่ใจ การรู้จักพอในสิ่งที่มีอยู่ ไม่ลงโทษตัวเอง ทำลายข้าวของ ทำลายตัวเองและผู้อื่น

ธรรมชาติได้สอนให้เราเอาสิ่งที่ไม่ดีมาใส่ใจ อย่างนำเอาสิ่งไม่ดีมาเป็นอารมณ์โดยเฉพาะ
สิ่งที่เข้ามากระทบ และก่อให้เกิดความรู้สึกที่มีผลร้ายต่อจิตใจ

ไม่ว่ากระทบทางการเห็น

ไม่ว่าจะเป็นการได้ยิน

ไม่ว่าจะเป็นการได้กลิ่น

ไม่ว่าจะเป็นการแตะต้องสัมผัส

ไม่ว่าจะเป็นการลิ้มรสชิมรส

และการกระทบกับความรู้สึกทางใจ

หากเรารู้ตัว รู้เท่าทันสื่อที่มากกระทบทั้ง 6 อย่าง ทำให้ไม่ชอบใจ ไม่สบายใจ ก็จงอย่าใส่ใจ
แม้มันเป็นเรื่องไม่ง่ายเลยที่จะควบคุมอารมณ์และความรู้สึกให้เป็นปกติไม่ให้โกรธโมโห หรือหวั่นไหว
กับสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบ แต่ก็ต้องทำได้

ดังนั้น หากต้องการความสุขใจให้กับชีวิต ต้องรู้จักหาสิ่งที่ดี ๆ ให้กับตนเองเสมอ ๆ แล้ววันนั้น
จะเป็นวันที่เราทำได้และทำสำเร็จ

โรงเรียนดี โครงการเด่น

ดร.วิทยา ศรีชมภู

การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการ

(Sakornpittayakarn Management Information System by Google Apps.)

โรงเรียนสาครพิทยาคาร

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่รัก โรงเรียนดี โครงการเด่น ฉบับนี้ เสนอนวัตกรรม **“การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนสาครพิทยาคาร SkpMISGA (Sakornpittayakarn Management Information System by Google Apps.)”** ผู้เสนอผลงานนวัตกรรมก็ไม่ใช่ใครที่เ็นครับ นายพนมไพร วงษ์คลองเชื่อน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาครพิทยาคาร และคณะผู้ร่วมพัฒนาผลงาน ฯ โดยการพัฒนาระบบบริหารงานโดยใช้รูปแบบ SkpMISGA (Sakornpittayakarn Management Information System by Google Apps.) ของโรงเรียนสาครพิทยาคาร สพม.16 ได้คิดค้นนวัตกรรมการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยี Google Apps for Education มาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มงานทั้ง 5 กลุ่มงาน ประกอบด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มบริหารงานบุคคลและสำนักงานเลขานุการผู้อำนวยการ ทั้งนี้โดยเริ่มจากการวางแผนจัดระบบข้อมูลจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบ ติดตามประเมินผลการบริหารงาน และนำปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งพัฒนาการบริหารงานตามกระบวนการ PDCA

จากการดำเนินงานค้นพบว่า Google Apps ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของโรงเรียน มีดังนี้ คือ การจัดเก็บข้อมูลผ่าน Google Drive การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ผ่าน Google Site การจัดทำเอกสารร่วมกันผ่าน Google Docs การจัดทำปฏิทินการศึกษาผ่าน Google Calendar การสำรวจข้อมูลแบบสอบถามผ่าน Google form การจัดทำการวิเคราะห์ข้อมูลผ่าน Google Sheets การส่งข้อมูลผ่าน Google Gmail ที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงาน มีระบบข้อมูลที่สมบูรณ์ชัดเจน และเป็นปัจจุบันโรงเรียนมีแหล่งข้อมูลที่สามารถค้นหาใช้งานได้ด้วยความรวดเร็วไร้ข้อจำกัด รวมทั้งเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ของทุกภาคส่วน ทั้งครู บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เกิดความตระหนักถึงการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเป็นผลให้มีความพึงพอใจในระดับดีมาก นอกจากนี้ยังค้นพบว่าการบริหารในรูปแบบ SkpMISGA สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาไทยยุค 4.0 และสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนในสังกัด สพม. 16 และ โรงเรียนประถมศึกษาในตำบลลลนา สังกัด สพป.สตูล และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้เป็นอย่างดี

การดำเนินงานในครั้งนี้ใช้กรอบการพัฒนาหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม คือการพัฒนาที่เป็นระบบ สามารถนำระบบที่ร่วมกันคิดค้น ร่วมกันจัดทำ มาพัฒนา 3 เรื่องใหญ่ ๆ ได้แก่ ระบบสารสนเทศ ระบบการจัดการสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาเป็นระบบ เป้าหมายของการพัฒนา การบริหารรูปแบบนี้ คือต้องการให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา การศึกษาของโรงเรียนสามารถเข้าใจเข้าถึงข้อมูลของ SkpMISGA ของโรงเรียนสาครพิทยาคาร ที่สามารถ นำเทคโนโลยี Google Apps มาใช้ในการพัฒนาระบบได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุม และตรงตามเป้าหมาย ที่วางไว้ นั่นคือ การพัฒนาระบบสู่ Thailand 4.0 บนพื้นฐานการพัฒนาที่มั่นคง และยั่งยืน ผู้บริหาร คณะครู ต้องพัฒนาตัวเองก่อน จึงจะพัฒนาสู่ผู้เรียนได้ ผู้บริหารต้องสร้างความตระหนักปลูกจิตสำนึก เน้นย้ำ การพัฒนามาสู่การเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้เริ่มจากศึกษาวิเคราะห์ขอบข่ายงานสารสนเทศ ประชุมวางแผนจัดเก็บข้อมูล หลังจากนั้นมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของงานสารสนเทศ มีการบริการข้อมูลเพื่อนำไปใช้ รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน โดยบุคลากรในโรงเรียนสามารถนำ Google Apps SkpMISGA มาใช้ในการพัฒนางานของตน ได้เป็นอย่างดี

จากการพัฒนาระบบสารสนเทศผ่าน Google Apps ในการพัฒนาระบบบริหารงานในโรงเรียน พบว่า การพัฒนางานระบบบริหารจะต้องจัดทำเป็นระบบเชื่อมโยงต่อกันทั้งฝ่ายบริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่างฝ่ายต่างมีส่วนร่วมสนับสนุนซึ่งกันและกัน การทำงานที่ไร้รอยต่อ สามารถสื่อสารกันได้ไม่จำกัดระยะเวลา และสถานที่ เพียงแค่มี Internet เชื่อมต่อก็สามารถดึงข้อมูลได้จากฝ่ายงานต่าง ๆ ได้ทันที ถือเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารที่คุ้มค่า คุ่มทุน ลงทุนน้อย ๆ แต่ได้กำไรมากมาย และเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

1. ศึกษาวิเคราะห์ขอบข่ายงาน
 - แต่งตั้งคณะกรรมการสารสนเทศ และศึกษาวิเคราะห์ขอบข่ายงานข้อมูลสารสนเทศ
2. ประชุมวางแผนจัดเก็บข้อมูลของระบบต่าง ๆ
 - ประชุมหัวหน้าระบบเพื่อออกแบบบันทึกการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดแต่ละระบบ
3. วิเคราะห์ตัวชี้วัดความสำเร็จของระบบต่าง ๆ
 - จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและข้อมูลตามตัวชี้วัดความสำเร็จของระบบต่าง ๆ
 - ประมวลผลพื้นฐานของโรงเรียนและข้อมูลตามตัวชี้วัดความสำเร็จของระบบต่าง ๆ
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของสารสนเทศ
 - ตรวจสอบความสมบูรณ์ของสารสนเทศแต่ละระบบ
 - ตรวจสอบความครอบคลุมของสารสนเทศพื้นฐานของโรงเรียน
5. ให้บริการข้อมูลเพื่อนำไปใช้
 - จัดทำข้อมูลสารสนเทศในระบบ SkpMISGA ไว้ให้บริการข้อมูลเพื่อนำไปใช้
6. ปรับปรุงและพัฒนาข้อมูล
 - ปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน

ในส่วนของการเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารและครู สามารถนำรูปแบบของการพัฒนานวัตกรรมไปปรับใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องพิจารณาปรับให้เหมาะสมกับบริบท สภาพความพร้อมและความต้องการของโรงเรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วม
2. นวัตกรรมควรมีการประเมิน และวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอหากนวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีแล้ว ก็ควรพิจารณาต่อว่าทำอะไรจึงจะทำให้ นวัตกรรมนี้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน หากมีข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแนวทางการวางแผนการดำเนินการและการออกแบบนวัตกรรมอีกครั้ง แล้วทดลองใช้และพัฒนานวัตกรรมตลอดจนควรมีการกำกับดูแล ติดตามประเมินผลนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องต่อไป
3. บุคลากร และครู สามารถนำรูปแบบนวัตกรรมจัดทำเป็น Logbook ของตนเองเพื่อรองรับการประเมิน

จากข้อมูลทีกล่าวนำข้างต้นบรรดาผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ตั้งใจมากกับนโยบายใหม่ ๆ ของทางกระทรวง ฯ ฝากถึงผู้ใหญ่ในกระทรวง ฯ อย่าเพิ่งเลิกคิดนะครับ//สวัสดีครับ...

วาทะของพระบรมครู เรื่อง
ทรงโต้ตอบ
กสิการทวาชพราหมณ์

เรื่องทำนา

แต่คุณครู

ตอนที่ 58

คนพาล ด้อยปัญญา ย่อมประกอบตนอยู่ในความประมาทส่วนบัณฑิตปัญญาดีย่อมรักษาความไม่ประมาทไว้เหมือนทรัพย์อันประเสริฐ ท่านทั้งหลายอย่าประกอบความประมาท อย่าชื่นชมยินดีในกาม ผู้ไม่ประมาทเพ่งพินิจอยู่ ย่อมบรรลุสุขอันไพบูรณ์

พบกันฉบับนี้ขึ้นต้นหรืออรรถกถาด้วยพุทธภาษิต เรื่องทางแห่งการบรรลุความสุขที่ไพบูรณ์มาในธรรมบทซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย ท่านอาจารย์วสิน อินทสระ อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ทางแห่งการบรรลุความสุขที่ไพบูรณ์ ณ ที่นี้ คือ ความไม่ประมาท ส่วนความประมาท คือ อาการนอนใจ ไร้ใจว่า ไม่เป็นไร ๆ ๆ ส่วนความไม่ประมาทตรงกันข้าม ได้แก่ ความระวัง ความมีสติรอบคอบ

คนพาลชอบหมกมุ่นอยู่ในความประมาท เช่น การทำความชั่วแล้วชื่นชมในความชั่วที่ตนกระทำนั้น ทะนงตนว่าเก่งที่สามารถทำความชั่วได้ ส่วนบัณฑิต มีปัญญาดีย่อมคุ้มครองความไม่ประมาทไว้เหมือนทรัพย์อันประเสริฐ

เหมือนอย่างว่า คนทั้งหลายเห็นคุณค่าของทรัพย์ว่าเป็นเครื่องค้าจนให้ตนดำเนินชีวิตไปได้ด้วยดี เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งของความสุขแล้วคุ้มครองรักษาทรัพย์ด้วยดีฉันใด คนมีปัญญาก็ฉันนั้น เห็นคุณค่าของความไม่ประมาทว่าเป็นบ่อเกิดแห่งคุณธรรมนานาประการ ตั้งแต่อย่างต่ำไปถึงอย่างสูงแล้ว ย่อมรักษาความไม่ประมาทนั้นไว้ เพื่อความสุขอันไพบูรณ์

ส่วนที่ทรงเตือนมิให้ทำความชื่นชม ยินดีในกามนั้น เนื่องจากกามเป็นบ่อเกิดแห่งความทุกข์หลายอย่าง ทรงเคยเปรียบกามเหมือนโรค เหมือนหวัผี เป็นต้น เป็นเหตุแห่งการทะเลาะวิวาท การฆาตกรรมนานาประการที่สำคัญที่สุด คือ กามเป็นเครื่องเผาลนจิตใจให้เราร้อนอยู่เสมอ และกามนั้นมีความพลัดพรากเป็นที่สุด คือ ส่งท้ายด้วยความพลัดพราก ผู้ไม่ตกอยู่ในพวงกาม และพอกพูนความไม่ประมาทอยู่เสมอ ย่อมเป็นผู้หาความสุขอันไพบูรณ์ได้

ที่กล่าวมาทั้งหมดทั้งมวลนี้ ก็เพื่อจะนำท่านผู้อ่านหรือท่านผู้ฟังเข้าสู่เรื่องที่พระบรมครูหรือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงได้ตอบกสิการทวาชพราหมณ์ เรื่องการทำนา มาในกสิสูตร คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค มีความดังต่อไปนี้

กาลครั้งหนึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ที่บ้านพราหมณ์ นามว่าเอกนารา ในทักขิณาคิริชนบท แคว้นแคว้นมคธ คราวนั้นกสิการทวาทพราหมณ์ ได้เตรียมไถ 500 คัน ไปเริ่มไถนาเป็นการใหญ่ รุ่งขึ้นพระพุทธรองค์ก็ได้ครองจีวร ทรงถือบาตร เสด็จไปที่ทำงานของพราหมณ์นั้น แล้วไปทรงยืนอยู่ใกล้กับที่พราหมณ์นั้นเลี้ยงอาหาร แก่คนทั้งหลายที่มาช่วยไถนา พราหมณ์นั้นได้เห็นพระพุทธรองค์ไปยืนบิณฑบาตอยู่อย่างนั้น จึงกล่าวขึ้นว่า สมณะ เราต้องไถนา หวานกล้าจึงได้กินข้าว ตัวท่านสมณะ ก็จงไถลงหวานกินเถิด อย่ามาเที่ยวขอทาน อย่างนี้เลย

พระพุทธรองค์ตรัสตอบว่า พราหมณ์เราก็กินหวานเหมือนกัน เราจึงได้กินข้าว พราหมณ์จึงว่า เราไม่เห็นแอก ไถ ฆาตไถ เหล็กปฏัก หรือ โคของพระพุทธรองค์เลยแต่เหตุไฉนพระพุทธรองค์จึงตรัสอย่างนี้

พระพุทธรองค์ได้ทรงตอบว่า พระองค์มีศรัทธาเป็นพืช มีความเพียรเป็นฝน มีปัญญาเป็นแอก เป็นไถ มีหิริ ความละอายต่อบาปเป็นงอนไถ มีใจเป็นเชือก มีสติเป็นฆาตไถ และมีปฏัก มีการสำรวมกาย สำรวมวาจา สำรวมท่วงเป็นรั้ว มีการถนอมญาติด้วยสัจจะ มีโสรัจจะ ความเสี้ยมเป็นปลดไถ มีความเพียรสำหรับนำไปซึ่งแอก นำมาซึ่งความปลอดโปร่งจากเครื่องยุ่งเหยิง ย่อมนำไถไปในที่ไคร้ไครกแล้วไม่กลับมา การทำนาของเรา มีผลไม่รู้จักตาย คนทำนาอย่างนี้แล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

เมื่อพราหมณ์นั้นได้ฟังอย่างนี้ จึงกราบทูลว่า พระพุทธรองค์ย่อมไถนา ซึ่งมีผลอันไม่รู้จักตาย ขอพระพุทธรองค์จงเสวยอาหารนี้เถิด ว่าแล้วก็น้อมอาหารเข้าไปถวาย แต่พระพุทธรองค์ไม่ทรงรับ ได้ทรงสอนให้พราหมณ์นั้นถวายเป็นผู้อื่นเสีย

พราหมณ์นั้นเกิดความเลื่อมใส ได้สรรเสริญพระพุทธรองค์ แล้วประกาศตนเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา ก็เป็นอันว่าจบเรื่องทรงได้ตอบกสิการทวาทพราหมณ์แต่เพียงเท่านี้

จากกันฉบับนี้ จากกันด้วยพุทธภาษิตเรื่องปัญญาเพียงดังปราสาท ที่ว่า เมื่อใด บัณฑิตบรรเทาความประมาทด้วยความไม่ประมาทได้ เมื่อนั้น สามารถขึ้นสู่ปัญญาเพียงดังปราสาทได้ นักปราชญ์เป็นผู้ไม่ไคร้ไครกย่อมมองเห็นคนพาลผู้ไคร้ไครกอยู่ เหมือนคนยืนบนภูเขามองลงมาเห็นผู้ยืนอยู่บนพื้นดิน

(อ่านต่อฉบับหน้า)

เรียนรอบตัว

ดร.พงศธร มหาวิจิตร

เรียนรู้แบบใหม่ สไตลพิ่น (แลนด์)

ตอนที่ 1

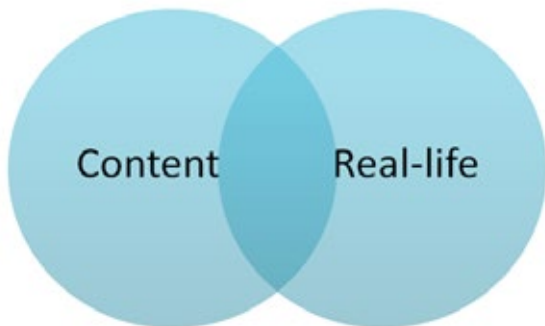
ผู้เขียนมีโอกาสดำเนินวิทยากรอบรมหัวข้อ “Phenomenon - based Teaching & Learning : การเรียนและการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน” ซึ่งเป็นแนวคิดการจัดการศึกษาของประเทศชั้นนำด้านการศึกษาอย่างฟินแลนด์ในงานมหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู EDUCA 2018 ระหว่างวันที่ 17 – 18 ตุลาคม 2561 ที่ผ่านมา จึงอยากสรุปสาระสำคัญบางส่วนมานำเสนอเพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการ ดังนี้

เป็นอย่างไร

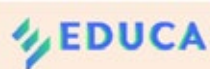
Phenomenon - Based Learning (PhBL) หรือ การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ถูกประกาศใช้อย่างเป็นทางการกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของฟินแลนด์ในปี ค.ศ. 2014 ด้วยแนวคิดที่ว่า ความรู้ที่ใช้ในชีวิตจริงเป็นศาสตร์แบบองค์รวม หาได้แบ่งแยกออกเป็นวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ภาษา เทคโนโลยี ฯลฯ การที่โรงเรียนพยายามจะแบ่งแยกความรู้ออกเป็นวิชาแบบเอกเทศนั้นยังจะเป็นการสร้างข้อจำกัดในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และห่างไกลโลกแห่งความเป็นจริง การศึกษาจึงควรเริ่มจากชีวิตจริงโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ในบทเรียนกับชีวิตจริง และหลอมรวมศาสตร์ความรู้เข้าด้วยกัน โดยผู้เรียนจะทำการศึกษาปรากฏการณ์หนึ่ง ๆ อย่างลึกซึ้ง และรอบด้าน ดังที่ Symeonidis & Schwarz (2016) ได้สรุปไว้ว่า

The phenomenon - based approach to teaching and learning invites us to break the boundaries of traditional subject teaching and move toward interdisciplinary explorations of phenomena.

คำว่า “บูรณาการ” จึงถือเป็นกุญแจสำคัญสำหรับ PhBL ซึ่งปรากฏการณ์ที่เหมาะสมจะนำมาใช้เป็นบทเรียนนี้ควรเป็นเรื่องราวที่มีหลายแง่มุม มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นได้ไม่ตายตัว เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความคิดเพื่อแก้ปัญหาและเชื่อมโยงต่อยอดความรู้เพิ่มได้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างเช่น เมื่อจะเรียนเกี่ยวกับเรื่อง “แม่น้ำ” แทนที่เด็กจะได้รู้เพียงลักษณะเชิงภูมิศาสตร์กายภาพของแม่น้ำ ผู้เรียนควรจะได้พิจารณาแม่น้ำในมิติต่าง ๆ ทั้งสิ่งมีชีวิตในน้ำในมิติของชีววิทยา ค่า pH ของน้ำในมิติของเคมี ความเร็วกระแสน้ำในมิติของฟิสิกส์และคณิตศาสตร์ กีฬาและการเล่นทางน้ำในมิติของพลศึกษาและศิลปะ วรรณกรรมภาพยนตร์เรื่องในมิติของภาษาและวรรณคดี วิธีการดำรงชีวิตกับสายน้ำในมิติของวัฒนธรรม สังคมและงานอาชีพ เป็นต้น เช่นนี้ผู้เรียนจะเชื่อมโยงองค์ความรู้เกี่ยวกับแม่น้ำได้อย่างรอบด้าน เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแม่น้ำกับการดำรงชีวิต อันจะช่วยให้เกิดสำนึกผูกพันห่วงแหนที่จะช่วยกันอนุรักษ์ต่อไป

Authentic Phenomena

ดร.พศธร มหาวชิตร
คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์

PhBL ถือเป็นเครื่องมือ
สำคัญที่จะใช้ปรากฏการณ์
เป็นตัวช่วยเชื่อมโยงผนวกสาระ
บทเรียนกับชีวิตจริงเข้าเป็นเนื้อ
เดียวกันให้มากที่สุด

ลักษณะของปรากฏการณ์ที่จะเลือกมานั้นย่อมจะปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมกับบริบท
เรื่องราว และประเด็นทางสังคมที่เกิดขึ้น เช่น พลังงาน สหภาพยุโรป ภาวะโลกร้อน สังคมผู้สูงอายุ เศรษฐกิจ
ดิจิทัล ฯลฯ การสร้างบทเรียนจึงต้องทันสมัยอยู่ตลอดเวลาแม้ครูจะสอนเนื้อหาเรื่องเดิม หากจะเปรียบเนื้อหา
สาระวิชาต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบสำหรับทำอาหาร แป้ง เนื้อสัตว์ ผักสด เครื่องปรุงแล้ว ครูก็มีหน้าที่เป็นเหมือนเชฟใหญ่
ที่จะต้องดีไซน์ปรากฏการณ์เมนูบนโต๊ะอาหารอย่างมีศิลปะ เช่น วันนี้ครูจะทำเมนูอาหารจีน พรุ่งนี้เป็นเมนู
อาหารฝรั่ง มะรืนนี้เป็นอาหารญี่ปุ่น ฯลฯ คุณค่าทางอาหาร (ความรู้) ยังอยู่ครบถ้วนแต่รสชาติไม่เคยจำเจ
การทำให้เด็กกินอาหารได้ครบถ้วนอย่างเอร็ดอร่อย นั่นคือความสำเร็จของคนเป็นครู

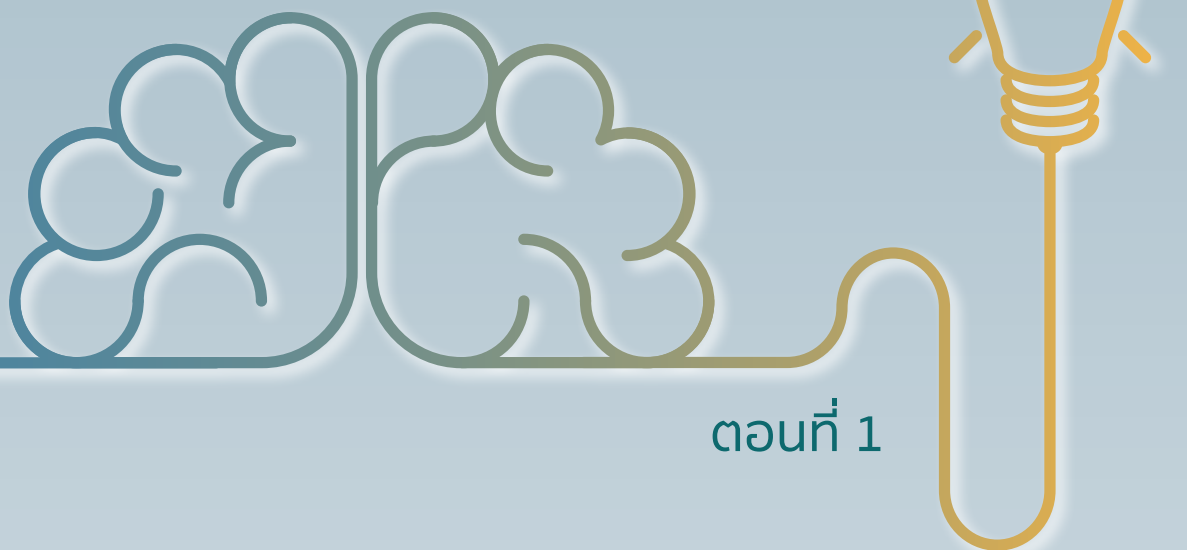
อะไรคือสิ่งที่เรียกว่า PhBL

Pasi Silander (2016 อ้างใน พงศธร มหาวิจิตร, 2560) นักการศึกษาคนสำคัญที่มีส่วนในการปฏิรูปการศึกษาของฟินแลนด์ได้ระบุคำสำคัญ (Keywords) ของ PhBL ไว้ดังนี้

- **ความเป็นองค์รวม (Holisticity)** ปรากฏการณ์จะต้องมีลักษณะโครงสร้างยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนได้ สามารถมองได้หลากหลายแง่มุม เพื่อเอื้อต่อการบูรณาการเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ ซึ่งโดยธรรมชาติเหตุการณ์ต่าง ๆ ของชีวิตก็ไม่ได้แยกย่อยเป็นรายวิชาวิทยาศาสตร์ สังคม ภาษา หรือเทคโนโลยีอยู่แล้ว
- **ตามสภาพจริง (Authenticity)** ปรากฏการณ์จะช่วยสร้างความหมายของบทเรียนด้วยสถานะความเป็นจริงที่ครูไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า พุดง่าย ๆ คือ เป็นความรู้สึที่ครูไม่ได้เช็คจากชั้นมา
- **ความสอดคล้องกับบริบท (Contextuality)** ปรากฏการณ์ต้องสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าในห้องเรียนกับโลกนอกห้องเรียนเป็นโลกใบเดียว และไม่เกิดคำถามว่า “เรียนไปทำไมครูครับ”
- **การเรียนรู้แบบสืบเสาะโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - Based Inquiry Learning)** การเริ่มต้นบทเรียนด้วยคำถามหรือปัญหาที่กระตุ้นความอยากรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือสืบเสาะเรื่องราวแบบหยั่งลึกและรอบด้าน คำตอบที่ได้มาถือเป็นองค์ความรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นมด้วยตนเอง (แม้บางสิ่งอาจจะมีคำตอบอยู่แล้ว แต่การที่ผู้เรียนได้คำตอบมาด้วยตัวเองมิใช่ครูบอกมา ความรู้สึกภาคภูมิใจมันต่างกันยิ่งนัก)
- **กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)** ผลผลิตจากกระบวนการเรียนรู้อาจนำเสนอออกมาในรูปแบบชิ้นงาน เช่น สไลด์ โพสต์เตอร์ คลิปวิดีโอ คณิตศาสตร์ โครงการ ละคร หรืออาจนำเสนอเป็นนิทรรศการ ได้หลากหลายรูปแบบ หากแต่สิ่งที่ถือว่ามีคุณค่ายิ่งกว่าความรู้ที่ค้นพบ นั่นคือ ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาหรือสร้างองค์ความรู้ที่จะติดตัวผู้เรียนไว้ใช้รับมือกับสถานการณ์อื่นในอนาคตต่อไป

PhBL นั้นไม่ได้ชี้ชัดลงไปถึงรูปแบบวิธีการสอนอย่างตายตัวว่าจะต้องสอนอย่างไร ทำกิจกรรมอะไร หรือใช้สื่อแบบไหน แต่ที่จริงแล้วฟินแลนด์ก็รับเอานวัตกรรมการศึกษาหลัก ๆ จากอเมริกามาปรับใช้ ไม่แตกต่างจากประเทศส่วนใหญ่ในโลก (รวมทั้งประเทศไทยด้วย) ไม่ว่าจะเป็นปรัชญาการศึกษาของ John Dewey วิธีเรียนแบบ Cooperative Learning ทฤษฎีพหุปัญญาของ Howard Gardner การประเมินทางเลือก หรือแนวทางการชี้แนะแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังข้อความ “**นวัตกรรมการศึกษาต่างชาตีสราง ฟินแลนด์ใช้**” (ซอห์ลเบิร์ก, 2559)

การพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 1

...การศึกษาด้านวิชาการ ได้แก่ การชวนขยายเปิดตาเปิดใจที่จะเรียนรู้ อยู่เสมอ ทั้งโดยทางกว้าง และทางลึก รู้แล้วก็นำมาคิดพิจารณาให้ได้ประเด็น ให้เห็นส่วนที่เป็นเหตุและส่วนที่เป็นผล ให้เห็นลำดับความเกี่ยวเนื่อง ของเหตุผลนั้นตลอดจนถึงผลสรุป ให้เข้าใจโดยแจ่มแจ้งแน่ชัด เพื่อให้กำหนด จดจำ ทั้งโดยหลักทฤษฎี ทั้งโดยเนื้อความที่เป็นมา แล้วนำไปสั่งสอนหรือนำไปเทียบเคียงใช้ในการงาน ในการแก้ปัญหาชีวิตต่อไป...

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่
บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วันที่ 27 มิถุนายน 2523

ปฐมเหตุที่ครูต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงแม้ว่าพระองค์จะได้พระราชทานพระบรมราโชวาทนี้ไว้เมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้ว แต่ปวงชนชาวไทยทุกคนยังคงน้อมนำมาสู่การปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตามไม่มีวันล้าสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่พระองค์ได้ตรัสว่า พวกเราต้องมีการเปิดใจที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องจากสังคมในปัจจุบันและยังคงต่อไปในอนาคตที่เป็นยุคข่าวสารข้อมูลซึ่งมีสิ่งที่จะต้องเรียนรู้อย่างมากมาย จนไม่สามารถปฏิเสธได้ ซึ่งการเรียนรู้ของบุคคลนั้นไม่ใช่เพียงแต่การเรียนรู้ในห้องเรียน หรือในสถานศึกษาเท่านั้น แต่การเรียนรู้ของบุคคลต้องเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา และเกิดอย่างต่อเนื่อง อาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้ของคนนั้นเริ่มตั้งแต่เกิด และสิ้นสุดก็ต่อเมื่อสิ้นลมหายใจ

วิชาชีพครูกับความเป็นครูมืออาชีพ

ครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่แสดงถึงความเป็นผู้มีปัญญาในการสร้างสรรค์สังคม วิชาชีพครูจึงเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ ศักดิ์ศรี และได้รับการยอมรับของสังคมในวงกว้าง อย่างไรก็ตามความเป็นวิชาชีพชั้นสูงย่อมมาพร้อมกับความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ครูต้องดำรงตนให้มีคุณลักษณะตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้มีความเป็นมืออาชีพโดยสามารถสะท้อนผลการปฏิบัติงานตามวิชาชีพของตนที่คุณภาพของผู้เรียนนั่นเอง

หลายคนอาจมีอาชีพเป็นครูแต่ความเป็นครูมืออาชีพแสดงให้เห็นถึงความเป็นครูที่มีความสามารถขั้นสูงเป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพของตน การเป็นครูมืออาชีพจึงต้องมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง John Hattie (2003) ได้พยายามบ่งชี้ลักษณะของครูมืออาชีพ (Excellent Teacher) ซึ่งสามารถใช้ในการเทียบเคียงเพื่อการพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ โดยสรุปเป็น 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) การมีความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาความรู้ในวิชาที่ตนเองสอน 2) การมีความสามารถในการชี้แนะการเรียนรู้ผ่านกระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน 3) การติดตามและสะท้อนผลการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 4) การเอาใจใส่กับจิตพิสัยของผู้เรียน 5) การมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

จากลักษณะที่บ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความเป็นครูมืออาชีพนั้น นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถแล้วยังต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและต่อผู้เรียน มีความมุ่งมั่นเอาใจใส่ในการพัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญคือ การจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนได้ถึงคุณภาพของผู้เรียนนั่นเอง สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในฐานะเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังที่ Yen Ching (2013) ได้กล่าวว่าประเทศสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณลักษณะ (Character Building) ของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของครู กล่าวคือครูนอกจากจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตรแล้ว ครูยังต้องมีความเชื่อในหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ และมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเช่นกัน ดังนั้นการเป็นครูมืออาชีพจึงไม่ใช่สิ่งที่ได้มาโดยง่ายแต่เกิดจากความพยายามมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนั่นเอง

การเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21

การเป็นครูมืออาชีพต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งโลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทต่อการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา และมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารกันอย่างกว้างขวาง จนกลายเป็นสังคมแบบเปิด ครูมืออาชีพจึงต้องมีความเข้าใจวิธีการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ที่นอกจากกลุ่มสาระพื้นฐานต่าง ๆ แล้ว ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตและอาชีพ 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านสื่อสารสนเทศและเทคโนโลยี จึงเห็นได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงและการประยุกต์ใช้ในชีวิตปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นครูมืออาชีพจึงต้องสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะและวิธีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน

การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปได้เป็น 6 ลักษณะ ดังนี้ (Bransford, J.D, and others, 1999.)

1. การเรียนรู้จากสภาพจริง คือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นรอบตัวและตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้น
2. การสร้างแบบแผนความคิด คือการใช้รูปภาพหรือแผนภาพความคิดเพื่อประกอบการทำความเข้าใจ
3. การสร้างแรงกระตุ้นการเรียนรู้จากภายใน คือการบ่งชี้ประเด็นการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น กล่าวคือเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้โดยระเบิดจากภายใน
4. การใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย คือ การใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพหรือวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน
5. การเรียนรู้เชิงปฏิสัมพันธ์ คือ การใช้การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการพัฒนาหรือขยายผลการเรียนรู้อย่างเชื่อมต่อระหว่างกันของผู้เรียน
6. การเรียนรู้สังคมโลกที่อยู่รอบตัว คือการใช้สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนบทบาทจากครูจากการถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transmission) เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นครูจึงต้องหมั่นเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปพร้อมกับผู้เรียน กล่าวคือการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งครูและผู้เรียนต้องเป็นผู้นำการเรียนรู้แห่งตน

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ที่มา : หลักสูตรวิชาชีพทางการศึกษา บรรณาธิการ ดร.จักรพรรดิ วัฒนา สำนักพิมพ์บริษัท พี.เอ.สียิ่ง จำกัด

การใช้นวัตกรรมแบบฝึก การเขียนกลอนแปดด้วยตนเอง (ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ใบความรู้ คนตัดสินกลอนประกวด

สมัยก่อนจะเขียนกลอนประกวดต้องเตรียมตัวกันมากโดยเฉพาะจะต้องรู้จักและรู้ใจกรรมการเป็นอันดับแรก

เพราะกรรมการท่านเป็นด่านสำคัญที่สุด จะผ่านตากรรมการหรือจะผ่านใจท่านหรือไม่เป็นประเด็นชี้ขาดกันทีเดียวว่า กลอนที่เราอุตส่าห์พากเพียรเขียนส่งนั้นจะชนะหรือแพ้ ก็อยู่ตรงนี้

ที่จริง เรื่องรู้จักและรู้ใจกรรมการก็ยังเป็นประเด็นสำคัญของกลอนประกวดอยู่แม้จนทุกวันนี้ เมื่อก่อนนั้นผมก็เป็นนักกลอนประกวด เคยได้ถ้วยได้รางวัลกับเขาอยู่เหมือนกัน แต่จำได้ว่า ทุกครั้งที่ตัดสินใจส่งกลอนประกวด คือเริ่มตั้งแต่เห็นหัวข้อเรื่อง เห็นรางวัลเห็นเจ้าภาพผู้จัดแล้ว ผมมักไม่ใคร่สนใจเรื่องกรรมการเท่าใดเลย คือแทบจะไม่สนใจว่ากรรมการจะเป็นใคร เพื่อจะได้เก็งใจ กรรมการถูกอะไรทำนองนั้น

ผมกลับหมกมุ่นอยู่กับการตีความตามหัวข้อกำหนดแล้วพยายามหาวิธีขึ้นต้น ลงท้ายตลอดจนวางลำดับความของกลอนมากกว่า ซึ่งผลก็คือชนะบ้างแพ้บ้างไปตามสมควร

จนมาเมื่อผมเองมีโอกาสได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินกลอนประกวดกับเขาบ้างนั้นแหละ จึงได้พอจะรู้ ๆ อยู่บ้างว่า อะไรมันควรจะเป็นอะไร ในแต่ละบทกลอนนั้น ๆ

กลอนประกวดที่ส่งให้กรรมการอ่านนั้น เขามักส่งมาเฉพาะบทกลอนจริง ๆ คือ ไม่มีชื่อคนเขียนกำกับตามต้นฉบับมาด้วย ข้อนี้ดี คือ ตัดปัญหาเรื่องอคติ คือความลำเอียงด้านชื่อเสียง และรู้จักไปได้

ลองนึกภาพดูเถิด บทกลอนหลายสำนวนในหัวข้อเดียวกันเป็นปึก ๆ นั้น กรรมการเทวดาที่ไหน ก็ไม่มีเวลามาพิถีพิถันอ่านได้หมดอย่างละเอียดลอบเป็นแน่โดยมากจึงมักอ่านพอม่วน ๆ ตาไปเที่ยวเดียว แล้วให้คะแนนขั้นต้นไว้ ต่อเมื่อตะลุยกอ่านหมดแล้วนั้นแหละ จึงพอสะดุดตาบ้าง ว่าบทไหนควรอ่านซ้ำ บทไหนดึงออกได้เลย

ตามประสบการณ์ของผมเอง ผมก็ใช้วิธีนี้ขั้นต้นก็ตรวจดูฉันทลักษณ์คือ ผมถือว่า กลอนประवाद ต้องเคร่งครัดฉันทลักษณ์ไว้ก่อนตามกติกา ซึ่งมักวางไว้เป็นเงื่อนไขแต่แรกแล้วว่า ให้แต่งเป็นคำประพันธ์ ประเภทใด โคลง ฉันท์ หรือกาพย์ กลอน เว้นเสียแต่กติกายกเว้นว่าไม่ถือเคร่งฉันทลักษณ์

โดยวิธีเคร่งฉันทลักษณ์ ก็เป็นอันง่ายต่อการคัดเลือกเบื้องต้น คือถ้าไม่มีกรรมการ กรองมาขั้นหนึ่งก่อน เช่นคัดที่ผิดฉันทลักษณ์ออกเสียแต่ต้นเมื่อถึงมือผมก็ใช้วิธีนั้น คือดูที่ผิดฉันทลักษณ์ แล้วคัดออก หรือให้คะแนนศูนย์หมดเรื่องหมดหมดราวไป

ครั้นมีโอกาสได้เป็นกรรมการบ่อยครั้งเข้าก็ได้สังเกตเห็นว่า กลอนประवादควรมีหลักเกณฑ์ วินิจฉัยวางไว้กว้าง ๆ ได้ดังนี้ คือ แบ่งออกเป็นสองด้าน มีด้านรูปแบบกับด้านเนื้อหา

1. ด้านรูปแบบ มีเกณฑ์ที่พึงพิจารณาคว่า ๆ คือฉันทลักษณ์ ภาษา ถ้อยคำ สำนวนโวหาร พอดีจะแยกแยะอธิบายได้สังเขป ดังนี้

- ฉันทลักษณ์ ต้องถือเคร่งตามกติกา เว้นเสียแต่จะยกเว้นว่า ไม่ถือเคร่งฉันทลักษณ์ เท่านั้นที่มีปัญหาก็คือ ฉันทลักษณ์ของกลอนแปดนั้นควรถือเคร่งตามบทกลอนสุนทรภู่ หรือจะถือตาม กลอนบทละคร กลอนเพลงยาว กลอนเสภา ผมเองถือความสละสลวยของกลอนเป็นสำคัญคือแต่เดิม ก็ถือแบบสุนทรภู่ ครั้นดูกลอนสุนทรภู่เข้าจริง ๆ ท่านเองก็ได้เคร่งครัดสาหัสอะไรนัยทั้งสัมผัสใน ใส่สัมผัสซ้ำตั้งเยอะแยะไม่เชื่อก็ไปอ่านพระอภัยมณีดูเถิด ที่เคร่ง ๆ กันนี้ล้วนเป็นศิษย์ชั้นหลังทั้งสิ้น เป็นแต่ว่าความนิยมเท่านั้นว่าถ้าถือเคร่งแล้วจะทำให้กลอนไพเราะและผิดได้ยากประการสำคัญ ก็เพราะเห็นว่า เรามาถึงยุคเขียนกลอนสิ้นกันแล้ว ไม่น่าจะจนคำจนถ้อย ก็เลยถือเคร่งถือครัดมากเรื่อง ไปเท่านั้น ผมจึงเห็นว่าเป็นเรื่องปลื้มก่อย เช่นว่า ไม่ถือเอาเป็นผิด หากจะดูที่ความสละสลวย ของถ้อยคำเป็นสำคัญ ในวรรคหนึ่ง ๆ เท่านั้น

กลอนบางวรรคผูกสัมผัสในครบถ้วนจำนวนคำ ก็จริงแต่ที่แต่งอย่างนั้นต้องฉีกคำ ทำให้ไม่สละสลวยราบรื่น ผมก็ว่าผู้กลอนวรรคที่ไม่มีสัมผัสในแต่ราบรื่นยิ่งดีกว่าอย่างกลอนเสภา ขุนช้างขุนแผนนั้น

“เจยกหน้าขึ้นเกิดเจ้าพิมเพื่อน แก้มเพื่อนมาจะเช็ดน้ำตาให้”

- ภาษา นี่ก็ดูเฉพาะว่าเขียนผิดอักขรวิธีอย่างไรหรือไม่ ถ้าผิดด้วยไม่ตั้งใจก็ไม่อะไร พอจะเดากันได้ หรือดูคำดูความแวดล้อมที่เรียกว่า คำบริบท แล้วพอเดาได้ก็ใช้ได้ แต่ถ้าผิดจนกระทั่งสื่อถึงความด้อยภูมิอยู่ เป็นทางให้พิจารณาไปในด้านลบได้เหมือนกัน
- ถ้อยคำ นี่หมายถึงความเหมาะสมของคำที่นำมาใช้นั้น ๆ เป็นต้นว่า ผวนแล้วน่าเกลียดหรือไม่หรือบางที่ถ้อยคำนั้น ๆ เป็นกลุ่มคำที่สละสลวยอยู่แล้ว อาจนำมาใช้แทนจังหวะ สัมผัสของคำได้อย่างนั้นเป็นต้น แม้ไม่มีสัมผัสใน ทว่ากลุ่มคำนั้น ๆ เข้ามาช่วยก็ไม่ตัดคะแนน
- สำนวนโวหาร นี่ก็หมายถึงการรู้จักใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิงอย่างที่เรียกว่า โวหารกวี ซึ่งทำให้คะแนนเพิ่มมากขึ้น มีคนเคยท่องกลอนวรรคเดียวให้ผมฟัง ทั้งบทที่มีวรรคนี้เท่านั้นเด่นและคมคายด้วยโวหารกวีว่า “กว้างกว่ากว้างฟ้าหนอไกลก็ไกล” เรื่องของโวหารกวีเป็นเรื่องที่อธิบายและแนะนำกันยากต้องอาศัยการอ่าน และหมั่นสังเกตเอาด้วยตัวเองเป็นสำคัญ

2. ด้านเนื้อหา ด้านนี้นับว่าสำคัญที่สุด ผมถือเป็นหัวใจของบทกลอนทีเดียว ก่อนนี้เราอาจพิถีพิถันจำเพาะด้านรูปแบบมากกว่าเนื้อหา มาเดี๋ยวนี้มีแนวคิดใหม่ว่าเนื้อหาต่างหากที่เป็นแก่น เป็นเป้าหมายที่เราต้องการจะสื่อสารหรือถ่ายทอดให้ผู้รับ รูปแบบเป็นเพียงวิธีการหรือกลวิธี เป็นพาหนะรองรับเนื้อหาเท่านั้น ดังนั้น เนื้อหาจึงจัดเป็นเรื่องใหญ่ที่พึงจำแนกและตั้งเกณฑ์ไว้ให้หนักแน่น มั่นคง เท่าที่สังเกตมา พอตั้งเป็นเกณฑ์ได้ดังนี้

- เข้ากระทู้ คือ ตีประเด็นของหัวข้อแตก เช่น หัวข้อเรื่องดอกกุหลาบ ก็ไม่ควรจะพูดถึงดอกไม้อื่น หรือหากจะพูดถึงก็ต้องพูดถึงเพื่อจะเน้นให้เห็นดอกกุหลาบเด่นชัดขึ้นเท่านั้น เป็นต้น
- สร้างสรรค์ หมายถึง เนื้อหาที่นำเสนอต้องมีเหตุผล คือนอกจากเสนอหรือสะท้อนเรื่องราวนั้น ๆ อย่างชัดเจนแล้วก็ควรทำอะไรให้ผู้รับได้คิด หรือรู้สึกหรือว่าได้มองเห็นไปถึงที่มาของเรื่องนั้นด้วยกับท้ายสุดควรจะได้เสนอทางออกหรือแสดงโดยนัย อย่างไรก็ตามทำให้ผู้อ่านได้คิดได้ถึงทางออกที่ดีหรือได้กระตุ้นให้คนอ่านมีจิตสำนึกที่ดีที่ถูกต้องต่อประเด็นของเรื่องที่นำเสนอด้วย ด้วย เช่น หากพูดถึงเรื่องความรักที่ถูกหักอก หรืออกหัก ก็ควรแนะนำให้คนมีสำนึกที่ดีที่สร้างสรรค์ไม่ใช่ทางลบ เช่น ไม่ใช่ว่าอ่านแล้วก็อยากจะฆ่าตัวตายส่งไปเลยอย่างนั้น หากควรเขียนให้อ่านแล้วก็ก่อให้เกิดกำลังใจที่จะมีชีวิตอยู่ต่อสู้ต่อไป อย่างนี้เป็นต้น

ที่นี้ก็มาถึงเรื่องการให้คะแนน โดยทั่วไปก็ถืออัตรา 10 คะแนนเป็นสำคัญ แบ่งคร่าว ๆ ดังนี้

ด้านรูปแบบ แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ชั้นหลักเกณฑ์ 2 คะแนน ถ้อยคำสำนวนโวหาร และภาษา อีก 2 คะแนน รวมเป็น 4 คะแนน

ด้านเนื้อหา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน อีกเช่นกันคือ ศิลปะของการลำดับความชวนให้สนใจกระจ่างชัด สมกับกระทู้ 2 คะแนน กับมีแนวทางสร้างสรรค์อีก 2 คะแนน รวมเป็น 4 คะแนน

เป็นอันว่า ด้านรูปแบบกับเนื้อหารวมเป็น 8 คะแนน เหลืออีก 2 คะแนน ให้เป็นสิทธิส่วนตัว ของกรรมการเองที่จะใช้สามัญสำนึกวินิจฉัย ให้ได้อีก 2 คะแนน รวมทั้งหมดเป็น 10 คะแนนพอดี

ทั้งหมดนี้เป็นข้อสังเกตคร่าว ๆ ที่ผมคิดว่าน่าจะเป็นเกณฑ์กำหนดดัดกลอนประกวดได้อย่างกว้าง ๆ สุดแต่จะเห็นควรอย่างไร ก็ขอฝากให้เพื่อนนักกลอน ช่วยกันคิดแก้ไขเพิ่มเติมเถิดครับ

“เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์”
ศูนย์สังคีตศิลป์
ธนาคารกรุง จำกัด

ฉบับนี้ได้นำข้อเขียนของอาจารย์ “เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์” มาให้อ่านกันเพื่อเป็นความรู้ว่า คนตัดสินกลอนประกวดเขาคิดกันอย่างไรในการให้คะแนนการตัดสินกลอนประกวด และในฐานะการเขียน กลอนประกวด เรามองกรรมการได้อย่างถ่องแท้แค่ไหน และจำเป็นไหมที่จะส่งกลอนประกวด จะต้องเตรียมตัว กันมากโดยเฉพาะจะต้องรู้จักและรู้จักกรรมการเป็นอันดับแรก

หวังว่า “นวัตกรรมแบบฝึกการเขียนกลอนแปดด้วยตนเอง” ตั้งแต่ต้นจนมาถึงฉบับฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อย สำหรับคนที่ฝึกเขียนกลอนด้วยตนเอง และผู้ที่รักในการเขียนกลอน จะมีความเข้าใจ และมีความรู้มากยิ่งขึ้น จากแง่คิดและประสบการณ์ของคนรักและเขียนกลอนคนหนึ่ง

จิตสำนึก...จบแค่นี้

นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลายสี่คนเข้ามาพบที่ห้อง และขอให้ผมช่วยแสดงภาพยนตร์สั้นที่พวกเธอจะส่งแข่งขัน หัวข้อ “เด็กไทยร่วมเสริมสร้างชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ความยาวไม่เกิน 7 นาที

พวกเธอบอกว่าต้องเป็นผมเท่านั้นจึงจะแสดงได้สมบทบาท ผมยังไม่รับปาก ขออ่านบทก่อน

บทภาพยนตร์สั้น “จิตสำนึก”

ฉากที่ 1 เปิดเรื่อง / ถนนหน้าโรงเรียน / ตอนเช้า

วงดุริยางค์โรงเรียนเตรียมเคลื่อนขบวน คทากรหญิงรับไม้คทาพลาดแล้วก้มลงเก็บ
เป็นภาพตัวหนังสือกราวฟิกชื่อภาพยนตร์ “จิตสำนึก”

ฉากที่ 2 บนถนนหน้าโรงเรียน / ตอนเช้า

ขบวนพาเหรดกีฬาเคลื่อนขบวนจากขวาไปซ้าย ครีมกับเพื่อนถือป้ายไวโอลข้อความรณรงค์
“เด็กไทยร่วมเสริมสร้างชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดโลกร้อน”

ฉากที่ 3 ริมถนน / เห็นภาพขบวนพาเหรด / ถ่ายข้ามไหล่

พนักงานกวาดขยะหญิงวัยห้าสิบปีถือไม้กวาดยืนมองดูขบวนพาเหรดที่เคลื่อนผ่าน เซ็ดเหงื่อ
กับไหล่ขวา และยิ้มอย่างภาคภูมิใจ

ฉากที่ 4 ริมถนน / เห็นภาพขบวนพาเหรด

ชายวัยใกล้หกสิบยืนสูบบุหรี่ดูขบวนพาเหรด เด็กหญิงที่ยืนอยู่ใกล้ ๆ ปิดจมูก
ขบวนพาเหรดเคลื่อนขบวนจากขวาไปซ้าย มีข้อความรณรงค์ “เลิกบุหรี่ สิ่งแวดล้อมดี ชีวิตดีใส”
ชายวัยใกล้หกสิบมองไปที่ป้ายรณรงค์ ทั้งบุหรี่ลงพื้น แล้วใช้เท้าเหยียบ (จับภาพบุหรี่
หลังจากโดนเหยียบ)

ฉากที่ 5 บนถนน / หลังเลิกเรียน

ครีม นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้นรีบเดินมาซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ชายวัยรุ่น มีรอยสัก
ใส่ตุ้มหู ผู้ชายเร่งเครื่องรถจักรยานยนต์เสียงดัง และมีควันขาวออกมา

ฉากที่ 6 บนถนน / หลังเลิกเรียน

จับภาพแม่ค้าขายของบนทางเท้า นักเรียนหลายร้อยคนต้องเดินบนถนน ทำให้รถติด

ฉากที่ 7 บนถนน / หลังเลิกเรียน / เห็นสะพานลอย

จับภาพความวุ่นวายหน้าโรงเรียน นักเรียนไม่ข้ามสะพานลอย นักเรียนข้ามถนนใต้สะพานลอย
ทำให้รถติด เกิดควันพิษ รถบีบแตรเสียงดัง

ฉากที่ 8 สะพานลอยหน้าโรงเรียน / หลังเลิกเรียน

สุนัขกำลังเดินขึ้นสะพานลอย

ฉากที่ 9 ประตูทางเข้าโรงเรียน/ตอนเช้า

นักเรียนเดินเข้าโรงเรียน ทำความเคารพครูเฝ้าประตูประจำวัน ครีมนเดินมา แต่งกายไม่เรียบร้อย แต่งหน้า ทาปาก กระโปรงสั้น

ครูเฝ้า(ผู้หญิงวัยสามสิบปี) : ทำไมกระโปรงสั้นขนาดนี้ แต่งหน้าทาปากอีก ไม่รู้จักระเบียบของโรงเรียนหรือไง หลังเลิกแถวไปห้องปกครองเลย

ฉากที่ 10 ห้องปกครอง / กลางวัน

รอง ผอ. เชิญผู้ปกครอง (พนักงานกวาดขยะในฉากที่ 3) และครีมนมาพบ

ผู้ปกครองและนักเรียนยกมือสวัสดี และนั่งลงที่เก้าอี้หน้ารอง ผอ.

รอง ผอ. : เธอรู้ไหมว่าแต่งกายผิดระเบียบ

ครีม (ก้มหน้า) : ค่ะ

รอง ผอ. : เมื่อเช้าคุณแม่ได้ดูลูกก่อนออกจากบ้านมั๊ยครับ

แม่ : ไม่ได้ดูค่ะท่านรอง แม่ต้องออกจากบ้านไปทำงานตั้งแต่เช้ามีด กระโปรงตอนซื้อให้ก็ยาวปกติ แต่ลูกแอบไปตัดให้สั้นทีหลัง

รอง ผอ. : เธอรู้มั๊ย ก่อนจะเป็นชุดนักเรียน 1 ชุด ต้องใช้ทั้งฝ่าย ทั้งโยสียงเคราะห์กระบวนการผลิตต้องใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า ใช้ทรัพยากรเท่าไร กระโปรงดี ๆ เธอเอามาทำให้มันเสีย รู้มั๊ย เธอเพิ่มภาระให้กับโลกอีกเท่าไร ลองคิดทบทวนดูนะ ครูไม่ชอบพูดมาก และหวังว่าเธอคงคิดได้ ถ้าอยากรออยู่เรียนต่อที่นี่ ก็ไปแก้ไขให้ถูกต้อง

ฉากที่ 11 ภายในร้านค้า / กลางวัน

แม่ไปขอยืมเงินจากเจ้าของร้าน

เจ้าของร้าน (ชายวัยสี่สิบ) : มายืมตอนกีฬาสี่ไปสองพันยังไม่คืนเลย จะเอาอีกแล้ว พี่อย่าตามใจลูกเกินไป ได้ข่าวช่วงนี้เริ่มไม่ค่อยน่ารักนะ วันก่อนเห็นช้อนท้ายผู้ชายอยู่หน้าโรงเรียน เด็กสมัยนี้น่าห่วง เตือน ๆ ลูกบ้าง

ฉากที่ 12 หน้าโรงเรียน / ป้ายรถเมล์

ครีมและเพื่อนนักเรียนหญิงสี่คนยืนดื่มน้ำขณะรอรถประจำทาง เมื่อรถมาถึง ทุกคน

วางแก้วน้ำไว้ข้างกำแพงโรงเรียนแล้วขึ้นรถ

ฉากที่ 13. หน้าโรงเรียน

แม่เก็บแก้วน้ำที่ครีมกับเพื่อนทิ้งไว้ กวาดขยะอื่น ๆ ที่คนทิ้งไว้เต็มท่ามกลางแดดร้อน มองเห็นรถขายน้ำมาจอดใกล้ ๆ หยิบเงินในกระเป๋าออกมาดู แล้วเปลี่ยนใจ ทำงานต่อ แห้งนมองฟ้าที่แสงแดดจ้าจนต้องหยีตา เช็ดเหงื่อกับไหล่ขวา แล้วเป็นลมล้มลงที่กองขยะข้างถังขยะหน้าโรงเรียน ป้ายไวนิลรถเมล์ลัดขະที่ครีมเคยถือถูกทิ้งกองอยู่ด้วย จักรยานแม่ที่ล้มทับข้อความรณรงค์ “เด็กไทยร่วมเสริมสร้างชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดโลกร้อน”

ผมบอกนักเรียนว่าบทที่น่าสนใจ และรับแสดงให้
“ให้ครูแสดงเป็นตัวเอง ไม่รู้จะแสดงได้มัย” ผมบอก
“รู้สึกช่วงนี้ไม่ค่อยเป็นตัวของตัวเอง” ผมบอกให้เลือกนักแสดงดี ๆ ซ้อมบทและถ่ายทำ
ดี ๆ มีลุ้นจะได้รางวัล
“หนังคือการแสดง แต่ต้องไม่ให้ดูออกว่าเป็นการแสดง” ผมแนะนำ

หลังจบการแข่งขันระดับจังหวัดนักเรียนมารายงานทั้งข่าวดีและข่าวร้าย
ผลการแข่งขันชนะเลิศจากทีมที่ส่งเข้าแข่งขัน 12 ทีม และได้ไปแข่งขันต่อระดับภาค แต่โดน
คณะกรรมการตัดสินวิจารณ์ว่าหนังยังไม่จบ ดูไม่ค่อยรู้เรื่องไม่ค่อยตรงกับหัวข้อที่กำหนด ดูแล้วเหมือน
สารคดีมากกว่า

“แข่งหนังสั้นไม่ใช่แข่งสารคดี” กรรมการคนหนึ่งบอก
“หนังของพวกเธอว่าแย่แล้ว แต่ก็ม้ออื่น ๆ แย่กว่าของพวกเธอ” กรรมการอีกคนบอก
คณะกรรมการเสนอแนะให้แก้บทตอนจบ เช่น แม่ถูกส่งเข้าโรงพยาบาลแล้วครีมนำนึกผิด
กลับตัวเป็นคนดี ตั้งใจเรียน และเรียนจบ
ครูควบคุมทีมขอให้นักเรียนแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการ แต่นักเรียนทั้งสี่คน
ยืนยันว่าจะไม่แก้ ยืนยันว่าหนังของพวกเขोजบแค่นี้

ครูยื่นคำขาด “ถ้าไม่แก้ก็จะไม่ส่งไปแข่งขันต่อ”
นักเรียนสี่คนลงมติและยืนยันเป็นเสียงเดียวกันว่าจะไม่แก้
ครูตัดสินใจไม่ส่งไปแข่งขันต่อระดับภาค เพราะไม่อยากเจ็บปวดกับคำวิพากษ์วิจารณ์
เหมือนในรอบระดับจังหวัด

นักเรียนบอกผมว่า “หนังของพวกเราจบแค่นี้”

รอยต่อของความทรงจำ

ตอนที่ 2

สาวรุ่นหน้าตาคมคาย ผมสั้นแค่หูดูเรียบร้อย สุนัขพันธ์ตัวเอง เพื่อนคนหนึ่งที่เห็นน้ำใจของเธอทุก ๆ ครั้ง ไม่ว่าจะเป็นงานนัดพบปะ สังสรรค์และวาระอื่น ๆ มักจะเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญ ช่วยผ่อนแรง เขาในฐานะประธานรุ่นเสมอ อีกทั้งความช่วยเหลือก็ถูกลื่น ๆ ที่มีต่อกันในฐานะเพื่อนแม้ว่าเวลาจะผ่านไปเนิ่นนานแค่ไหนก็ตาม...

แล้วยังมีสุทิน หญิงแกร่งผู้มีสีระว่างกายเหมือนนักกีฬา จนกระทั่งต้องทำแปลงผัก ในวิชาเกษตร 1 - 4 แปลงไม่ใช่เรื่องหนักหนาสำหรับเธอแน่ เมื่อเทียบกับเพื่อนนักเรียนหญิงอื่น ๆ ที่ถึงกับน้ำตาซึม หรือร้องไห้ด้วยความท้อใจเลยทีเดียว ทางลัดในการผ่อนแรง ที่สำคัญคือการเจรจาพากับนักเรียนชายให้ช่วยทำแปลงเกษตรนั่นเอง

แม้ว่าการทำแปลงผักไม่ใช่เรื่องหนักหนาของเธอ แต่การที่ไม่มีทั้งเพื่อนนักเรียน หรือรุ่นพี่มาช่วยทำแปลงกายเป็นเรื่องของหน้าตาและศักดิ์ศรีเสียแล้ว เหมือนสุทิน ไม่มีวาทศิลป์ ไม่มีใครอยากคุยด้วยหรือใครหล่อนครุ่นคิดไปเรื่อย จนท้ายสุด อดรันทดไม่ได้ ต้องก้มหน้าตัวเองให้จงได้โดยหาใครสักคนช่วยทำแปลง ญาติชายที่อยู่ปี 2 จึงตกเป็นเป้าหมาย ที่สุทินจะขอความช่วยเหลือ

สุทินถึงกับบากหน้าไปยังหอชายต้องห้าม เดินตามเสียงหัวเราะเสียงเฮฮาหยอกล้อ ของกลุ่มนักเรียนชายไปด้านหลังอาคาร กระทั่งต้องยืนตัวสั่นเทา ด้วยความตกใจ ในภาพตรงหน้า ผุ่งเปรต หรือมนุษย์เผ่าโครมันยองกันนี้

ระหว่างที่ยืนตัวแข็ง ขาสั่นอยู่ตรงนั้น พลันฉุกคิดได้ว่า นี่มันห้องน้ำชายนี่หว่า แล้วทำไมพวกนี้มันต้องแก้ผ้าอาบน้ำพร้อมกันเป็นฝูงลิงแบบนี้ละ

เคราะห์ดีที่เจ้าพวกนั้นไม่ทันเห็น สุทินวิ่งจนสุดฝีเท้า กลับมาที่แปลง พร้อมกับคิดว่าไม่ทงไม่ทำมันแล้วแปลงผัก เชื่อว่าภาพ “ผุ่งเปรต” วันนั้นยังคงติดตาสุทิน จนทุกวันนี้...นึกแล้วก็อดหัวเราะไม่ได้

พูดถึงเรื่องการทำแปลงผัก ทำให้นึกถึงเมนูที่กินจนจำได้ขึ้นใจระหว่างที่เป็นนักเรียนฝึกหัดครูอยู่นั้น ในช่วงพักกลางวัน ไม่พ้นพระเอกขาประจำคือผักบุ้ง ทั้งผัดผักบุ้ง แกงหมูเทโพผักบุ้ง และแกงส้มผักบุ้ง โดยผักบุ้งนี้ก็เก็บจากแปลงผักฝีมือที่นักเรียนฝึกหัดครูปี 1 นั้นเอง เมื่อโตได้ที่คนงานก็ไปตัดมาส่งต่อให้แม่ครัวชื้อยายป็นเป็นคนปรุงแต่งอาหารตามเมนูให้ได้รับประทานกัน

ถ้าใครแอบดูเบื้องหลังความอร่อย ก็จะเห็นยายป็นก้มหน้าก้มตาหันผักบุ้ง กองมึ่หม่า ที่เมื่อหันเสร็จแล้วก็กองไว้กับพื้นซีเมนต์ก่อนจะเอามาผัด ต้ม ให้เรากินกัน เมนูอาหารสารพัดผักบุ้ง คงไม่ใช่เรื่องน่ารังเกียจนัก หากมันไม่ใช่หน้าฝนที่มีไส้เดือนไต่ยุบยับตามพื้นดิน และพื้นซีเมนต์

วันหนึ่งระหว่างกำลังรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหารกันตามปกติ ซึ่งเมนูวันนี้ก็เช่นเคยแกงส้มผักบุ้งขาประจำ จู่ๆ เพื่อนคนหนึ่งก็โวยวายขึ้นว่า “ไส้เดือน” พร้อมชูข้อนิ้วที่ตักอะไรบางอย่างติดขึ้นมาให้เพื่อนดู ยังไม่ทันรู้ว่าอะไรเป็นอะไร ทุกคนก็ทำท่าที่สะดุ้งเสียว บ้างก็ลุกเอาถาดหลุมใส่อาหารของตนไปเททิ้ง มีแต่สุทินคนเดียวที่ยังก้มหน้าก้มตาทานต่อไปด้วยสีหน้าเรียบเฉย

ถึงวันนี้ก็ยังไม่รู้ว่าเป็นจริงตามที่เพื่อนคนนั้นโวยวายหรือไม่แต่ที่รู้บางคนถึงกับทานอาหารไม่ลง แอบหนีไปทานก๊วยเตี๋ยวแก๊งค์กันหลายคนทีเดียว ถ้ามีโอกาสคงต้องเค้นความจริงในอดีตเรื่องนี้กับสุทินดูสักที...

ไล่เรียงมาจนถึงภาพชายหนุ่มคนหนึ่ง ที่ถึงกับทำให้ต้องหยุดมองเนิ่นนาน ชายผู้นี้จากเขาไปแล้ว จากไปให้เขาเป็นฝ่ายต้องจดจำและระลึกถึงอยู่ฝ่ายเดียว

เฉลิม ชายร่างเล็ก ท่าทางมุ่มม่น จากบรรพตพิสัย นอกจากเป็นเพื่อนร่วมรุ่นร่วมห้อง ยังเป็นเพื่อนกินเพื่อนเที่ยว เฉลิมเป็นคนหัวดีเรียนเก่งตั้งแต่เด็ก ไม่ว่าเรียนที่ไหนก็มักติดอันดับต้น ๆ เสมอ เขาใฝ่ฝันที่จะเรียนแพทย์ แต่ความฝันของเฉลิมก็ดับวูบลงด้วยวิกฤติที่เกิดขึ้นกับครอบครัวเขา สภาพของครอบครัวที่กำลังตกที่นั่งลำบาก พ่อแม่ที่หาเลี้ยงครอบครัวด้วยการทำนาเป็นอาชีพหลักหลังจากนาล้ม 3 ปี ติดต่อกัน ต้องตัดสินใจขายที่นาบางส่วน และยังต้องรอนแรมทอดแหปลาช่องลำนํ้าบึงขึ้นเหนือไปเป็นแรมเดือนเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูลูก ๆ 10 คน ความทุกข์ยากของครอบครัวในเวลานั้น เฉลิมไม่สามารถซื้อเวลาในการช่วยเหลือครอบครัวด้วยการขอเวลาสอบเป็นแพทย์ เมื่อเขาสอบเรียนต่อได้ที่โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ เขาจึงต้องเลือกทางเดินเส้นนี้ เพราะเรียนจบก็สามารถบรรจเป็นครูมีเงินเดือนโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน

จากแพทย์มาเป็นครู จึงเป็นการเริ่มต้นของความผิดหวังที่ลบเลือนไม่ได้
ตลอดชีวิตของชายชื่อเฉลิม ให้เขาต้องดำรงตนอยู่บนเส้นทางที่ถูกบีบตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา...

บนเส้นทางบนวิชาชีพครูมีบททดสอบมากมายให้พวกเราชาวฝึกหัดครูนครสวรรค์
ต้องฟันฝ่า แม้แต่คนที่มุ่งมั่นและเลือกที่จะเป็นครูแบบวิชาชีพครู

เส้นทางชีวิตบนวิชาชีพครูหลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์
เธอได้บรรจุที่โรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ ทำงานอยู่ 2 ปี ถึงได้โอนย้ายมาโรงเรียน
ที่ชัยนาทบ้านเกิด เพราะจับพลัดจับผลูหรือเพราะนามสกุลเกิดไปพ้องกับผู้ใช้วิชาชีพการศึกษาการจังหวัด
โดยบังเอิญก็ไม่ใช่เลย โชคดีไป

โชคดียิ่งอย่างที่เจอผู้บริหารที่ดี ครูใหญ่ชักชวนให้ไปเป็นครูใหญ่ แต่วิชาชีพครู
ก็มีแนวทางชีวิตที่กำหนดไว้ว่า เป็นครูเล็กโรงเรียนใหญ่ดีกว่าเป็นครูใหญ่โรงเรียนเล็ก

เธออดทนทำงานและได้ย้ายมาโรงเรียนใกล้บ้านอีกหน่อย เนื่องจากมีครอบครัว
และโรงเรียนดังกล่าวก็เป็นโรงเรียนที่วิชาชีพครูอยู่มาจนเกษียณอายุราชการ เวลา 20 กว่าปี
สิ่งที่เกิดขึ้นกับเธอคือ สอนอยู่ 8 ปี ไม่เคยได้ 2 ชั้นเลย เพราะครูใหญ่ขอให้แต่น้องของตัวเอง
ต่อมาเปลี่ยนครูใหญ่เธอได้ 2 ชั้น ปีเว้นปี ก็ถูกดิฉันนิทาอีก เมื่อถูกแต่งตั้งให้รักษาการแทน
ครูใหญ่ เนื่องจากอายุราชการมากกว่าใครเขา เวลาพิจารณา 2 ชั้น คนที่ไม่ถูกใจ
ก็พูดลับหลังให้ได้ยินว่า มาเข้าทุกวัน จะฟาด 2 ชั้นเองมั้ง ไหนว่าย้ายไม่ได้จะออก
ไม่เห็นออกสักที ระบบเงินเดือน 2 ชั้น สร้างความทุกข์ใจให้วิชาชีพครูไม่น้อย แม้จะขอย้าย
มาอยู่โรงเรียนที่ไกลออกไปก็ยังย้ายไม่ได้

ดังนั้นเมื่อคับอกคับใจประจวบกับโครงการเกษียณอายุกำหนดถึงแม้อายุราชการ
ยังเหลือเกือบ 10 ปีก็ตาม วิชาชีพครูก็ไม่รอช้า ใครถามเหตุผลที่ออก หล่อนมักจะตอบว่า
สุขภาพไม่ดี เพื่อนต่างรู้กันดีว่าที่ไม่ดีคงเป็นสุขภาพจิตเสียมากกว่า เธอละ...ไม่ว่ากันนะวิชาชีพครู...

กระดาศีน้ำตาหล่นมาแล้วหน้าเล่าที่เหมือนดังดูเธอให้ย่นเวลาลดอดีต
ประสบการณ์ช่วงชีวิตวัยเรียนที่ผ่านมาได้บ่มเพาะจิตวิญญาณความเป็นครูให้กับพวกเรา
ให้ออกมาต่อสูบนเส้นทางวิชาชีพครูหลากหลายบ้างก็ราบเรียบก้าวข้ามไปไม่ยาก
บ้างก็ซบเซาทุรกันดาร ต้องเดินผ่านแบบอดทน วันเวลาผ่านไปเรื่อย ๆ จากเดือนเป็นปี
จากปีเป็นสิบปี ยี่สิบปี สามสิบปี ถึงสี่สิบปีเกือบ 50 ปีเข้าไปแล้ว แต่พวกเขาเพื่อนร่วมรุ่น
ชาวฝึกหัดนครสวรรค์ รุ่น 10 ก็ไม่เคยทอดทิ้งหรือห่างหายไปจากกันเขานึกถึงภาพ
งานเลี้ยงรุ่นครั้งหนึ่ง

“เฮ้ย ตื่นได้แล้ว” ปัญญาส่งเสียงดังพร้อมเขย่าร่างของไพศาล ที่เวลานั้นยังพับหลับอยู่บนโต๊ะร้านอาหารขึ้นชื่อแห่งหนึ่งของนครสวรรค์

“อ้อ” เสียงอ้อแอ้ของไพศาลดังขึ้น พร้อมเงยหน้าขึ้นมามองเพื่อน ๆ “พวกมึงจะรีบไปไหนกันครับ เพิ่งจะหมดไปไม่กี่ขวดเอง”

“ฮ่า ฮ่า ฮ่า มึงนี่ประจำเลย ไล่เรื่องเมาหลับ ตื่นมาตอนเค้าจะกลับ แล้วไววายเนีย” พิภพเอ่ยขึ้นอย่างอดไม่ได้กับท่าที่ชวนขันกับไพศาล

“กินเหล้ากับครูที่โรงเรียน ก็ไม่สนุกเหมือนกันกับพวกมึง” เฉลิมเอ่ยขึ้นบ้าง

“เออวะ ภูก็ว่านั่น” สุขุมที่นั่งหน้าแดงก่ำด้วยฤทธิ์สุราเอ่ยขึ้นบ้าง “เสียตายที่พวกเรานาน ๆ เจอกันที”

“ก็พวกมึง อยู่บางกอกกันนี่ครับ พวกผมคนใกล้ยังเดินตลาดเจอกันบ้าง” ชลอผู้มีนามสกุลพ้องกับชื่ออดีตนายก ฯ คนดังคนหนึ่งกล่าว

“เอ็งี้ นิดเลียงรุ่นนะ ทำให้เป็นมันเป็นเหมาะ เท่กับอย่างน้อยต้องเจอกันปีละครั้ง” สุขุมกล่าวอย่างมาดมั่น

“เออ...ดี ๆ ภู...เห็นด้วย” หลายเสียงเอ่ยขึ้น

“เฮ้อ...จัน...ชน” ปัญญาเอ่ยขึ้นเสียงดัง พร้อมชูแก้วขึ้นนำ

เสียงชนแก้วกันในวันนั้น วันที่เพื่อนได้พบเพื่อนอีกครั้ง หลังจากแยกย้ายกันไปเมื่อจบการศึกษา ยังดังก้องอยู่ในหูเปรียบเหมือนคำสัญญาระหว่างเพื่อนที่แม้จะมีทางเดินที่ต่างกัน บ้างเป็นครูที่นครสวรรค์ บ้างกลับไปเป็นครูถิ่นฐานบ้านเกิด บ้างศึกษาต่อ เช่น เขาต้องกลายเป็นหนุ่มเมืองกรุง มาศึกษาต่อที่กรุงเทพ ฯ ...

เขาควรจะทำมันให้เป็นเรื่องจริงจังเสียที โดยเฉพาะปีนี้หลังจากภาระความรับผิดชอบในหน้าที่การงานไม่รัดตัวเหมือนแต่ก่อน เขาควรจะมีมั่งมีหน่่มเทและอุทิศเวลาให้กับเพื่อนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการนัดเจอ หรือกระทั่งจัดงานเลี้ยงรุ่นครั้งใหญ่เพื่อรวบรวมเพื่อนฝูงเก่า ๆ ให้มาเจอกันในวัยเกษียณเพื่อน ๆ คงยินดีที่จะได้เจอเพื่อนเก่า เพื่อรำลึกถึงอดีตในวัยเยาว์ที่เคยร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา เขายิ้มเมื่อนึกถึงภาพความสุขที่จะได้เจอกับเพื่อน ๆ

พลันเขาก็แว่วเสียงสะอื้นอันแผ่วเบาราวกับเสียงกระซิบของใครบางคน สายตาของเขาจ้องจับไปที่ภาพของหญิงสาวในหน้าหนังสือที่เปิดค้างอยู่

รุจี สาวน้อยร่างสูงผอม ผิวขาว ตาคม จมูกโด่งเป็นสัน ผู้ชอบนั่งอยู่หน้าตึกจนเป็นภาพคุ้นตา

“รุจี” เขาพยายามส่งเสียงเรียกเธอ แต่ทว่าไม่มีเสียงใด ๆ ตอบกลับมา
เขายังคับตัวเองส่งเสียงเรียกเธออีกครั้งด้วยเสียงที่เบาเหมือนเสียงกระซิบ
เบาว่าเสียงเต้นในหัวใจของเขาเสียอีก
คราวนี้เธอค่อย ๆ หันหน้ามาทางเขาช้า ๆ ด้วยดวงตาที่แดงก่ำ รวากับผ่าน
การร้องไห้มาอย่างหนัก พร้อมกับเสียงที่แผ่วเบาขาด ๆ หาย ๆ ปนสะอื้นว่า

“ช่วงเวลาที่ดี ๆ ทำไปไม่เคยทำ... ไม่เคยเรียกหา... บากำ ทำไปตอนนี่”
เสียงนี้เคยแหลมหวานดังกังวานไพเราะหู สร้างความประทับใจยิ่งกับเขา
ตัดพ้ออย่างน้อยใจ

เขาหลับตาลง ไม่กล้ามองแม้แต่สายตาในรูปภาพของเธอจริงอย่างที่เธอว่า
ที่ผ่านมาเขาไม่เคยติดต่อเธอเลย เพราะมัวสาละวนกับการทำงานอย่างหนัก
เพื่อสร้างเนื้อสร้างตัว แต่ความทรงจำที่ตราตรึงต่อหญิงสาวนามว่ารุจี ยังคงอยู่อย่าง
เต็มต้นในหัวใจไม่เคยจางหายไปจากใจมาถึงเวลานี้ที่เขาพอมีเวลาให้กับเพื่อนเก่า
แต่รุจีก็ไม่มีโอกาสอีกแล้ว เพราะเธอได้จากไปอย่างไม่มีวันกลับ

ภาพใบหน้าของรุจี ที่เขาพยายามเพ่งมองให้ชัดขึ้น ค่อย ๆ พร่าเลือน กระทั่ง
เลือนหายไป

หัวใจที่เต้นแรงเริ่มผ่อนคลาย พร้อม ๆ กับลมหายใจที่แผ่วเบาราวกับหมดเรี่ยว
หมดแรงอีกครั้ง เสียงถอนหายใจเฮือกใหญ่ดังขึ้น ระหว่างเพ่งมองหนังสือเล่มสี่เหลี่ยม
ในมือที่เปิดค้างไว้อย่างนั้นนิ่งนาน...

“จันขอโทษ ถึงมันจะช้าไป และเธอไม่มีโอกาส แต่เธอจะอยู่ในใจของ
พวกเราไม่มีวันลืมกัน จันสัญญา...”

วิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Methodology)

รศ.ดร.วิรัตน์ ธรรมาภรณ์

7. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อนี้ตามปกติจะอยู่ในบทที่ 2 เป็นการนำเสนอสาระที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้วิจัยได้ศึกษาและเรียนรู้ทางทฤษฎีและข้อคิดเห็นที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการวิจัย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดสมมติฐาน การออกแบบการวิจัยวิจัย การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการทดลอง ตลอดจนการอภิปรายผลและการนำผลการวิจัยไปใช้ ข้อสังเกตเรื่องนี้จากผลงานวิจัย มีดังนี้

- 1) มีการจัดระบบการเรียบเรียงเนื้อหาสาระไม่ดีพอ มีการกำหนดหัวข้อที่สับสน
- 2) นำข้อความจากต้นฉบับมาลงทั้งหมดโดยไม่เรียบเรียงใหม่ให้เหมาะสม การนำมาทั้งหมดอาจมีบ้าง เช่น นำคำกล่าวที่สำคัญแต่ต้องมีการอ้างอิงที่ถูกต้อง
- 3) ไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาในสาระที่สำคัญ
- 4) มีรูปแบบการอ้างอิงหลายแบบ
- 5) เอกสารที่ค้นคว้าและอ้างอิงไม่ทันสมัย
- 6) การศึกษาเอกสารมีน้อยเกินไป และไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญ
- 7) ไม่มีการสรุปสาระให้เห็นภาพชัดเจน
- 8) เป็นลักษณะของการติดต่อเอกสาร โดยไม่ทำการผสมผสานหลายๆ งานวิจัยที่สอดคล้องกันไว้ในย่อหน้าเดียวกัน เป็นต้น

8. การกำหนดประชากร

ประชากรในการวิจัยเป็นขอบเขตของการสรุปพาดพิง ถ้าสามารถกำหนดประชากรได้กว้างขวางผลการวิจัยก็就会有ความหมายมากขึ้น ถ้ามีการกำหนดประชากรเป้าหมาย (Target Population) และประชากรกลุ่ม (Experimentally Accessible Population) จะทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดประชากรเป้าหมายได้กว้างขวางมากขึ้น เช่น กำหนดประชากรเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสงขลา และกำหนดประชากรกลุ่มเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ข้อสังเกตในเรื่องนี้จากผลงานวิจัยคือ

- 1) มีการระบุประชากรแคบเกินไปโดยใช้โรงเรียนและชั้นเรียนเป็นประชากร โดยไม่มีการระบุประชากรเป้าหมาย และประชากรกลุ่ม
- 2) บางคนระบุว่าทำการทดลองกับประชากร เพราะมีนักเรียนห้องเดียวเป็นประชากร แต่ยังใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติอ้างอิงซึ่งไม่ถูกต้องสถิติ

9. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร (Random Selection) และมีการสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Random Assignment) ในกรณีที่ใช้แบบแผนการทดลองแบบแท้ ข้อสังเกตในเรื่องนี้จากผลงานวิจัยมีดังนี้

- 1) ไม่มีการอธิบายให้ชัดเจนว่าการสุ่มจากประชากร และการสุ่มเข้ากลุ่มทำอย่างไร
- 2) ไม่มีการกำหนดประชากรเป้าหมาย และประชากรสุ่ม
- 3) มักจะให้การสุ่มให้ห้องเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และสุ่มอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม แล้วใช้แบบแผนการวิจัยแบบแท้ แบบที่มีการสุ่มและมีการทดสอบหลังการทดลอง (Randomized Control-Group Posttest-Only Design) ซึ่งที่ถูกต้องการสุ่มเข้ากลุ่มจะต้องสุ่มทีละคน ถึงจะสามารถควบคุมตัวแปรเกินที่สำคัญได้
- 4) มีงานวิจัยไม่น้อยที่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แต่ไม่ระบุลักษณะที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่าง ถ้าเป็นการทดลองกลุ่มเดียวควรเลือกห้องที่สะดวกในการทำการทดลอง และมีลักษณะเหมือนนักเรียนทั่วไป ถ้ามีกลุ่มควบคุมควรเลือกกลุ่มที่มีลักษณะสำคัญใกล้เคียงกันโดยมีคำอธิบายและแสดงข้อมูลประกอบ

10. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วยสิ่งที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมในการทดลอง เช่น สื่อ แผนการสอน ชุดฝึก ใบงาน ของรางวัล และนาฬิกาจับเวลา เป็นต้น และแบบทดสอบวัดผลที่เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบวัดทักษะการคิด แบบวัดเจตคติ เป็นต้น ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเครื่องมือวิจัยมีดังนี้

- 1) ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เมื่อมีการทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อมักจะใช้เกณฑ์การคัดเลือกความยาก ที่ .20 ถึง .80 และมีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไปเสมอ เกณฑ์ดังกล่าวเหมาะสำหรับการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่ม แต่ถ้ามีจุดประสงค์ของการทดลองเพื่อศึกษาว่าการทดลองจะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึง 80 เปอร์เซ็นต์หรือไม่ ควรใช้การวัดแบบอิงเกณฑ์ไม่ควรกำหนดค่าอำนาจจำแนกหรือความยากเช่นเดียวกับการคัดเลือกข้อสอบแบบอิงกลุ่ม
- 2) เครื่องมือวัดลักษณะอื่นที่ไม่ใช่ผลสัมฤทธิ์ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติ ความพึงพอใจ ความมีวินัย เป็นต้น มักจะไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และไม่ครอบคลุม เป็นเพราะไม่นิยามตัวแปรที่ต้องการวัดให้เป็นนิยามปฏิบัติการ คำถามที่ใช้วัดก็คิดขึ้นเองหรือนำมาจากงานวิจัยอื่น

- 3) การวัดตัวแปรที่มีองค์ประกอบย่อยๆ ใช้จำนวนคำถามเท่ากันทุกองค์ประกอบด้วยการตั้งใจซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักการสร้างเครื่องมือวัด เพราะแต่ละองค์ประกอบมีโครงสร้างที่แตกต่างและไม่เท่ากัน
- 4) การใช้แบบประมาณค่าในการวัดลักษณะต่างๆ มักใช้คำตอบแบบทิศทางเดียวทั้งนั้น ทั้งที่การวัดบางลักษณะ เช่น เจตคติ และความพึงพอใจ ต้องมีคำตอบเป็นสองทิศทาง (Bipolar Scale) คือ มีคำตอบให้เลือกทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย หรือมีทั้งพอใจและไม่พอใจ เช่น ไม่พอใจอย่างยิ่ง ไม่พอใจพอใจ และพอใจอย่างยิ่ง มิใช่ใช้แบบ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด กับการวัดทุกอย่าง
- 5) การทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยบางเรื่องค่อนข้างสับสน และไม่สะดวกในการทดลองใช้ จะต้องทำการทดลองก่อนทดลองใช้แบบทดสอบ ถ้าต้องการทดลองหลายครั้งและมีนักเรียนห้องเดียวในโรงเรียนก็ไม่สามารถทำได้ จะใช้โรงเรียนอื่นทำการทดลองเพื่อทดลองใช้เครื่องมือ ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายในทางปฏิบัติ ทางออกคือ ใช้การตรวจสอบข้อสอบหรือคำถามรายข้ออย่างดีโดยผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ จนเชื่อมั่นว่าเครื่องมือจะมีคุณภาพ แล้ววิเคราะห์คุณภาพจากการใช้วัดในกระบวนการทดลองหรืออีกแนวทางหนึ่งคือการเลือกใช้เครื่องมือที่มีผู้พัฒนาขึ้นใช้ในการวิจัยที่ผ่านมา หรือเครื่องมือมาตรฐานที่มีผู้พัฒนาไว้
- 6) มีการนำเครื่องมือของงานวิจัยอื่นมาปรับใช้โดยไม่มีการอ้างอิงถึง ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ถ้ามีการขออนุญาตเจ้าของด้วยจะเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม

11. แบบแผนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกแบบแผนการวิจัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การวิจัยมีความตรงภายในและความตรงภายนอก รวมทั้งสามารถตอบคำถามวิจัยได้ ในการทำการวิจัยอาจมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถเลือกใช้แบบแผนวิจัยที่ดีที่สุดได้ แต่ผู้วิจัยต้องพยายามลดจุดอ่อนของแบบแผนที่เลือกใช้กับสถานการณ์ที่เหมาะสม ข้อสังเกตในการใช้แบบแผนการวิจัยจากผลงานวิจัยมีดังนี้

- 1) มีงานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและทดสอบหลังการทดลองอย่างไม่เหมาะสม แล้วการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลไม่สมเหตุสมผล คือ การนำคะแนนก่อนและหลังการทดลองมาเปรียบเทียบกัน เมื่อพบความแตกต่างแล้วอ้างว่านวัตกรรม หรือวิธีที่ใช้ในการทดลองมีประสิทธิภาพซึ่งไม่สามารถยอมรับได้ ควรตั้งเกณฑ์ไว้ว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองต้องสูงกว่าก่อนทดลองกี่คะแนน ถึงจะสมเหตุสมผล
- 2) งานวิจัยหลายเรื่องไม่ระบุแบบแผนวิจัยที่ใช้ ถือว่าเป็นการขาดสิ่งสำคัญในรายงานการวิจัย
- 3) งานวิจัยไม่น้อยนิยมให้มีการทดสอบก่อนและทดสอบหลังการทดลอง ที่แบบมีกลุ่มเดียว และแบบมีสองกลุ่มที่กำหนดให้ห้องหนึ่งสอนด้วยวิธีทดลอง และอีกห้องหนึ่งสอนด้วยวิธีปกติ

แต่ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนกับคะแนนสอบหลัง การทดลองเพื่อดูความก้าวหน้าอย่างเดียว โดยไม่ได้วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนสอบระหว่างสองกลุ่ม บางกรณีนำคะแนนสอบหลังการทดลองของสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกันเพื่อสรุปว่าวิธีทดลองดีกว่าวิธีที่ใช้ในกลุ่มควบคุมหรือไม่ ถือว่าเป็นการวิเคราะห์ที่ไม่ถูกต้องเพราะสองกลุ่มมีความแตกต่างกันก่อนการทดลองแล้ว ควรใช้คะแนนความก้าวหน้า (คะแนนสอบหลัง - คะแนนสอบก่อน) มาเปรียบเทียบกัน หรือใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

4) การแปลผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้ผู้อ่านสับสนได้ ที่จริงก็คือไม่แตกต่างกัน ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติมีการสรุปได้สองประเด็น คือ เท่ากันหรือไม่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5) การระบุระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ มีพบบ่อยๆ ที่ระบุระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เท่านั้น ทั้งๆ ที่การทดสอบนั้นมีนัยสำคัญถึงระดับ .01 หรือ .001

6) มีการเสนอข้อมูลมากเกินไป เช่น แสดงข้อมูลเป็นรายบุคคล ในการเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยควรเสนอเฉพาะผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่เป็นข้อมูลควรเสนอไว้ในภาคผนวก

7) มีการแปลผลโดยใช้คำว่ากลุ่มตัวอย่างในการแปลผลการทดสอบสมมติฐาน เช่น กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ถูกต้องระบุถึงประชากรเพราะเป็นการทดสอบเพื่อสรุปพาดพิงไปยังประชากรแล้ว

อภิธานศัพท์

เงื่อนไขความจำเป็น คือ ตัวแปรอิสระนำมาทดลองต้องเป็นอิทธิพลต่อตัวแปรตาม โดยมีทฤษฎีหรืองานวิจัยสนับสนุน

เงื่อนไขความพอเพียง คือ จำนวนหรือปริมาณการจัดกระทำตัวแปรอิสระอย่างเพียงพอที่จะทำให้ส่งผลต่อตัวแปรตามได้

แบบแผนการวิจัยแบบใช้ผู้รับการทดลองคนเดียว คือ วิธีการวิจัยที่มุ่งศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามโดยใช้ผู้รับการทดลอง 1 คน หรือ 2-3 คน

แบบแผนการทดลอง คือ แผนการดำเนินงานเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ซึ่งระบุถึงวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถควบคุมตัวแปรเกินที่สำคัญได้ และชี้ให้เห็นข้อสรุปจากการวิเคราะห์

แบบแผนการทดลองแบบแท้ คือ แบบแผนที่สามารถตอบคำถามในเชิงสาเหตุและผล และสามารถควบคุมตัวแปรเกินที่สำคัญได้

แบบแผนการทดลองแบบไม่ถูกต้อง คือ แบบแผนวิจัยที่ไม่สามารถสรุปผลในเชิงสาเหตุและผลได้

แบบแผนการทดลองแบบกึ่งทดลอง คือ แบบแผนการทดลองที่สามารถตอบคำถามในเชิงสาเหตุและผลได้ แต่ไม่สามารถควบคุมตัวแปรเกินที่สำคัญได้ทั่วถึง

แบบแผนวิจัยแบบปฏิสัมพันธ์ คือ แบบแผนการวิจัยที่ใช้ผู้รับการทดลองคนเดียว ที่ต้องการศึกษาอิทธิพลของเงื่อนไขการทดลอง 2 เงื่อนไขเมื่อนำมาใช้ร่วมกันว่ามีปฏิสัมพันธ์กันหรือไม่

การใช้ระบบอัตโนมัติ คือ การใช้วิธีการดำเนินการทดลอง ที่ทำให้ผู้รับการทดลองกับผู้ทดลองไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน

การให้กับไม่ให้ คือ การทำให้กลุ่มทดลองได้รับการจัดกระทำ แต่กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการจัดกระทำ

การให้วิธีที่ต่างกัน คือ การทำให้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกระทำด้วยวิธีที่ต่างกัน

การให้วิธีที่ต่างกัน คือ การจัดกระทำโดยทำให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับปริมาณของตัวแปรอิสระต่างกัน

การควบคุมในกระบวนการทดลอง คือ การตรวจสอบความเข้าใจ และการเรียนรู้ของผู้รับการทดลองที่มีต่อกระบวนการทดลอง

การจับคู่ คือ วิธีควบคุมตัวแปรเกินที่ต้องการหนึ่งตัวแปร หรือมากกว่า โดยการทำให้ผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีปริมาณตัวแปรเกินที่ต้องการควบคุมเท่ากัน

การทดสอบก่อนการทดลอง คือ การวัดตัวแปรตามก่อนที่จะให้เงื่อนไขการทดลอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแบบแผนการทดลองบางแบบแผน

การทำให้เท่ากันเป็นรายคน คือ วิธีการจับคู่แบบที่ทำให้ผู้รับการทดลองในกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง มีลักษณะของตัวแปรที่ต้องการควบคุมเท่ากันเป็นรายบุคคล

การทำให้การแจกแจงเท่ากัน คือ วิธีการจับคู่แบบที่ทำให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีการแจกแจงของตัวแปรที่ต้องการควบคุมเท่ากัน

การปรับให้สมดุล คือ การทำให้แต่ละกลุ่มได้รับการจัดกระทำทุกวิธีที่เรียงลำดับต่างๆ จนเกิดความสมดุลในการควบคุมอิทธิพลจากการเรียงลำดับเงื่อนไขการทดลอง

การปิดบังเหตุผลของการทดลอง คือ การไม่บอกจุดประสงค์ของการทดลอง หรือให้เหตุผลการทดลอง หรือสมมติฐานการทดลองที่ไม่ถูกต้อง หรือตรงกันข้าม

การปิดบังไม่ให้อัตว์ คือ วิธีที่ทำให้ผู้รับการทดลองไม่รู้ตัวว่าได้รับการทดลอง

การปิดบังการทดลอง คือ วิธีที่ปิดบังผู้รับการทดลอง หรือผู้ทดลองไม่ให้อัตว์ว่ากลุ่มใดได้รับเงื่อนไขจริง หรือเงื่อนไขปลอม

การปิดบังการทดลองบางส่วน คือ การปิดบังผู้ทดลองในขั้นตอนของการทดลองให้มากที่สุด

การสุ่มเข้ากลุ่ม คือ การสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรเข้ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อทำให้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีลักษณะต่างๆ เท่ากันก่อนที่จะทำการทดลอง

การสุ่มจากประชากร คือ การสุ่มโดยจากประชากร เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร

ความคลาดเคลื่อนจากการเรียงลำดับ คือ ผลของเงื่อนไขการทดลองที่ตกค้างไปยังเงื่อนไขการทดลองถัดไป

ความคลาดเคลื่อนจากผู้ทดลอง คือ อิทธิพลของลักษณะทางกายภาพ และทางจิตวิทยาผู้ทดลองที่มีต่อตัวแปรตาม

ความคลาดเคลื่อนจากผู้ทดลอง คือ ลักษณะของผู้ทดลองที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางกายภาพ และลักษณะทางจิตวิทยา

ความคลาดเคลื่อนจากผู้รับการทดลอง คือ ลักษณะที่ผู้รับการทดลองมีความต้องการที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามสมมติฐานเมื่อผู้รับการทดลองรู้สมมติฐานการวิจัย และธรรมชาติของผู้ได้รับการทดลองจะตอบสนองทางบวกในระหว่างการทดลอง

ความคลาดเคลื่อนจากผู้รับการทดลอง คือ อิทธิพลของลักษณะความต้องการของผู้รับการทดลองที่แสดงตนทางบวก หรือแสดงให้เป็นไปตามสมมติฐานในกระบวนการทดลอง

ความตรงตามช่วงเวลา คือ ความสามารถสรุปพาดพิงผลการวิจัยไปยังช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้

ความตรงตามประชากร คือ ความสามารถในการสรุปพาดพิงไปยังประชากรได้

ความตรงตามสภาพแวดล้อม คือ ความสามารถในการสรุปสภาพผลการวิจัยไปยังสภาพแวดล้อมที่ต่างกันได้

ความตรงภายใน คือ ผลการทดลองหรือตัวแปรตามเป็นอิทธิพลของเงื่อนไขการทดลอง หรือตัวแปรอิสระอย่างแท้จริง โดยไม่มีอิทธิพลของตัวแปรเกิน

ความตรงภายนอก คือ ความสามารถในการสรุปสภาพผลการวิจัยไปยังประชากรได้

ตัวแปรเกิน คือ ตัวแปรอื่นๆ ที่นอกเหนือจากตัวแปรอิสระ ที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม คือ ตัวแปรที่เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ คือ สิ่งที่ผู้วิจัยจัดกระทำในการทดลองเพื่อศึกษาอิทธิพลที่มีต่อตัวแปรตาม

ประชากรเป้าหมาย คือ ทุกหน่วยที่ผู้วิจัยต้องการสรุปผลการวิจัยไปถึง

ประชากรสุ่ม คือ ทุกหน่วยที่ผู้วิจัยเลือกให้เป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมาย เพื่อให้สามารถสุ่มเพื่อการทดลองได้

วิธีวิจัยเชิงทดลอง คือ เทคนิคการวิจัยที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุและผล โดยมีการจัดกระทำปรากฏการณ์ขึ้น มีการควบคุมอย่างเข้มงวด มีการกำหนดให้องค์ประกอบหนึ่งองค์ประกอบหรือมากกว่าแปรเปลี่ยนไป และทำให้องค์ประกอบอื่น ๆ คงที่ แล้ววัดผลที่เกิดจากการจัดกระทำอย่างเป็นปรนัย

หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม
พจนานุกรม ประจำปี ๒๕๖๐

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม

วิทยาลัยการอาชีพสอง

เลขที่ ๕๓๕ ตำบลบ้านหนอง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ๕๔๑๒๐

ปรากฏการณ์ที่สำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ได้คุณภาพและปัญหาผู้เรียนออกกลางคันเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการจัดการการศึกษาของประเทศที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขพัฒนาอย่างจริงจัง ส่งผลให้ประเทศต้องขาดกำลังคนที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ เกิดความสูญเสียของงบประมาณในการจัดการศึกษา โดยที่ผ่านมามหาวิทยาลัยการอาชีพสองต้องเผชิญกับปัญหาในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้ลำดับความสำคัญ ได้แก่ ปัญหาผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์และออกกลางคัน ปัญหาผู้สอน จัดเก็บคะแนนไม่เป็นระบบ ปัญหาในขณะจัดการเรียนการสอนไม่ได้รับการแก้ไข และปัญหาการจัดเก็บแฟ้มสะสมงานผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพสอง จังหวัดแพร่ จึงได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

พลิกผันมาสรรค์สร้าง

วิทยาลัยการอาชีพสอง จังหวัดแพร่ ได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยมีแนวคิดในการแก้ปัญหาดังนี้

๑. หากผู้เรียนเข้าเรียนทุกครั้งความเสี่ยงในการออกกลางคันลดลง
๒. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหากได้รับการแก้ไขรวดเร็วย่อมทำให้ปัญหาลดลง
๓. การใช้เทคโนโลยีจะช่วยให้ครูทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๔. หากอุปสรรคขณะสอนลดลงย่อมมีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้

การนำเทคโนโลยีช่วยจัดเก็บข้อมูลจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และลดเวลาในการประมวลผลนำไปสู่การพัฒนากระบวนการ System Development Life Cycle (SDLC)

การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

กรอบแนวคิดในการออกแบบพัฒนาระบบ

ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวคิด	หลักการและทฤษฎีที่ใช้วิธีการพัฒนา	ผลสำเร็จที่พึงประสงค์
๑. ปัญหาผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์และออกกลางคัน	- ผู้เรียนเข้าเรียนทุกครั้ง - ความเสี่ยงในการออกกลางคันลดลง - ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน หากได้รับการแก้ไขที่รวดเร็วย่อมทำให้ปัญหาลดลง	การพัฒนาระบบงาน System development Life Cycle (SDLC)	๑. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์และออกกลางคันลดลง
๒. ปัญหาผู้สอนจัดเก็บคะแนนไม่เป็นระบบ	- การใช้เทคโนโลยีจะช่วยให้ครูทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น		๒. ครูผู้สอนสามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศบริหารจัดการชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น
๓. ปัญหาในขณะจัดการเรียนการสอนไม่ได้รับการแก้ไข	- อุปสรรคขณะสอนลดลง ย่อมมีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้		๓. สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
๔. ปัญหาการจัดเก็บแฟ้มสะสมงานผู้เรียน	การนำเทคโนโลยีช่วยจัดเก็บข้อมูลจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และลดเวลาในการประมวลผล		

ขั้นตอนที่ ๑ ประชุมผู้เกี่ยวข้อง วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

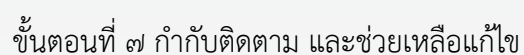
ขั้นตอนที่ ๒ ออกแบบ พัฒนา ทดสอบระบบ

ขั้นตอนที่ ๓ การอบรมวิธีการใช้งานให้กับครูและผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๔ ประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ ๕ สร้างความตระหนัก และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนทราบ

ขั้นตอนที่ ๖ ดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๘ สรุปและประเมินผล

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม วิทยาลัยการอาชีพสอง จังหวัดแพร่ ที่ได้พัฒนาขึ้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีวิธีการและเกิดองค์ความรู้ใหม่มาช่วยสนับสนุนการทำงาน อันจะส่งผลดีต่อผู้เรียน ผู้สอน ครูที่ปรึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครอง ในการร่วมกันพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสามารถประเมินได้จาก

๑. การได้รับข้อมูลที่ต้องการในระยะเวลาที่รวดเร็ว และถูกต้อง
๒. ลดความซ้ำซ้อนจากการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีฐานข้อมูลกลางใช้งานเชื่อมโยงกันหลายกลุ่มงาน
๓. ประหยัดงบประมาณ โดยการติดตั้งโปรแกรมใน Server ก็ทำงานได้โดยไม่ต้องลงทุนซื้ออุปกรณ์เพิ่ม
๔. ข้อมูลที่ได้จากระบบสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา เพื่อกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการแก้ไขต่อไป

แบบอย่างก็ภาคภูมิใจ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม วิทยาลัยการอาชีพสอง จังหวัดแพร่ ได้รับเชิญให้เข้าร่วมนำเสนอ และจัดนิทรรศการผลการดำเนินงาน ผลจากใช้ระบบที่วิทยาลัยการอาชีพสองได้พัฒนาขึ้น ได้รับความสนใจจากสถานศึกษาหลายแห่ง ได้นำระบบดังกล่าวไปใช้งาน การเดินทางมาศึกษาดูงาน รวมถึงการได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรอบรมให้กับผู้บริหาร คณะครู และเจ้าหน้าที่กว่า ๘๐ สถานศึกษาทั่วประเทศ

วิทยาลัยการอาชีพสอง มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว และยินดีให้ความร่วมมือกับอีกหลายๆสถานศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษามาศึกษาดูงานที่วิทยาลัย และขอความอนุเคราะห์นำระบบดังกล่าวเพื่อไปใช้งาน รวมถึงการได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

MT STEP 2 MODEL : การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนวัดหนองจิก

โรงเรียนวัดหนองจิก หมู่ ๖ ตำบลบ่อแร่ อำเภอดงสิงห์ จังหวัด ชัยนาท รหัสไปรษณีย์ ๑๗๑๒๐

ปรากฏการณ์ที่สำคัญ

โรงเรียนมีนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๘๐ คน ครู ๗ คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กทำให้มีข้อจำกัดในการได้รับจัดสรรอัตราค่าจ้างครูและงบประมาณ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น มีครูผู้สอนไม่ครบชั้นและไม่ครบสาขาวิชาเอก งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการศึกษา ขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้การบริการด้านการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร ประกอบกับตั้งอยู่ในชนบท ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน ส่วนหนึ่งต้องทิ้งครอบครัวไปทำงานต่างจังหวัด ก่อให้เกิดปัญหาหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยก ปล่อยให้ลูกอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่น ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร นักเรียนจึงใช้เวลาส่วนมากอยู่กับสังคมออนไลน์ ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ส่อในทางชู้สาว รวมทั้งการสูบบุหรี่ เป็นต้น

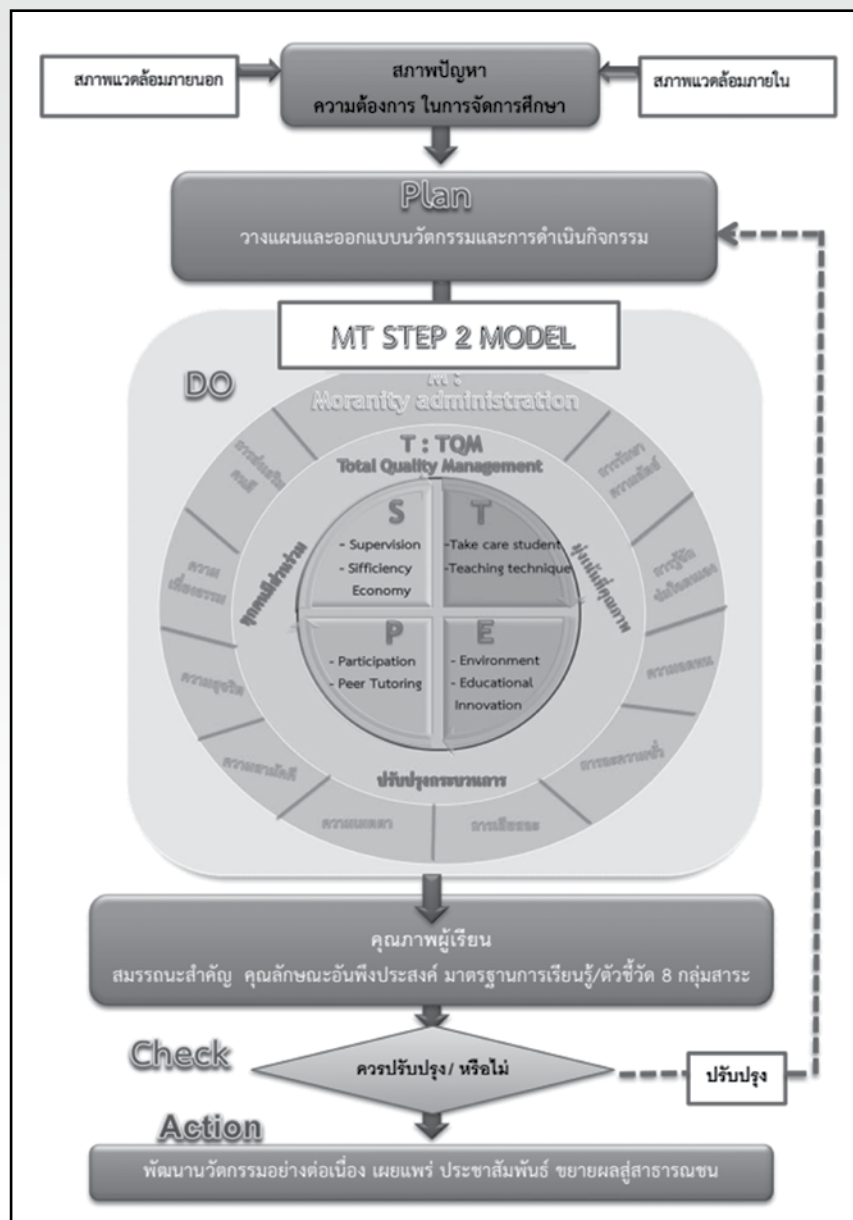
จากสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีความหลากหลาย ทั้งปัญหาภายในและภายนอกโรงเรียน ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นักเรียนขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คุณภาพของนักเรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา นักเรียนขาดสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

พลิกผันมาสรรค์สร้าง

เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าว ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ โรงเรียนวัดหนองจิก จึงสร้างและพัฒนา นวัตกรรม “MT STEP MODEL” เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้แนวคิดและหลักการในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักการบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรม (Morality administration) และการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) และกลยุทธ์ในการพัฒนา ๔ กลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย การนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Supervision) การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน (Take care and helping for student) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning Environment) และการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Participation) ซึ่งสามารถแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้น ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ โรงเรียนจึงนำนวัตกรรม “MT STEP MODEL” มาพัฒนาต่อยอดโดยคิดค้นกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาเพิ่มอีก ๔ กลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและบริบทของโรงเรียน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น เป็นนวัตกรรม “MT STEP2 MODEL : การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนวัดหนองจิก”

นวัตกรรม MT STEP 2 MODEL : การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวัดหนองจิกเป็นนวัตกรรมด้านการบริหารและจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ๑) พัฒนานวัตกรรมด้านการบริหารและจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามบริบทของโรงเรียนวัดหนองจิก ๒) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ ให้สูงขึ้นร้อยละ ๓ ๓) พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และ ๔) เพื่อศึกษาผลกระทบของการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้วยนวัตกรรม MT STEP 2 MODEL

นวัตกรรม MT STEP 2 MODEL : การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนวัดหนองจิก ได้นำแนวคิดและหลักการของการบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรม (Morality administration) มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาจิตใจมากกว่าด้านวัตถุ สร้างแรงจูงใจบุคลากรให้ปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญกับด้านจิตใจตามความเชื่อทางศาสนา และคุณงามความดี และเผยแพร่คุณธรรมไปยังผู้ปกครองนักเรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ลดการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและการบริโภคกันอย่างเกินความพอดี เป็นการลดปัญหาหนี้สินและปัญหาภายในครอบครัว และนำหลักการของการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) คือ การมุ่งเน้นที่คุณภาพ การปรับปรุงกระบวนการ และทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ โดยการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงงาน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาหรือบริการการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการที่เหมาะสม ๘ กลยุทธ์ ประกอบด้วย ๑) การนิเทศภายใน (Supervision) เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ๒) การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารและจัดการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษาสีน้ำเงิน และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ของความเป็นไทย ๓) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Take care and helping for student) ด้วยการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่ออย่างใกล้ชิดด้วยความรักและความเมตตา โดยยึดหลักการที่ว่า “หากนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือให้พ้นหรือบรรเทาปัญหาที่มีอยู่ก็จะทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนมากขึ้น ส่งผลให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น” ๔) พัฒนาเทคนิคการสอนของครู (Teaching technique) ส่งเสริมครูให้พัฒนาและเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับตัวผู้สอน ตัวผู้เรียน และรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การสอนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ๕) พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning Environment) โดยปรับปรุงสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียงและใช้การได้ดี เพื่อเป็นสิ่งแวดล้อมส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และประสบผลสำเร็จในการศึกษา ๖) พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Innovation and Technology) ระดมสรรพความรู้ที่มีเหตุผลมาประยุกต์ให้เป็นระบบใหม่และนำมาใช้ปฏิบัติการแก้ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำนวัตกรรม การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยสร้างเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ๗) การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (P : Participation) การที่องค์กรชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ปัญหาและร่วมชื่นชม ส่งผลให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง บริหารงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึงและจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

และ ๘) เพื่อนสอนเพื่อน (Peer Tutoring) โดยให้นักเรียนที่เก่งไปช่วยสอนนักเรียนที่เรียนอ่อน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนผู้สอนได้พยายามเข้าใจกับเนื้อหาการเรียนให้รู้จริงเพื่อเอาไปสอนคนอื่นต่อได้ นักเรียนผู้ถูกสอนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นจากการใช้ภาษาของเพื่อนในวัยเดียวกัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น โดยครูติดตามผลการสอนของเพื่อนผู้สอนและการเรียนของเพื่อนผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

การดำเนินการพัฒนา มี ๔ ขั้นตอน คือ ๑) วางแผนและกำหนดนวัตกรรม ๒) การดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ (ทดลองใช้นวัตกรรม) ๓) ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน และ ๔) ปรับปรุงแก้ไข นวัตกรรม ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครู คณะกรรมการนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดหนองจิก ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๓๑ คน ประกอบด้วยครูจำนวน ๗ คน คณะกรรมการนักเรียน จำนวน ๑๕ คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๙ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ๑) แบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามชนิด มาตราประมาณค่า ๕ ระดับ (rating scale) ๒) นวัตกรรม MT STEP2 MODEL : การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนวัดหนองจิก ได้แก่ โครงการที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนาตามกลยุทธ์ ๘ โครงการ ประกอบด้วย ๑) โครงการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ๒) โครงการพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓) โครงการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๔) โครงการพัฒนาเทคนิคการสอนของครู ๕) โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ๖) โครงการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ๗) โครงการเสริมสร้างการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และ ๘) โครงการเพื่อนสอนเพื่อน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

แบบอย่างที่ดีจากภูมิ

๑. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

๑.๑ การทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้น ป.๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้น จำนวน ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา

๑.๒ การทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้น ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้น จำนวน ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา

๑.๓ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น และเพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๓.๑๔

๑.๔ ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ โดยภาพรวมเฉลี่ย ๒.๙๖ ซึ่งอยู่ในระดับดีเยี่ยม

๑.๕ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ โดยภาพรวมเฉลี่ย ๒.๙๕ ซึ่งอยู่ในระดับดีเยี่ยม

หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

วงศ์ครูสภา ประจำปี ๒๕๖๐

๒. ผลที่เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษา

๒.๑ ได้รับโล่เกียรติคุณ “ครูดี ไม่มีอบายมุข” ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ประจำปี ๒๕๕๙ จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

๒.๒ ได้รับเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ “รางวัลสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข” ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ สถานศึกษาขนาดเล็ก ดีเด่น ระดับจังหวัด จากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชัยนาท

๓. ผลที่เกิดกับสถานศึกษา

๓.๑ ได้รับรางวัลเหรียญเงิน หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม ระดับภูมิภาค ประจำปี ๒๕๕๙ ผลงาน “MT STEP MODEL : การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนวัดหนองจิก” จาก สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

๓.๒ ได้รับโล่เกียรติคุณ สถานศึกษาพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม “โครงการโรงเรียนดีมีคุณธรรม” ประจำปี ๒๕๕๙ จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

๓.๓ ได้รับเกียรติบัตร “โรงเรียนลายมือสวย” ประจำปี ๒๕๕๙ จาก กระทรวงวัฒนธรรม

๓.๔ ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ “สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข” ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ สถานศึกษาขนาดเล็ก ดีเด่น ระดับจังหวัด ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จ.ชัยนาท

๔. ผลที่เกิดกับผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน พัฒนาการศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น โดยเป็นวิทยากร เป็นแหล่งเรียนรู้ ร่วมจัดทำหลักสูตร ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการ ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดูแล เอาใจใส่นักเรียนในปกครอง ในด้านการเรียน และความปลอดภัย เป็นกระบอกเสียงประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษา และร่วมพัฒนาปรับปรุงเพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

บันทึกถึงดวงดาว 101

กระท่อมดาริกา น้องดาวที่รัก

พี่เชื่อว่าครูทุกคนมีโครงการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แม้ในบางชั่วโมงหรือบางเรื่องอาจไม่ได้สอนตามแผน ๙ ร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ตาม หลาย ๆ ครั้งมักมีเหตุจำเป็นหรือเรื่องเร่งด่วน ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผน ๙ ได้ จึงจำเป็นต้องเตรียมการหรือปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย หรือในบางครั้งเมื่อสอนบางเรื่องจบไปแล้วพบปัญหาทำให้ไม่บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูก็ต้องสรุปทบทวนเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในบางเนื้อหาก่อนจะสอน พี่เคยถามนักเรียนว่า “เราจะเรียนกันอย่างไรดีจึงจะเข้าใจเรื่อง” เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนและกระตุ้นให้รู้สึกว่าเขาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการของตนเอง นักเรียนบางคนเสนอความเห็นเกี่ยวกับคำถามนี้ในทำนองว่า “ครูอย่าให้คิดอะไรเยอะ ๆ อยากให้ครูอธิบาย ถามคำถามแล้วเฉลยหรือสั่งให้ทำงาน ตรวจถูกผิดไปเลย” พี่ก็ตอบไปในทำนอง “เย็นปลา - เย็นเบ็ด” ว่าจะให้ครูแจกข้าวนักเรียนทุก ๆ วันเลยหรือเมื่อหิวก็ตั้งหน้าตั้งตารอไหม ถ้าครูไม่แจกนักเรียนก็คงยอมอดตาย แต่ถ้าครูแจกวิธีการปลุกข้าวแล้วนักเรียนจะมีข้าวกินตลอดชีวิต ไหน่ไหนดีกว่ากัน พร้อมสรุปตบท้ายว่า “อะไร ๆ ที่ได้มาอย่างยากเย็นมักอยู่กับเราอย่างยั่งยืน และอะไรที่ได้มาอย่างง่ายดาย ก็ยอมไร้ค่าหรือแทบไม่มีความหมายเลย”

สำหรับบางคำถาม บางครั้งครูจำเป็นต้องอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบยืดยาวเพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง หากนักเรียนยังค้างคาใจหรือเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ใจเน่ยนนักเรียนจะปฏิบัติได้ถูกต้องจนนำไปสู่ความสำเร็จได้ พี่หมายรวมถึงคำตอบของนักเรียนในบางคำถามด้วยหากยกตัวอย่างประกอบก็จะทำให้คำตอบนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ของนักเรียนที่พบความคิดเห็นอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในประเด็น “**ครุติ**” แม้หลายผลงานจะดัดแปลงหรือหยิบยืมมาจากแหล่งความรู้อื่นๆ แต่ส่วนใหญ่ก็จะมีแนวคิดหรือความคิดเห็นของนักเรียนรวมอยู่ในงานชิ้นนั้นด้วย

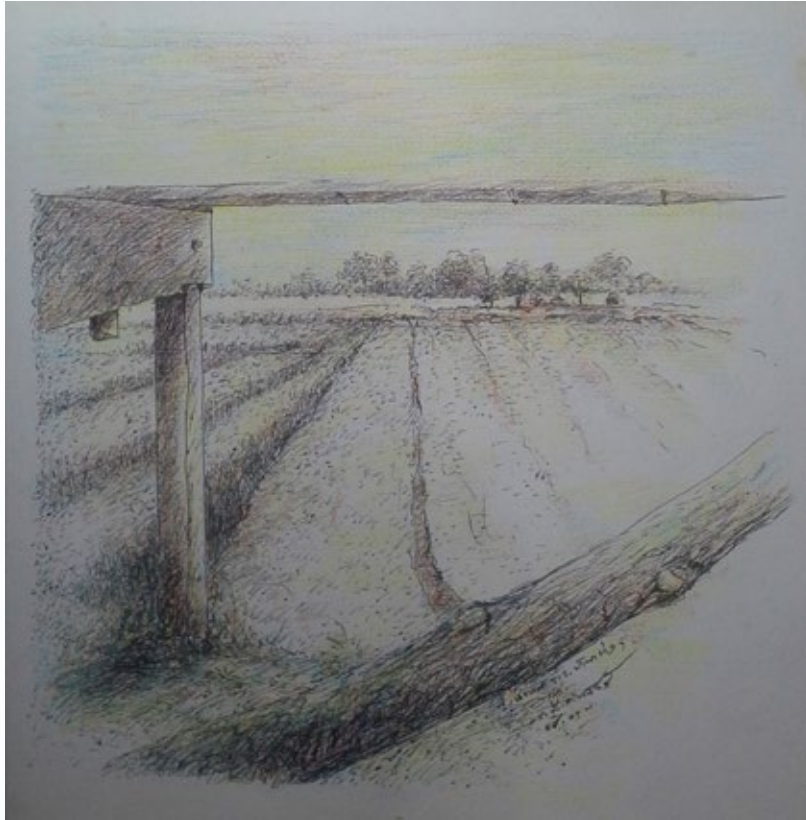
ต่อกิจกรรมวิเคราะห์คำขวัญ พี่ให้นักเรียนคิดสโลแกน คำขวัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ภาษาง่ายๆ สั้นๆ และจำได้ง่ายในหัวข้อ “**คำขวัญประจำอาชีพช่าง...**” ซึ่งอาชีพนั้นต้องขึ้นต้นด้วยคำว่า “ช่าง...” เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟ ช่างแกะ ช่างวาด แต่ช่างคุย ช่างฟ้อง ช่างยุ ช่างประภาพรนี้ไม่ใช่อาชีพแน่ๆ โดยเน้นให้เชิญชวนหรือนำเสนออาชีพต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ แม้นักเรียนจะยังไม่ได้ประกอบอาชีพนั้นก็ตาม แนนอนจุดประสงค์หลักของกิจกรรมคือ “การเขียนคำขวัญ” และจุดประสงค์ที่ซ่อนอยู่คือปลูกฝังให้นักเรียนคำนึงถึงความสำคัญของอาชีพสุจริตและแต่ละอาชีพมีเกียรติมีศักดิ์ศรีเท่ากัน ดังตัวอย่าง

ช่างยนต์	: ซ่อมรถซ่อมมอเตอร์ไซด์ ซ่อมใจก็ได้นะครับ
ช่างเสริมสวย	: โก่งผมเพราะชน คนงามเพราะเจ้
ช่างไฟ	: รวดเร็วทันใจ ช่วยให้ไฟบ้านท่านติด
ช่างทาสี	: จุ่ม ยก ทา รู้เลยว่าช่างทาสี

ที่คิดว่า หากเรามีเพียงคำขวัญที่พราหมณ์ประชาสัมพันธกันทั้งปี แต่ไม่มีใครใส่ใจหรือคำนึงถึงผลของการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ คำขวัญนั้นก็ย่อมไร้ค่า เสียแรง เสียเวลาคิด ประติบัติประดอยถ้อยคำ...น้องดาวคิดเห็นเช่นเดียวกับพี่หรือไม่

การปลูกฝังและฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ในเนื้อหาที่เรียนหรือเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว ครูจำเป็นต้องวางแผนสร้างกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบท เรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งก็คือควรเน้นให้นักเรียนรู้จักรักความอดทนและความเพียรพยายามไม่ยอมแพ้ง่ายๆ สุดท้ายนักเรียนก็จะสามารถคิดเอง - ทำเอง - แก้ปัญหาเองได้แน่นอน เหมือนชาวนาที่ลงแรงกายแรงใจสร้างรวงเหลืองอร่ามจนกลายเป็นข้าวสารและข้าวสวย ให้ชาวโลกได้บริโภคมานานแสนนาน...รวงข้าวที่ชาวนาเก็บเกี่ยวคือผลผลิตแห่งความภาคภูมิใจ ความหวังเห็นเอาใจใส่และนี่คือผลตอบแทนแห่งพลังความรักในความเพียรพยายามอย่างยิ่งยวดนั่นเอง

พี่ปรารถนาให้นักเรียนมีความรู้สึกเช่นเดียวกับชาวนาที่พี่กล่าวถึง...น้องดาวปรารถนาเหมือนกับพี่หรือไม่หนอ...?

กว่าแต่กรวงเป็นเมื่อดั่งเพชรรู้ง
จากแรงมือมุงมันบันดาลใจ
กว่ารักทิพย์รสปรากฏรูป
ก็ป่วยก็ปวดหยาดน้ำตา

จากทุ่งนาถิ่นเหงื่อรินไหล
จึงข้าวยมเม็ดใสใสแจ่มนัยนา
ก็ไหววบหกคะเมนไม่เป็นท่า
จึงรู้ซึ้งถึงค่า...คำว่ารัก

รักและคิดถึง
พี่ดิน

ภาวะผู้นำตามสภาพจริง ของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยทั่วไปแล้วผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีอำนาจตามกฎหมายที่จะสั่งการให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอยู่แล้ว หากการปฏิบัติงานของบุคลากรนั้นเป็นการปฏิบัติที่เต็มใจหรือพอใจก็ถือว่าผู้บริหารที่ภาวะผู้นำ แต่ถ้าบุคลากรปฏิบัติงานไปภาวะความเกรงกลัว หรือถูกบังคับขู่เข็ญด้วยอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารก็ไม่ถือว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำ หากบุคลากรขาดความเชื่อมั่น ขาดความไว้วางใจในตัวผู้นำย่อมจะส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากร และจะมีผลต่อประสิทธิภาพต่อการทำงานของบุคลากรด้วย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานตามที่ตัวบทกฎหมายกำหนดไว้แล้วจะต้องมีทักษะทางด้านภาวะผู้นำที่สามารถทำให้บุคคลอื่นหรือผู้ตามปฏิบัติงานตามที่ต้องการได้ ซึ่งเกิดจากคุณลักษณะความสามารถพฤติกรรมหรือเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของผู้นำซึ่งถ้าผู้ปฏิบัติมีความเต็มใจ หรือสมัครใจที่จะทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา ก็ย่อมจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลด้วย

ในการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีทฤษฎีเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำอยู่หลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีภาวะผู้นำตามลักษณะของผู้นำ ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ หรือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและอื่นๆ อีกหลายแนวคิดที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดภาวะผู้นำตามแนวทางของแต่ละทฤษฎี แต่ความเป็นผู้นำน่าจะเป็นบุคลิกประจำตัวของแต่ละบุคคลมากกว่าและไม่มีใครที่จะมีภาวะผู้นำที่แท้จริงจากการพยายามปฏิบัติตามแบบผู้อื่น แม้ผู้นำจะเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนอื่นได้ แต่ไม่มีทางที่จะประสบความสำเร็จด้วยการพยายามเป็นเหมือนผู้อื่น

ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นไปที่ตัวของผู้บริหารสถานศึกษาเอง ลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความมั่นคงในคำพูด มีการรับรู้ตนเอง มีความตระหนักรู้ในตนเองสูง รู้จักตนเองเป็นอย่างดี มีการยอมรับนับถือในตนเองมีหลักการที่เป็นค่านิยมที่แท้จริงและมีการปฏิบัติตามค่านิยมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความเมตตา กรุณา ความยุติธรรม ความรับผิดชอบและการมองโลกในแง่ดี เป็นต้น เป็นการเรียนรู้ความเป็นตัวตนของคนที่อยู่ในตัวของผู้นำก่อน ก่อนที่จะเรียนรู้หรือไปพัฒนาบุคคลอื่นๆ ในหน่วยงานองค์กรหรือสังคม แนวคิดดังกล่าว เป็นแนวคิดของภาวะผู้นำที่แท้จริง หรือภาวะผู้นำตามสภาพจริง (Authentic Leadership)

ภาวะผู้นำตามสภาพจริง เป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำที่มีความมั่นคงในคำพูด การกระทำ ค่านิยม มีการรับรู้เอกลักษณ์ของตนเองอย่างถูกต้อง เข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง สม่ำเสมอ มีความตระหนักรู้ในตนเองสูง รู้จักตนเองเป็นอย่างดี ยอมรับนับถือตนเองในระดับสูง มีค่านิยมหลักทางบวกและมีการปฏิบัติตามค่านิยมนั้นอย่างสม่ำเสมอ มีแรงจูงใจมาจากความต้องการที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของตนเองให้เติบโตเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

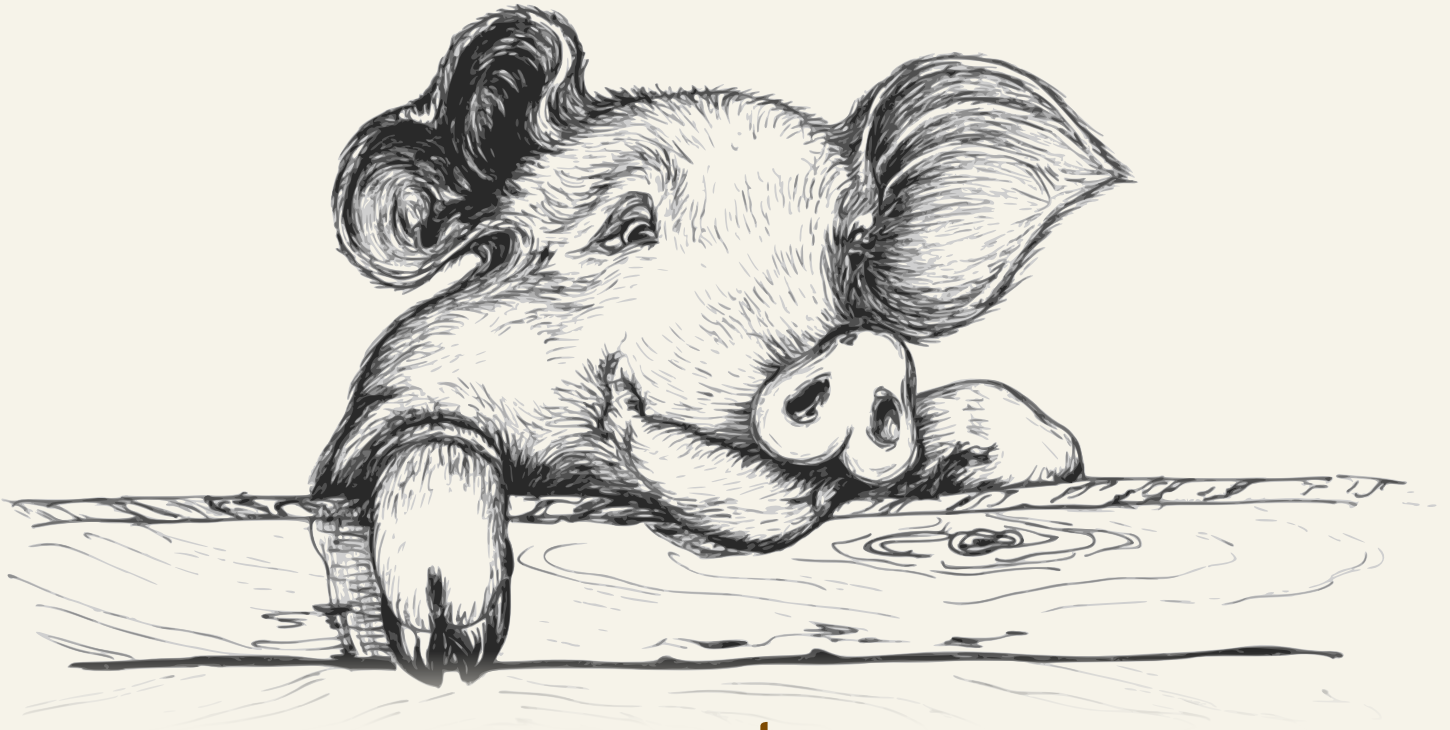

ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะมีภาวะผู้นำตามสภาพจริงนั้น ต้องหันกลับมามองตนเองให้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองจากภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ตลอดจนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้มีความรู้ และทักษะที่เป็นประโยชน์ ต่อการบริหารงานในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านภาวะผู้นำตามสภาพจริง

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความลุ่มลึกในวิธีคิด และการพุดิติน และให้บุคคลอื่นสามารถรับรู้ได้ถึงความตระหนักในด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความเข้มแข็ง รวมทั้งต้องตระหนักถึงบริบทในที่ทำงาน มีความมั่นใจ ความหวังดี มีความยืดหยุ่นและเปี่ยมด้วย คุณธรรมจริยธรรม หากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้มีลักษณะดังกล่าว ถึงจะสามารถสร้าง แรงบันดาลใจให้กับบุคลากรที่จะอุทิศตนให้กับการทำงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ภาวะผู้นำตามสภาพจริงมีความสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาไว้เนื้อเชื่อใจให้กับ บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาวะผู้นำตามสภาพจริงเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภายใน ทั้งการมีค่านิยมในทางบวก รวมถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเองตลอดจน การดำเนินชีวิตที่ดีทั้งชีวิตในการทำงานและชีวิตส่วนตัว ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จ ในการบริหารสถานศึกษาและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำ ตามสภาพจริง

สำนวนไทย...เรื่อง หมู หมู

ปี 2562 นี้ เป็นปีนักษัตรชุน หรือปีหมู คอสมันน์รักษ์ไทย จึงขอนำเสนอสำนวนไทยที่เปรียบเทียบกับ “หมู” ซึ่งหมูเป็นสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับคนไทยมาช้านาน สำนวนไทยหลายสำนวนมีความเกี่ยวข้องกับหมู จึงขอสรุปสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับ “หมู” มาเพื่อทบทวนความรู้ และเพื่อเป็นข้อคิด ข้อเตือนใจ

หฺมูเขอะหาม อย่าเอาคานเข้าไปสอด

หมายถึง อย่าเข้าไปขัดขวางผลประโยชน์ กิจกรรม หรือการกระทำของผู้อื่น ซึ่งเขากำลังจะสำเร็จอยู่แล้ว

.....

หฺมูในอวย

หมายถึง สิ่งที่อยู่ในกำมือ ง่ายเหลือเกิน

.....

ด้อนหฺมูเข้าเล่า

หมายถึง บังคับขู่เข็ญคนที่ไม่มีทางสู้

.....

ดินพอกหางหฺมู

หมายถึง ทิ้งงานไว้จนทำไม่ไหว

.....

หฺมูสนาม

หมายถึง อ่อน ไม่เก่ง

.....

กินขาหฺมู

หมายถึง รับสินบน

.....

หฺมูไปไก่อมา

หมายถึง ลักษณะของการถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน ด้วยการให้สิ่งของ แลกเปลี่ยน หรือ ตอบแทนซึ่งกันและกัน การแสดงน้ำใจไมตรี

.....

ยึนหฺมูยึนแอมว

หมายถึง แลกของกันโดยส่งให้กันในทันที

.....

เตะหฺมูเข้าปากหมา

หมายถึง ส่งผลประโยชน์ให้คนอื่นเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์

.....

เห็นช้างเท่าหฺมู

หมายถึง โกรธจัดจนเห็นศัตรูไม่น่ากลัว

ขอให้ปีหฺมูนี ผู้อ่านวารสารวิทยาคารยทุกท่าน
พบแต่เรื่อง หฺมู หฺมู กันนะคะ

ประโยชน์สัญลักษณ์ที่ 79

โลงผีบอก

เวลาสามทุ่มครึ่งในจังหวัดเล็ก ๆ แห่งนี้มันเจิบสงัดจนแทบจะกลายเป็นเมืองร้าง ยิ่งในคืนเดือนมืดที่ฝนสาดกระหน่ำลงมาแบบไม่ลืมหูลืมตาแบบนี้ด้วย ดูเหมือนจะได้เวลาที่ผมต้องปิดร้านของผมที่ตั้งอยู่ริมถนนเส้นหลักเสียที

วินาทีนั้นเองที่ทางตามมืดวัดไปเห็นหญิงสาวอายุน่าจะประมาณ 35 ผมยาวสีดำขลับถูกรวบเรียบร้อยแล้วปล่อยทิ้งยาวไว้ด้านหลัง เธอยืนสงบนิ่งอยู่ที่ริมฟุตปาธหน้าร้าน สายฝนพร่างพรมระดมกระทบร่วมสีดำที่เธอกางคลุมไว้เหนือหัว สีดำของร่มคันนั้นดูคล้ายกับมันจะถูกกลืนหายไปกับความสลัวมัวมืดที่แผ่คลุมอยู่รอบกายของเธอ

เธอเหลือบตาเศร้า ๆ คู่นั้นขึ้น มองสวนเข้ามาที่ร้านผมแล้วค่อย ๆ เดินเข้ามาอย่างแผ่วเบา ก่อนจะมาหยุดยืนอยู่ที่หน้าร้านด้านนอก หุบร่มสีดำลงเพราะหน้าร้านผมมีกันสาดบังฝนให้

เธอเงยหน้าขึ้นมองป้ายร้านที่ติดอยู่เหนือประตู

ป้ายนั้นเขียนว่า... ชาตกาลโรงศพ

“จะสั่งทำโลงศพหน่อยค่ะ รับทำไหม้ย่ะค่ะ” เธอเอ่ยเสียงเย็นเรียบ

“ก็แบบสำเร็จรูปก็มีครับหรือจะสั่งทำก็ได้ครับ”

“จะสั่งทำค่ะ” เธอเอ่ยด้วยเสียงไม่ดังมาก แต่ผมรับรู้ได้ถึงความหนักแน่น

“งั้นเชิญเข้ามานั่งคุยรายละเอียดก่อนดีกว่า ฝนตก ๆ เดี่ยวจะไม่สบาย”

เราย้ายการพูดคุยมาที่โต๊ะทำงานภายในร้านขายโลงศพของผม ผมนั่งหันหน้าออกไปทางหน้าร้านที่ฝนด้านนอก

ยังไปรยปรายไม่ขาดสาย ส่วนเธอนั่งอยู่ฝั่งตรงข้าม หันหน้าเข้ามาภายในร้าน ด้านหลังผมเป็นโถงศพหลากหลายแบบหลายโถง วางเรียงซ้อนกันอยู่แทบจะเต็มพื้นที่จากพื้นจรดเพดาน มีเพียงช่องทางเดินเล็ก ๆ ให้ผมและคนงานเดินไปหลังร้านเท่านั้น

แสงไฟภายในร้านทำให้ผมเห็นเธอได้ชัดเจน ใบหน้าซูบซีดนั้นซีดเผือดไม่ต่างจากริมฝีปาก ขอบตาดำคล้ำ ล้อมรอบดวงตาอันโหลลึก

“จะใช้โถงเมื่อไหร่ครับ” ผมถามพลางกระซปปากกาและขยับสมุดโน้ตเล็ก ๆ บนโต๊ะเตรียมจดรายละเอียด

“อีกประมาณ 3 เดือนค่ะ”

“โอ้ สิ่งล่องหนนานเหมือนกันนะครับ ไม่ถือหรอกครับ จริง ๆ รอใกล้ ๆ ให้แน่ใจแล้วค่อยสั่งก็ทันนะครับ” ผมบอกยิ้ม ๆ เธอหนึ่ง...

นาน...

จนผมชักจะหวั่น ๆ

“ขนาดโถงประมาณเท่าไหร่นะครับ” ผมยิ้มเจื่อน ๆ แล้วถามต่อเพื่อทำลายความเงียบที่เริ่มจะอึดอัด

เธอมองสวนมาแล้วตอบ

“ขนาดเท่าดิฉันนี่แหละค่ะ!”

ผมเกร็งขาไปทั้งร่างนานเท่าไรไม่รู้ได้ ขนแขนลุกชูชัน ปากกาในมือสั่นระริก

เธอคงสังเกตเห็นและพอจะเดาได้ว่าผมคิดอะไรอยู่

จึงเริ่มอธิบาย...

เธอบอกว่าเธอป่วยเป็นโรคร้ายรุนแรง (ด้วยจรรยาบรรณของคนขายโถงศพ ผมไม่สามารถเปิดเผยได้ว่าเธอป่วยเป็นโรคอะไร เพราะมันเป็นข้อมูลส่วนตัวของเธอ) หมอจากทั้ง 2 โรงพยาบาลที่เธอไปหาบอกเหมือนกันว่าเธอจะอยู่ได้อีกไม่เกิน 4 เดือน

ความคิดของเธอคือเธออยากมีโอกาสได้ทำโถงศพให้ตัวเอง ได้อยู่ในโถงแบบที่เธอชอบและอยากให้ เป็น เพราะรู้ดีว่าเมื่อตายไปแล้วเธอไม่สามารถจัดการอะไรให้มันเป็นไปอย่างที่ต้องการได้อีก

“ดิฉันอยากให้มันเป็นโถงศพที่น้อยที่สุด น้อยที่สุดที่หมายถึงคือช่วยออกแบบให้มันทำมาจากวัสดุที่ย่อยสลายได้ ถ้าเป็นการรีไซเคิลวัสดุพวกนั้นมาใช้ทำโถงศพโถงนี้ได้ยิ่งดีใหญ่ แล้วครอบครัวดิฉันเนี่ยยังงี้ก็ต้องทำพิธีเผา ดิฉันก็อยากให้เมื่อเผาแล้วมันไม่มีสารอะไรที่จะทำให้มีมลพิษ ถึงต้องมีควันก็ขอให้มันเป็นควันที่เป็นอันตรายน้อยที่สุด ไม่อยากให้มันมีสารเคมีอะไรใด ๆ อยู่ในโถงของดิฉันเลย ช่างในก็ไม่ต้องบุฟองน้ำ โฟม นุ่นหรือขนนุ่ม ๆ ใด ๆ เลยนะคะ โถงทำมาจากวัสดุรีไซเคิลที่ย่อยสลายได้อะไรยังงี้ก็แค่นั้นแหละค่ะ ด้านในไม่ต้องเสริมอะไร เป็นโถงเปล่า ๆ ได้เลย จะนุ่มหรือสวยงามขนาดไหนยังงี้ดิฉันก็ไม่รู้สึกแล้วละค่ะ เพราะฉะนั้นอยากให้ลดทอนให้วัสดุทุกอย่างให้น้อยที่สุดค่ะ”

ผมนั่งฟังเธออธิบายอย่างมีนัย ผมรับช่วงกิจการร้านขายโถงศพร้านนี้มาจากพ่อ ตลอดเกือบ 50 ปีของการเปิดร้านนี้มาตั้งแต่สมัยรุ่นพ่อ ยังไม่เคยได้ยินอะไรแบบนี้มาก่อน

แม้จะจดทุกอย่างที่เธอต้องการในการสั่งทำโถงศพครั้งนี้ไว้โดยละเอียด แม้คนที่จะต้องใช้โถงศพโถงนี้กำลังนั่งบอกสเปคโถงศพที่ต้องการด้วยตัวเอง แต่ผมก็ยังไม่ค่อยมั่นใจ...

“คือ...” ผมสละความกังวลและพยายามเรียบเรียงคำพูด

“ผมต้องยอมรับว่าความคิดของคุณมันดีมากนะครับ แต่เรื่องโถงศพหรืออะไรก็ตามที่เกี่ยวข้องกับคนที่เสียชีวิตเนี่ยมันค่อนข้างละเอียดอ่อนครับ ผมคงยังทำให้ไม่ได้จริง ๆ จนกว่าญาติคุณสัก 4 คนจะมานั่งอยู่ตรงนี้และรับรู้เรื่องพวกนี้ด้วย คือผมมั่นใจว่าสามารถทำโถงศพตามที่คุณต้องการได้ทุกอย่างนะถึงมันจะต้องคิดหาวิธีก่อนก็เถอะ แต่ประเด็นใหญ่คือว่าหลังจากที่คุณเสียชีวิตแล้วญาติ ๆ ในครอบครัวของคุณซึ่งก็ไม่ได้รับรู้ความต้องการเหล่านี้ของคุณมาก่อนเลยมาเห็นโถงศพแบบที่ผมจะทำอย่างที่คุณบอกเนี่ย ผมว่าไม่มีใครรับได้แล้วผมจะช่วยเหลือ”

เธอก็มหันหน้าไป พิมพ์เบา ๆ

“อืม...ก็จริง”

...

...

...

...

...

ผมนั่งพนมมือสงบนิ่งอยู่บนเก้าอี้แถวหลังสุดในงานศพของผู้หญิงคนนั้น...

ศพของเธออยู่ในโลงศพจากร้านของผม โลงศพที่ผมบรรจงคิดค้นและสร้างสรรค์ขึ้นมาจากเจตนาที่ดีของเธอ

ทำมาจากวัสดุรีไซเคิล ย่อยสลายได้ ไร้สารเคมีใด ๆ เจ็บปน เมื่อเผาแล้วจะไม่ก่อให้เกิดสารพิษปนเปื้อนในอากาศ
ภายในโลงไม่มีอะไรเพิ่มเติมแต่ง ตรงอย่างที่เธอผู้นอนอยู่ในโลงศพต้องการ

ผมเริ่มต้นทำโลงศพโลงนี้เมื่อ 4 เดือนก่อน...

เช้าหลังคำคืนที่ฝนตกกระหน่ำคืนนั้นเธอพาญาติ 4 คนมาที่ร้าน

ญาติทุกคนเต็มใจทำตามความต้องการของเธอ ผมขออนุญาตให้เซ็นรับรองไว้เป็นหลักฐานเพราะไม่อยากมีปัญหาที่หลัง
ผมคิดและผลิตโลงศพพิเศษนี้ภายในเวลา 3 เดือนตามที่เธอกำหนดไว้

“ทำไมต้องสั่งล่วงหน้า 3 เดือนครับ” ผมเคยถามเธอตอนที่เธอและครอบครัวมารับโลงหลังจากที่ทำเสร็จ

“ก็หมอบอกว่าดีขึ้นจะมีชีวิตอยู่ได้อีกแค่ 4 เดือน ก็ยากเพื่อไว้ตรวจแ่งงานสักเดือนหนึ่งนะค่ะ กลัวว่าทำออกมาแล้ว
โลงยังไม่ตรงสเปค แต่ดูแล้วคงไม่ต้องแ่งงานแล้วละ ดึงมาอย่างที่ดีขึ้นต้องการเลย”

“ขอโทษนะครับ แต่ว่าทำงานเป็นเอ็นจีโอหรือมูลนิธิอะไรหรือเปล่าครับถึงได้สั่งทำโลงศพแบบนี้”

“ไม่ค่ะ เป็นคนธรรมดา ทำงานธรรมดานี้ละค่ะ แค่อยากทำ...”

ระหว่างที่ผมชื่นชมหัวใจจิตหัวใจของเธออยู่ในใจนั้น เธอเอ่ยถามผมเรียบ ๆ

“ทำไมร้านขายโลงศพชื่อ ซาดกาล ค่ะ มันน่าจะมีชื่อ มรณกาล รีเปล่า”

“คุณพ่อผมเค้าตั้งนะค่ะ เค้าคิดว่าการตายไม่ได้แปลว่าช่วงเวลาแ่งการหายไปหรือสิ้นสุด แต่มันคือช่วงเวลา
แ่งการเกิดของอีกชีวิตในอีกที่หนึ่งต่างหาก”

ผมขออนุญาตเธอและครอบครัวของเธอมาร่วมงานศพด้วยซึ่งทางครอบครัวของเธอก็ไม่ขัดข้องอะไร

ดูเหมือนครอบครัวจะตามใจเธอแค่เรื่องโลงศพ หรือไม่เธอก็ไม่ได้สั่งกำชับไว้ ถ้าเป็นเธอคนที่นอนอยู่ในโลงต้องการ
ดอกไม้ที่ชูช่อประดับอยู่บนโลงศพและรูปถ่ายหน้าศพของเธอคงไม่ฟุ่มเฟือยขนาดนี้ พวงหรีดที่ห้อยหว่านทั่วทั้งศาลาคงทำมาจาก
วัสดุที่ย่อยสลายได้ทั้งหมด หรือไม่งานนี้ก็ไม่พวงหรีดเลย

พระสวดจบแล้ว ผมเตรียมตัวจะเดินกลับออกไปเงียบ ๆ เพราะก็ไม่ได้รู้จักกับญาติหรือครอบครัวฝ่ายใดของเธออยู่แล้ว
ผมอยากมาร่วมไว้อาลัยเพราะชื่นชมความคิดความตั้งใจของเธอเท่านั้น

ยังไม่ทันจะลุกจากที่นั่ง เสียงซุบซิบจากแขก 2 - 3 คนที่นั่งอยู่ในแถวด้านหน้าผมดังลั่นเข้ามาหา

“จัดงานดีนะ แต่ชื่อโลงที่ไหนมาก็ไม่รู้เนอะ ไม่สวย ไม่หรูเลย ถ้ารู้ว่าร้านไหนนะจะไม่ไปซื้อหрок เหยะจะตาย”

“ไม่ต้องมาซื้อหрок...”

ผมคิดยิ้ม ๆ ในใจระหว่างค่อย ๆ ลุกเดินออกมา

“ผมก็ไม่อยากขายโลงให้ศพอย่างคุณเหมือนกัน”

“ถ้าลมหายใจมีอยู่ตราบใด
จะไม่ได้เห็นกรุงสยาม
ปราศจากอำนาจ
อันเป็นเอกราชเลย”

----- ตอนที่ 3 -----

การดำเนินนโยบายเสียสละน้อยเพื่อรักษาส่วนใหญ่

การคุกคามของประเทศมหาอำนาจตะวันตกต่อประเทศเพื่อนบ้านของไทยสร้างความหวาดวิตกให้แก่ไทยเป็นอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตามไทยก็พยายามรักษาความเป็นเอกราชและอธิปไตยของชาติโดยยอมโอนอ่อนผ่อนตามชาติตะวันตกควบคู่กับการดำเนินนโยบายทางการทูตอันยอดเยี่ยม แม้ว่าจะต้องสูญเสียดินแดนให้มหาอำนาจตะวันตกไปมากแต่ก็สามารถรักษาเอกราชอธิปไตยไว้ได้

ในระยะแรก อังกฤษเป็นชาติมหาอำนาจที่ไทยหวั่นเกรงมากที่สุด และพยายามผ่อนปรนปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของอังกฤษตลอดมา แต่กลับปรากฏว่าไทยถูกคุกคามจากฝรั่งเศสรุนแรงกว่า กล่าวคือไทยต้องเสียดินแดนให้ฝรั่งเศสถึง 5 ครั้ง และเสียดินแดนให้อังกฤษอีก 2 ครั้ง

1) การเสียดินแดนในสมัยรัชกาลที่ 4

การเปิดประเทศโดยการทำสนธิสัญญากับชาติตะวันตกในสมัยรัชกาลที่ 4 นับเป็นการลดความรุนแรงจากการคุกคามของมหาอำนาจตะวันตกโดยเฉพาะอังกฤษ ไทยไม่เปิดโอกาสให้อังกฤษใช้กำลังบังคับ หลังจากอังกฤษยึดพม่าตอนใต้ได้เมื่อ พ.ศ. 2395 อังกฤษก็มีความสนใจดินแดนมลายูมากขึ้น ส่วนฝรั่งเศสได้ยึดโคชินจีน เมื่อ พ.ศ. 2405 และประสงค์จะได้เขมรและลาวเพื่อใช้แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางเข้าสู่จีนตอนใต้ การคุกคามของฝรั่งเศสเป็นอันตรายต่อไทยมาก ในการเข้ายึดครองดินแดน ฝรั่งเศสใช้วิธีอ้างสิทธิ์ คุกคามไทยว่า แม้เขมรจะส่งบรรณาการให้ไทยทุกปีก็ตาม แต่ก็ส่งบรรณาการให้แก่เวียดนามด้วย เมื่อฝรั่งเศสมีสิทธิ์เหนือดินแดนเวียดนามก็ย่อมมีสิทธิ์เหนือเขมรด้วยเช่นกัน ฝรั่งเศสได้บังคับให้องค์ันโรดมกษัตริย์เขมรยอมอยู่ในอารักขาของฝรั่งเศสใน พ.ศ. 2406 แม้ไทยจะเจรจาทางการทูตให้ฝรั่งเศสยอมรับอำนาจอธิปไตยของไทยเหนือเขมร แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ ในที่สุดไทยก็ต้องยอมสูญเสียดินแดนเขมรส่วนนอกหรือเขมรด้านตะวันออกให้แก่ฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. 2410

2) การเสียดินแดนในสมัยรัชกาลที่ 5

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นช่วงที่ไทยต้องเผชิญกับการคุกคามของจักรวรรดินิยมตะวันตกรุนแรงที่สุด แม้ว่าไทยจะสามารถดำเนินนโยบายทางการทูตได้ดีเพียงใดแต่ต้องสูญเสียดินแดนซึ่งเป็นประเทศราชของไทยเกือบหมดสิ้น เพื่อนบ้านของไทย คือ เวียดนามถูกรัสเซียยึดได้ทั้งประเทศ เมื่อ พ.ศ. 2428 ส่วนพม่าถูกอังกฤษยึดเป็นอาณานิคมทั้งประเทศ เมื่อ พ.ศ. 2429 ทำให้มหาอำนาจตะวันตกทั้งสองมีพรมแดนประชิดติดพรมแดนไทย นับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อความเป็นอิสระภาพของชาติไทย นอกจากนี้การที่จักรวรรดินิยมต้องมีอิทธิพลและผลประโยชน์ในไทยมากขึ้น ทำให้ไทยต้องสูญเสียดินแดนอีกหลายครั้งในรัชสมัยนี้

เสียสิบสองจุไทและหัวพันห้าทั้งหก

เมื่อ พ.ศ. 2431 ไทยเสียสิบสองจุไทและหัวพันห้าทั้งหกให้ฝรั่งเศส เพราะดินแดนเหล่านี้เกิดความวุ่นวายจากการที่พวกจีนฮ่อหรือพวกกบฏไท่ผิงที่หลบหนีการปราบปรามของรัฐบาลจีนแล้วเข้ามาปล้นสะดมในบริเวณดังกล่าว ไทยได้ส่งทัพเข้าไปปราบฮ่อ และฝรั่งเศสฉวยโอกาสส่งทหารเข้าไปปราบพวกฮ่อด้วย แต่เมื่อการปราบพวกฮ่อเป็นผลสำเร็จ ฝรั่งเศสกลับไม่ยอมถอนทหารออกจากดินแดนเหล่านี้ ไทยจำต้องยอมยกดินแดนนี้ให้ฝรั่งเศส

เสียดินแดนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำสาละวิน

เมื่อ พ.ศ. 2435 ไทยเสียดินแดนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำสาละวินให้อังกฤษ ขณะที่ไทยเกิดความขัดแย้งกับฝรั่งเศสจากการที่ฝรั่งเศสต้องการดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นดินแดนส่วนใหญ่ของลาว โดยอ้างว่าลาวเคยเป็นประเทศราชของเวียดนาม เมื่อฝรั่งเศสเข้าครอบครองเวียดนามก็ต้องได้ลาวด้วย ไทยพยายามต่อสู้ทางการทูตและหวังพึ่งอังกฤษให้คอยช่วยเหลือ แต่อังกฤษกลับขอคืนดินแดนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำสาละวิน เช่น เมืองต่วน เมืองสาด ซึ่งอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรไม้สัก ไทยจำต้องยอมยกให้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาศึกสองด้านและยังหวังว่าอังกฤษจะช่วยเหลือตอบแทนไทยจากการได้ดินแดนไป

เสียดินแดนฝั่งซ้ายและฝั่งขวาแม่น้ำโขงและเขมรส่วนใน

เมื่อ พ.ศ. 2436 ไทยเสียฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้ฝรั่งเศสเหตุการณ์ครั้งนี้มักเรียกว่า “วิกฤติการณ์ ร.ศ. 112” ก่อนที่จะเกิดวิกฤติการณ์นี้ทางอ่าวไทย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จไปตรวจเพื่อเร่งรัดการสร้าง **ป้อมพระจุลจอมเกล้า** และทรงแสดงพระราชปณิธานว่า พระองค์จะปกป้องเอกราชของชาติจนถึงที่สุดยอมสละแม้ชีวิต เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ ร.ศ. 112 ฝรั่งเศสได้ตีฝ่าป้อมพระจุลจอมเกล้า และนำเรือรบปิดปากอ่าวไทย ยื่นคำขาดต่อไทยให้ยอมตามข้อเรียกร้องของฝรั่งเศส และเพื่อให้ไทยปฏิบัติตามสัญญาฝรั่งเศสได้ยึดเมืองจันทบุรีไว้ก่อน การสูญเสียดินแดนครั้งนี้นับเป็นการสูญเสียที่สำคัญมาก เป็นการแสดงให้เห็นว่าไทยจะหันไปพึ่งพาใครไม่ได้นอกจากตนเอง อังกฤษที่ไทยหวังพึ่งพาก็กลับให้ไทยยอมปฏิเสศตามข้อเรียกร้องของฝรั่งเศส

การเสียดินแดนครั้งนี้นำไปสู่การเสียดินแดนให้ฝรั่งเศสอีก 2 ครั้ง คือ เสียดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขง (อยู่ตรงกันข้ามกับหลวงพระบาง) เมืองมโนไพร และจำปาศักดิ์ เมื่อ พ.ศ. 2447 เพื่อให้ฝรั่งเศสถอนทหารออกจากจันทบุรี แต่ฝรั่งเศสกลับเข้าไปยึดเมืองตราดต่อ ไทยต้องเสียเขมรส่วนในหรือมณฑลบูรพา ซึ่งมีเมืองพระตะบอง เสียมราฐ และศรีโสภณ เมื่อ พ.ศ. 2449 เพื่อให้ฝรั่งเศสออกจากตราด และให้ฝรั่งเศสยอมสละสิทธิภาพนอกอาณาเขตบางส่วนเกี่ยวกับคนในบังคับที่เป็นชาวเอเชีย นั่นคือคนเอเชียที่จดทะเบียนเป็นคนในบังคับตั้งแต่ปีดังกล่าวจะไม่ได้สิทธิสภาพนอกอาณาเขต

เสียสี่หัวเมืองมลายู

เมื่อ พ.ศ. 2451 ไทยเสียสี่หัวเมืองมลายู คือ ไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปะลิส ให้อังกฤษ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการที่อังกฤษยอมสละสิทธิสภาพนอกอาณาเขตบางส่วนเกี่ยวกับคนในบังคับที่เป็นชาวเอเชีย และยอมให้ไทยกู้เงินสร้างทางรถไฟสายใต้

รวมดินแดนต่าง ๆ ที่ไทยเสียไปนี้เท่า ๆ กับดินแดนที่ไทยเหลืออยู่ในปัจจุบัน

ความภาคภูมิใจของชนในชาติที่สามารถรักษาเอกราชไว้ได้

วิกฤติการณ์ที่ไทยเผชิญหน้ามานั้นเป็นเรื่องที่ล่อแหลมต่อการสูญเสียเอกราชอธิปไตยของชาติมาก แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจะทรงใช้วิเทโศบาย โอนอ่อนผ่อนตามชาติตะวันตกก็ตาม แต่ถ้าไทยไม่มีความสามารถทางการทูตแล้วไทยอาจต้องสูญเสียเอกราชของชาติได้ แต่ผู้นำของไทยสมัยนั้นนับแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคือ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ลงมาถึงเจ้านาย เช่น สมเด็จฯ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย และขุนนางคนสำคัญ เช่น สมเด็จฯ พระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ และข้าราชการทุกฝ่ายต่างเห็นความสำคัญของการรักษาเอกราชของชาติจึงได้ร่วมแรงร่วมใจกันเผชิญปัญหาการคุกคามของจักรวรรดินิยมตะวันตกด้วยความอดทนและอดกลั้นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพยายามแก้ไขปัญหาย่างเต็มที่ ทั้งโดยวิธีการทางการทูต การทหาร การแสวงหาความช่วยเหลือจากมหาอำนาจอื่น และเมื่อทหารไทยเกิดปะทะกับทหารฝรั่งเศสทางด้านเขมรและลาวในเดือนเมษายน พ.ศ. 2436 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชหัตถเลขาถึงพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร แสดงเจตจำนงอันแน่วแน่ที่จะรักษาเอกราชของชาติไว้ให้ได้ ดังข้อความ

ตอนหนึ่งว่า

“...อย่าให้มีความสงสัยว่า ฉันจะยินยอมอย่างใดแก่ฝรั่งเศส ที่สุดจะเอาปืนมาจ้องหน้าอยู่ให้เซ็นชื่อถ้าจะจับตัวลงเรือรบไปก็จะไม่ยอมเป็นอันขาด ด้วยฉันเชื่อเป็นแน่แท้ว่า ถ้าลมหายใจมีอยู่ตราบใดจะไม่ได้เห็นกรุงสยามปราศจากอำนาจฉันเป็นเอกราชเลย...”

และในเดือนเดียวกัน มีพระราชหัตถเลขาถึงเสนาบดีสภา ความตอนหนึ่งว่า
“ถ้าความเป็นเอกราชของกรุงสยามได้สิ้นสุดไปเมื่อใด ชีวิตฉันก็คงจะสิ้นสุดไปเมื่อนั้น...”

ความมุ่งมั่นของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในการรักษาเอกราชของชาติ และการประกอบพระราชกรณียกิจที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ประเทศและปวงชนชาวไทยทั้งหลายจึงน้อมถวายสมัญญานาม “พระปิยมหาราช” แต่พระองค์

ต่อมา**นิตยสารไทม์ (Time)** ก็ได้ยกย่องพระองค์ว่าเป็นหนึ่งในบุคคลที่ทรงอิทธิพลหรือมีความสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของทวีปเอเชียในคริสต์ศตวรรษที่ 20
อนึ่ง **องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)** ก็ได้ประกาศยกย่องพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็น**บุคคลสำคัญและมีผลงานดีเด่นในสาขาศึกษาวัฒนธรรม สังคมศาสตร์มานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และการสื่อสาร** ในโอกาสที่วันพระบรมราชสมภพครบ 150 ปี เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2546

ด้วยพระราชหฤทัยที่แน่วแน่และความมุ่งมั่นดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาของบ้านเมืองทำให้ไทยเป็นชาติเดียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่รอดพ้นจากการตกเป็นอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตก ในขณะที่ชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และชาติส่วนใหญ่ในเอเชียและแอฟริกาต้องตกเป็นอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตก ซึ่งสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ปวงชนชาวไทยตราบเท่าปัจจุบัน

ความภาคภูมิใจในเอกราชอธิปไตยและความเป็นอิสระภาพของชาติไทยนี้จะคงอยู่ตลอดไป และทำให้คนไทยทุกคนมีความรักและหวงแหนในอิสระภาพของชาติไทยตลอดกาล

ที่มา : ประวัติศาสตร์ชาติไทย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 12 สิงหาคม 2547

รักที่หลุดพ้น

ตอนที่ 8 เฟื่องกระจำทางพันทุกข์

จากนั้นอาจารย์ก็ให้เราสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันได้ แต่ขอให้ระวังที่จะต้องพยายามรักษาศีลและดูแลสติในทุกอิริยาบถให้ได้มากที่สุดตลอดเวลา พอออกจากห้องปฏิบัติรวมทุกคนยังรักษาความสงบ ภาพแรกที่พบคือ ทุกคนจะไหว้และกล่าวคำอนุโมทนาบุญซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะกับธรรมบิรจะกล่าวขอบคุณที่คอยดูแลอำนวยความสะดวกให้ในทุกเรื่อง

นิศมาและกรณุชมาหานิพาดา กล่าวอนุโมทนาบุญ และพูดชื่นชมในขันติ ความมุ่งมั่นพยายามของเพื่อนจนตลอดหลักสูตร นิพาดายังคงวางเฉยเพราะยังปรับอารมณ์ไม่ถูกว่าจะต่อว่าหรือขอบคุณเพื่อนดี แต่ในส่วนลึกเธอรู้สึกชอบใจเพื่อนที่ชี้ทางให้เธอได้เจอสิ่งดี ๆ ในชีวิต

สักครู่ธรรสเดินมาสมทบยิ้มและกล่าวอนุโมทนาให้นิพาดาแล้วตามด้วยเพื่อนอีกสองคน นิพาดาเริ่มปรับอารมณ์เข้าสู่โหมดปกติได้แล้ว จึงยิ้มให้ทุกคน นิศมาถามนิพาดาว่าก่อนใครว่าเป็นยังงี้บ้าง เธอก็เล่าทุกสิ่งทีเธอประสบ ทั้งทุกข์ สุข ความแปลกประหลาดที่เจอให้ทุกคนฟัง ทุกคนยิ้มและแสดงความชื่นชมนิพาดาอีกครั้ง

กรณุชบอกว่า “ครั้งแรกของการปฏิบัติ นุชก็พบเหตุการณ์คล้าย ๆ กันแบบนี้แหละ” นิศมาจึงเสริมว่า

“เราประเมินแล้วว่าคนเก่งและทำอะไรต้องสำเร็จอย่างนี้ จะต้องผ่านประสบการณ์นี้ด้วยดีจึงวางแผนหลอกเธอมา เอาเรื่องเที่ยวมาล่อ อย่าโกรธพวกเราเลยนะ ส่วนพี่ธรรสเขาจำเป็นต้องตกกระไดพลอยโจนไปกับเราด้วย”

ทุกคนหัวเราะพร้อมกัน นิพาดายิ้มให้และขอบคุณเพื่อน ๆ แล้วทิ้งท้ายว่า

“วันแรกที่ปฏิบัตินิโกรธทุกคนมาก ๆ คิดว่าจะไม่คบกันอีกแล้ว แต่พอเริ่มพบความจริงด้วยตนเองก็ค่อย ๆ คลายไป แต่ยังโกรธอยู่นะ ที่ไม่ยอมบอกกันแต่แรก” แล้วเธอก็หัวเราะแบบเข้าใจเพื่อน และเปิดเผยความลับให้เพื่อนฟังว่า

“วันแรก ๆ ที่อาจารย์ให้ไปปฏิบัติด้วยตนเองที่ห้องพักนั้น บางครั้งนิแอบไปจีบหลับด้วย ก็มันปวดร้าวไปทั้งร่าง ยังปรับตัวไม่ได้ พยายามหาเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าคงไม่ผิดศีลข้อมุสาหรอกนะ เพราะเราเดินตามคำสอนของพระพุทธเจ้าว่าให้เดินสายกลาง ไม่ตึงไม่หย่อนจนเกินไป ก็ฝึกออกโหดยั้งใจใครจะทนได้” พูดแล้วเธอก็หัวเราะ ทุกคนก็หัวเราะตาม แล้วเธอก็หันไปกระแนะกระแหนธรรสว่า

“ตอนนี้นิไม่มีสมาธิ มองไปที่พี่ธรรสเห็นนั่งตัวตรงเหมือนหุ่นไม้กระดุกกระดิกเลย นิยังโกรธมากรู้ไหม ที่โกรธเพราะพี่หมีนไม่ยอมแผ่พลังมาช่วยการะเกดบ้างเลย” แล้วทุกคนก็หัวเราะอย่างมีความสุข

ธรรสเล่าให้ฟังว่า ตอนก่อนมาปฏิบัติหลักสูตรนี้ ตนเองตระเวนไปปฏิบัติกับหลวงพ่อกับผู้สอนในแนวทางต่าง ๆ มาหลายสำนัก ไม่ว่าจะเป็นการบริกรรมด้วยพุทโธ พองหนอยุบหนอ ทำมือฝึกสติปัฏฐาน มโนมยิทธิ การเดินจงกรม ฯลฯ ยอมรับว่า

ทำให้จิตสงบมากขึ้นทีเดียว แต่การปฏิบัติแค่วันสองวัน ก็ยังไม่เหมาะกับจริตของตนที่สะสมกิเลสไว้อย่างหนาเตอะ จึงต้องมาใช้ยาแรงรักษาตามหลักสูตรนี้ แต่ก็ยอมรับว่าทุกสำนักที่ไปปฏิบัติมาล้วนสอนตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ทั้งสิ้น จะต่างกันเพียงเทคนิคการสอนเท่านั้น และตนเองก็ได้พื้นฐานจากที่ฝึกปฏิบัติมาจากหลายสำนัก มาใช้ในการปฏิบัติหลักสูตรนี้ทำให้สามารถผ่านการปฏิบัติไปได้อย่างรวดเร็ว จึงยังซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณ ของอาจารย์แต่ละสำนักที่ผ่านมายุ่งเสมอ

นิศมาบอกว่า จำธรรมบรรยายวันที่สองได้ไหม ที่อาจารย์เล่านิทานเรื่องเด็กชายขอทานสองคน คนหนึ่งตาบอดและอีกคนตาดี ที่เด็กตาดีอาสาไปขอทานแทนเพื่อนแล้วจะนำอาหารมาเผื่อ และเด็กตาดี กลับมาเล่าให้เด็กตาบอดฟังว่ามีคนมาให้ขนมครีซึ่งเป็นขนมเหลว ทำจากนมผสมข้าว น้ำตาล ผลไม้แห้ง และอื่น ๆ มีรสชาติอร่อยมาก แต่เด็กตาดีไม่ได้เตรียมภาชนะไปใส่จึงทานเองทั้งหมด แล้วกลับมาเล่าถึงรูปร่างลักษณะของ ขนมครีให้เพื่อนเด็กตาบอดฟัง อธิบายยังไงเด็กตาบอดก็ไม่เข้าใจ เพราะเขาไม่ได้สัมผัส ด้วยตัวของเขาเอง อาจารย์ก็สรุปว่า เหมือนกับการปฏิบัติภาวนามยปัญญาตามคำสอน ถ้าไม่ลงมือปฏิบัติเองก็จะไม่รู้ไม่เข้าใจ ด้วยตนเองเช่นกัน และจำได้ไหมว่าในวันต่อมาทางศูนย์ปฏิบัติธรรมก็ทำขนมครีให้เราทานกัน

กรนุชบอกว่า ที่จริงเรามีพระสงฆ์ที่เป็นพระปฏิบัติทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและสั่งสอนเราตามคำสอน ของพระพุทธเจ้าตามแนวทางที่เราปฏิบัติกันนี้หลาย ๆ ท่าน เช่น หลวงปู่มั่น เป็นแบบอย่างของรูดงควัตร หลวงพ่อพุทธทาส ท่านศึกษาหลักธรรมอย่างลึกซึ้งแล้วนำมาสอนพวกเราโดยเฉพาะเรื่องปฏิจจสมุปบาท หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ ท่านก็สอนให้เรานำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน ท่านปยุตโต ท่านก็สอนให้เรา เกิดปัญญาที่แยกคายด้วยการคิดแบบโยนิโสมนสิการ เป็นต้น

ธรรมเล่าเพิ่มเติมอีกว่า

“เคยไปอบรมหลักสูตรสติปัฏฐานมาแล้ว เป็นการนำเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ปรากฏในพระสูตรมาอธิบายเป็นวิธีปฏิบัติให้ลึกซึ้งมากขึ้น โดยเน้นที่สติปัฏฐาน 4 คือ กาย เวทนา จิต และธรรม แต่วิธีปฏิบัติก็ใช้การวิปัสสนากรรมฐานเหมือนกับที่เราปฏิบัติแหละ” นิศมาซึ่งเคยไปปฏิบัติหลักสูตรนี้มาแล้วเหมือนกันกล่าวเสริมอีกว่า

“พระพุทธเจ้าท่านฉลาดลึกถ้ำในการสอนคนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม โดยท่านมีเทคนิควิธีสอนที่ไม่เหมือนกัน โดยคำนึงถึงบัวแต่ละเหล่า ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ จริตของแต่ละคนแต่ละกลุ่มด้วย ว่าควรจะสอนด้วยวิธีใด จึงปรากฏหลักคำสอนต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมา เช่น สติปัฏฐาน 4 โกชฌงค์ 7 เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดก็มาจากหลักอริยสัจ 4 ที่พระองค์ตรัสรู้ทั้งสิ้น”

ก่อนปิดการอบรมอาจารย์ได้สอนได้เตือนผู้ผ่านการอบรมให้ตระหนักว่า การอบรม 10 วันนี้ เป็นการฝึกให้เราได้ปฏิบัติตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่องอริยสัจ 4 จนครบทั้งการรักษาศีล ฝึกสมาธิด้วยอานาปานสติ และปฏิบัติวิปัสสนาให้เกิดปัญญารู้ความจริงในตัวเราทั้งกายและจิต เพื่อให้เราหลุดพ้นจากความทุกข์อย่างแท้จริง โดยจัดหลักสูตรอย่างเข้มข้นให้ทุกคนได้อยู่ในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติอย่างจริงจัง แม้ผู้ปฏิบัติจะรู้สึกวุ่นวายหนักมาก เพราะไม่คุ้นชินกับการปฏิบัติอย่างจริงจังเช่นนั้นมาก่อน แต่พอสิ้นสุดการอบรมก็คงจะพอรู้แล้วว่า จิตของเราที่ถูกครอบงำด้วยอนุสัยกิเลสที่เป็นต้นตอของความทุกข์มานานจะคอยปฏิเสธต่อต้านไม่ให้เราปฏิบัติในทุกรูปแบบ ผู้ปฏิบัติจึงต้องใช้ความพยายามอย่างมากจึงจะบรรลุผล

การอบรมเพียงแค่ 10 วันแม้จะปฏิบัติอย่างเข้มข้น แต่ก็เป็นแค่การฝึกในเบื้องต้นเท่านั้น หลังจากนั้นเราจะต้องไปเผชิญกับโลกของความจริง ที่มีสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ในสังคมที่เราต้องพบปะผู้คนต่าง ๆ อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เราจะไปนั่งหลับตาและอยู่ในบรรยากาศเช่นที่ฝึกปฏิบัตินี้ตลอดทั้งวันไม่ได้แล้ว แต่การมาปฏิบัติครั้งนี้แม้จะเป็นระยะเวลาอันสั้น แต่ก็สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้เราสามารถไปเผชิญกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างมีสติและสัมปชัญญะได้มากขึ้นกว่าเดิม แต่ถ้าเราไม่พยายามฝึกจิตอย่างต่อเนื่องกิเลสทั้งหลายก็จะมีอิทธิพลเข้ามาครอบงำเราอีก ดังนั้นจึงขอให้ทุกคนพยายามใช้เวลาในการปฏิบัติเช่นนี้ให้ต่อเนื่อง อย่างน้อยก็ในตอนเช้าและตอนเย็นก่อนเข้านอนทุกวัน ก็จะทำให้เราสามารถรักษาศีล สมาธิและปัญญา มีสติรู้เวทนาและสามารถวางอุเบกขาในทุกขณะจิตได้อย่างต่อเนื่องยาวนานมากขึ้นเรื่อย ๆ และหลังปฏิบัติก็จะต้องไม่ลืมที่จะอุทิศบุญกุศลให้แก่ตนเองและผู้อื่นด้วยการทำเมตตาภาวนาด้วยทุกครั้ง นี่คือการเส้นทางของธรรมะ นี่คือการคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นวิถีทางให้เราหลุดพ้นจากความทุกข์ได้อย่างแท้จริง

การอบรมครั้งแรกก็ผ่านไป นิพาดารู้สึกร่าเริงกับว่า ชีวิตใหม่ของเธอรุ่งโรจน์ขึ้นแล้ว เธอพร้อมยอมรับการปฏิบัติอันมหัศจรรย์นี้แล้ว และกระหายที่จะแหวกว่ายลงไปในมหาสมุทรแห่งธรรมะราวกับปลาในน้ำฉนั้น

เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติชนกก็มารับคณะตามเวลา แล้วพาไปกราบหลวงพ่อบึงซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวนคร ๙ เพื่อเป็นสิริมงคล ซึ่งวัดก็อยู่ในอำเภอใกล้เคียงกับที่ปฏิบัติธรรม แล้วพาไปส่งขึ้นเครื่องบินกลับกรุงเทพมหานคร

(จบตอนที่ 8)

15 แอปพลิเคชันฟรี สำหรับวัยเรียน ตอนที่ 1

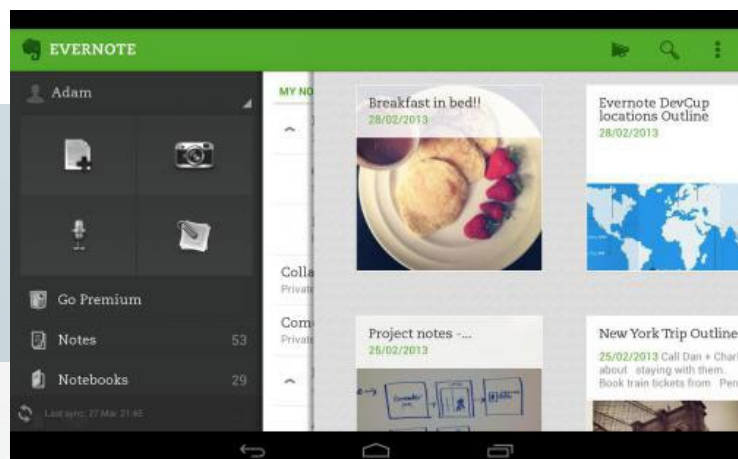
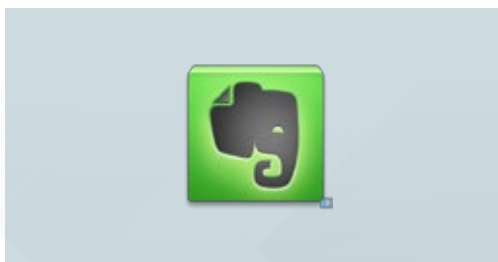
ทุกวันนี้ปัจจัยที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน คือ สมาร์ทโฟน แท็บจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของเราไปแล้ว การเข้าถึงเทคโนโลยีก็ง่ายเพียงปลายนิ้ว สำหรับเด็กนักเรียน นักศึกษา คงเคยใช้สมาร์ทโฟนในการเรียน หรือในการค้นคว้ามาบ้าง แต่ถ้ามีแอปพลิเคชันช่วยก็จะทำให้เราทำอะไรได้สะดวกและง่ายกว่าเดิม เรามี 15 แอปพลิเคชันฟรีที่จะมาช่วยในการเรียน สามารถทำอะไรได้สะดวกและง่ายกว่าเดิม โดยวันนี้จะมี 5 แอปพลิเคชัน มานำเสนอ จะมีแอปพลิเคชันไหนที่น่าสนใจ และนำไปใช้ในการเรียน ได้อย่างเต็มที่บ้าง ไปดูกันเลยครับ

1. Evernote

Evernote คือ โปรแกรมที่คุณที่สามารถบันทึกรวบรวมข้อมูลของคุณ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่คุณเพิ่งค้นพบใหม่ ไฟล์เอกสาร ไฟล์ภาพหรือไฟล์เสียง ได้ไว้ในโปรแกรมเดียวและสามารถแบ่งปันข้อมูลเหล่านั้นให้กับคนอื่น ๆ ได้

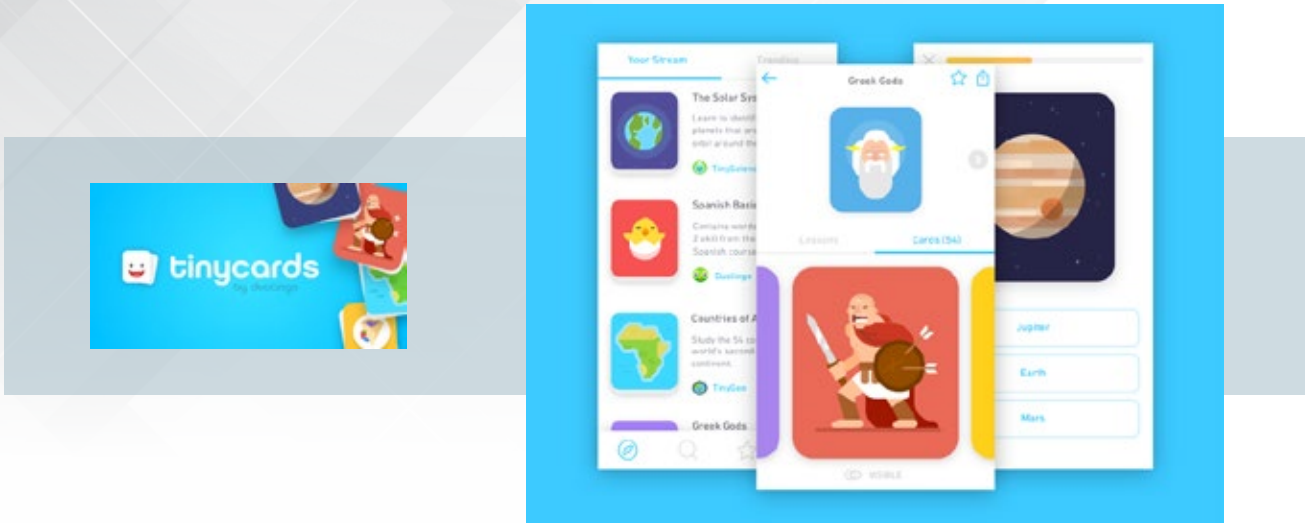
คุณสามารถใช้งานโปรแกรมทั้งด้วยการลงโปรแกรมลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ (Windows, Windows 8, Mac OS X) ลงโปรแกรมในอุปกรณ์พกพา (iOS, Android, Windows Phone, Blackberry, WebOS) หรือจะเลือกใช้งานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ ก็ได้เช่นกัน

Evernote ให้บริการทั้งแบบไม่คิดค่าใช้บริการ (Free Account) และแบบคิดค่าใช้บริการเป็นรายเดือน/รายปี (Premium Account) คุณสามารถสมัครใช้บริการโปรแกรมได้ง่าย ๆ เพียงแค่ใช้อีเมลของคุณ

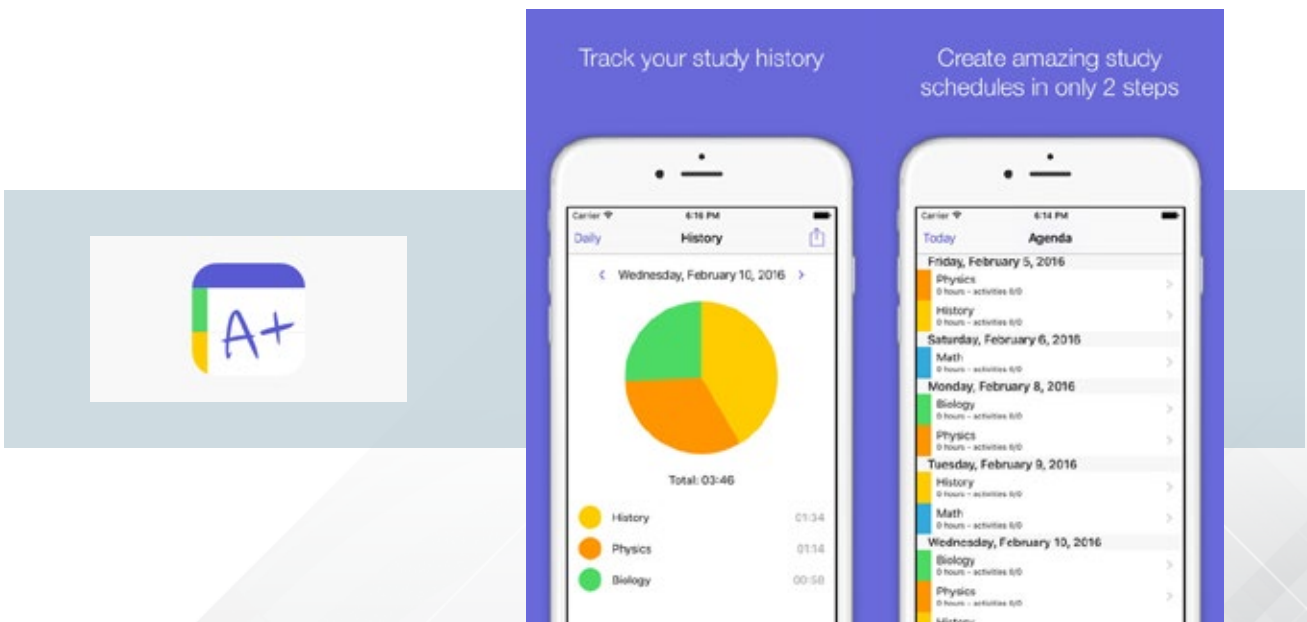
2. Tincards

แอปพลิเคชันจาก Duolingo ที่จะช่วยให้คุณจดจำบทเรียนได้ผ่านการจำภาพ โดยแอปพลิเคชันนี้จะมี Flashcards ที่เราสามารถทบทวนบทเรียนได้อย่างแม่นยำโดยแบ่งตามหัวข้อหลัก ๆ แล้วยังจัดหมวดหมู่ได้ด้วยตัวเราเอง นอกเหนือจากนี้ ถ้าเราอยากจะแชร์บทเรียนที่เราเซฟเอาไว้ให้เพื่อนก็สามารถทำได้โดยง่ายอีกด้วย

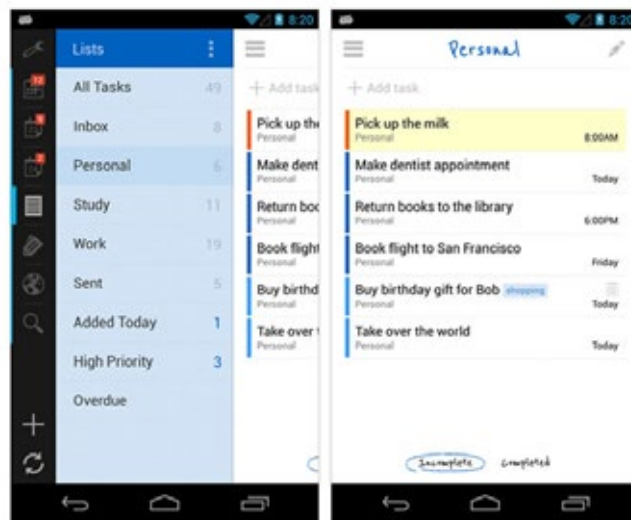
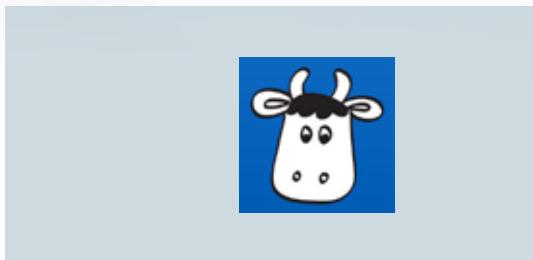
3. Easy Study

เคยประสบปัญหาเวลาจะเริ่มทบทวนบทเรียนไม่รู้จะเริ่มจากตรงไหนวิชาไหนก่อนหลังดี ไม่ต้องกังวล เพราะแอป Easy Study เป็นแอปพลิเคชันตัวช่วยเรื่องเวลาที่สร้างมาเพื่อแก้ไขเรื่องเหล่านี้โดยเฉพาะ แค่เราใส่วิชาทั้งหมดที่เราต้องทบทวนลงไปในแอป และใส่ระยะเวลาของแต่ละวิชาที่เราต้องการใช้ในการทบทวน เพียงเท่านี้ เจ้าแอปพลิเคชัน Easy Study ก็จะช่วยคำนวณระยะเวลา และจัดเรียงวิชาให้ทั้งหมด ทำให้เราแบ่งเวลาในการอ่านได้อย่างง่ายดายสุดๆ เลยค่ะ เป็นประโยชน์มาก ๆ

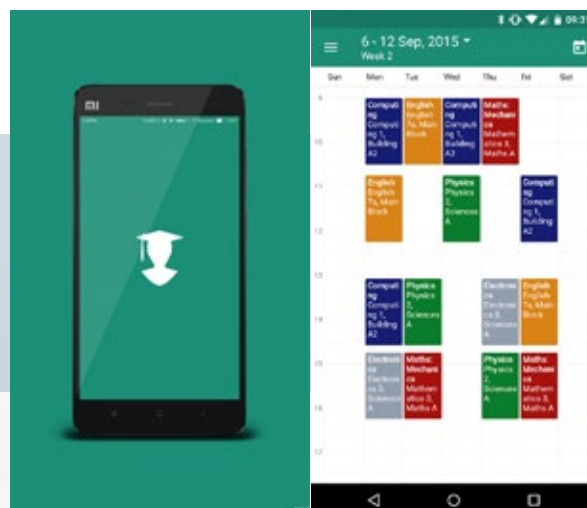
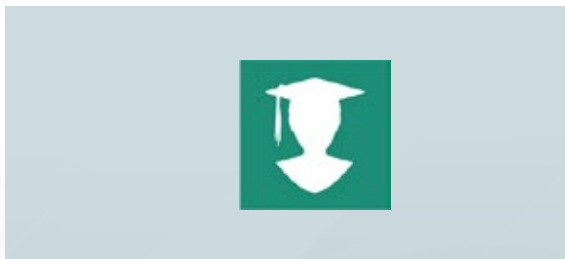
4. Remember The Milk

แอปตัวนี้เป็นแอปพลิเคชันที่คล้ายๆ กับ Reminders ที่มีมาให้ใน iPhone แต่ความพิเศษของมันก็คือ เราสามารถลิสต์วิชาที่ต้องอ่าน พร้อมกับลิสต์หัวข้อคร่าวๆ ลงไปได้ จึงเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการจะอ่านบททวนบทเรียนอย่างละเอียด และอีกทั้งยังเป็นตัวช่วยเตือนอีกด้วยว่าเราอ่านหัวข้ออะไรในวิชานั้นๆ ไปแล้วบ้าง ถือว่าเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้งานง่ายดายแต่มีประสิทธิภาพ

5. My Study Life

แนะนำแอปฯ ช่วยทำช่วยสอนการบ้านการเรียนไปแล้ว อยากแนะนำแอปฯ ช่วยจัดระบบระเบียบชีวิตการเรียนให้ลงตัว ไปใช้ดูบ้าง My Study Life เป็นแอปฯ ที่ช่วยจัดตารางเรียนและตารางส่งงานส่งการบ้าน ลิงก์กับโซเชียลต่าง ๆ เพื่อช่วยให้มีการแจ้งเตือนได้ แถมยังมีลูกเล่นให้ตั้งค่าความสำเร็จในการทำการบ้านได้ด้วยว่าสำเร็จไปเท่าไหนแล้ว หรือจะให้ตั้งเวลาสำเร็จในวันไหน ส่งงานในชั่วโมงอะไรก็ได้ตั้งไว้กระตุ้นตัวเองได้

รู้จัก “รุ่มร้อน” กีฬารุ่มร้อนล่องนภาทำใจ.... กีฬาคว้าเหรียญทอง ศึกเอเชียนเกมส์ 2018

บันจี้จัมพ์ กระโดดหอ เครื่องเล่นทำใจเหล่านี้สนุกแค่ไหนก็ต้องหลบทางให้กับร่มบิน กีฬารุ่มร้อนเป็นหนึ่งในกีฬาทำความสูง แต่ก็ยังเป็นกีฬาที่ให้ความสุขกับการท่องเที่ยวไปในตัว มีคนกล่าวว่าไม่มีกีฬาชนิดไหนในโลกที่จะให้ความรู้สึกอิสระ เหมือนนกที่โฉบบินได้เท่ากับร่มร้อนอีกแล้ว

หลังจาก “ทีมรุ่มร้อนหญิง” ที่ประกอบไปด้วย นันทวัฒน์ ภูษณงค์ จันทิกา ใจสนุก และ นฤกร วาทยา ทำคะแนนเสียน้อยสุด 2,045 คะแนน จากการแข่งขัน 6 รอบ ในประเภทบินลงเป้าแม่นยำคว้าเหรียญทองที่ 2 ให้กับทัพนักกีฬาทีมชาติไทยได้สำเร็จ และทีมชายยังคว้าเหรียญทองแดงให้กับประเทศไทยด้วย ฉบับนี้ดรรชนีกีฬา จะพาไปรู้จักกับกีฬาชนิดนี้กัน

“กีฬาร่มร่อน” หรือชื่อภาษาอังกฤษว่า “Paragliding” เป็นกีฬาเอ็กซ์ตรีมทางอากาศ ที่ได้รับความนิยมสูง อุปกรณ์ในการแข่งขันหลัก ๆ ประกอบด้วยร่มร่อนที่มีปีกรูปทรงลิ้มอากาศ สายร่ม แถบผ้าที่ต่อจากสายพยาง และที่นั่งนักบิน พร้อมด้วยอุปกรณ์ความปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นหมวก ถุงมือ แว่นกันแดด และรองเท้า รวมถึงการแต่งกายที่รัดกุม

สำหรับประเภท Accuracy หรือลงเป้าหมายแม่นยำ ที่ทีมสาวไทยคว้าเหรียญทอง และทีมชาย ได้เหรียญทองแดงนั้น วิธีการแข่งขันคือนักกีฬาจะลอยตัวขึ้นไปในอากาศแล้วบังคับควบคุมทิศทางให้ร่มลงมาเข้าใกล้จุดที่กำหนดได้มากที่สุด โดยแต่ละคนในทีมจะได้โอกาสทั้งหมด 6 ครั้ง คะแนนมาจาก ระยะห่างระหว่างจุดที่ร่อนลงกับจุดที่กำหนด ทีมที่คะแนนรวมน้อยที่สุด เป็นผู้ชนะ

อุปกรณ์การบิน ทั้งหมด

หมวก (Helmet)

คุณต้องสวมใส่หมวกทุกครั้งเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และบรรเทาความรุนแรงถ้าเป็นแบบ Full - Face ซึ่งปิดคางและหูด้วย ก็จะมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น การหกหล่นเพียงเล็กน้อย ก็อาจเป็นอันตรายอย่างมากได้หากคุณไม่ใส่หมวก

รองเท้าหุ้มข้อ (Flying Boots)

เพื่อป้องกันเท้าและข้อเท้า หากมีการแล่นดิ้ง ที่ผิดพลาด หรือมีการหกหล่น

ถุงมือ (Glove)

ป้องกัน สายรัดมัดมือ เพราะสายรัดใหม่ ๆ จะมีความคม หากถูกกระชากแรง ๆ อาจบาดเจ็บได้

ชุดนักบิน (Flying Suit)

ดูสวยงาม ช่วยป้องกันแดด ช่วยสร้างความอบอุ่น หากบินในที่อากาศเย็นหรือบินสูง (ยิ่งสูงยิ่งหนาวจริง ๆ) และยังช่วยป้องกันการถลอก หากเกิดการหกหล่น

ชุดที่นั่ง (Harness)

สำหรับประกอบติดกับร่ม

แบ่งออกเป็น หลายรูปแบบ มีทั้งสำหรับบินคู่ สำหรับเด็ก สำหรับสุนัข (บินแทนเดิมกับเจ้าของ) และสำหรับบินแข่งโดยเฉพาะ ลักษณะคล้ายการนอนซึ่งจะด้านลมน้อย Harness ที่ดีต้องมีอุปกรณ์ป้องกันการกระแทกที่ก้น ด้านหลังและด้านข้าง รุ่นใหม่ๆ จะมีการนำแอร์แบคมาผสมด้วย และสุดท้ายต้องมีที่ใส่ร่มสำรอง

ร่มสำรอง (Reserve Parachute)

มีทั้งแบบร่มกลม (Round Parachute) และร่มสามเหลี่ยม (Delta Parachute) ร่มกลมจะบังคับทิศทางไม่ค่อยได้ แต่แบบสามเหลี่ยมซึ่งพัฒนาขึ้นมาทีหลัง จะสามารถบังคับทิศทางได้ดี ขนาดของร่มสำรอง ก็มีความสำคัญเช่นกัน ต้องเลือกใช้ขนาดให้เหมาะสมกับน้ำหนักขณะบิน เพื่อที่ร่มสำรองจะได้กางอย่างรวดเร็ว เวลาต้องการใช้งาน ความรวดเร็วในการกางของร่มสำรอง จะอยู่ที่ประมาณ 2 - 4 วินาที หลังจากขว้างออกไป โดยขึ้นอยู่กับความเร็ว และน้ำหนักขณะบินด้วย และอัตราการร่วงหล่นของร่มสำรองต้องไม่มากเกินไป โดยปกติอัตราการร่วงหล่นของร่มสำรองจะอยู่ที่ประมาณ 4 - 6 เมตรต่อวินาที การติดตั้งร่มสำรองที่ Harness จะติดตั้งที่ด้านล่าง ด้านข้าง หรือไม่ก็ด้านบน บริเวณตักนักบิน เพื่อความรวดเร็วและสะดวกในการใช้งานร่มสำรองควรนำออกมาพับใหม่ ทุก ๆ 6 เดือน หากไม่ได้ใช้งาน เนื่องจากความชื้น อาจทำให้ผ้าร่มที่พับไว้ เกาะตัวกันแน่น ทำให้ร่มกางยากใช้เวลาในการกางนาน หรือไม่กาง

เครื่องวัดความสูง (Altimeter)

เพื่อบอกว่าเราอยู่ที่ความสูงเท่าไร อาจวัดเป็นความสูงเทียบจากจุดที่เทคออฟ หรือความสูงเหนือระดับน้ำทะเล การทำงานของเครื่องวัดความสูง จะทำงานโดยวัดจากความกดอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะเมื่อสูงขึ้นความกดอากาศจะลดลงเรื่อย

เครื่องวัดความเร็วลม (Wind Meter)

เพื่อวัดความเร็วลม ก่อนทำการออกบิน ว่าลมแรงเกินไปหรือไม่ หากลมมีการเปลี่ยนแปลงความเร็วมากภายในระยะเวลาเล็กน้อย หรือลมมีความเร็วเกินกว่า 32 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ไม่ควรออกบิน ความเร็วที่เหมาะสมจะอยู่ที่ประมาณ 15-25 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

เครื่องบอกตำแหน่ง ความสูง อัตราการร่อนกลับ (GPS & Variometer)

GPS รุ่นใหม่ๆ ในปัจจุบันเพียงเครื่องเดียว สามารถวัดได้ทั้งตำแหน่งบนพื้นโลก ความเร็ว และทิศทางในการเดินทาง ตลอดจนความสูง ในการบินแข่งขันนักบินทุกคนจะต้องมี GPS เพราะในการตรวจสอบผลการบินจะใช้ข้อมูลจาก GPS ซึ่งบันทึกเส้นทางการบินไว้ ถ้าเป็นในสมัยก่อนกรรมการจะต้องคอยถ่ายรูปไว้ เมื่อนักบินบินผ่านเส้นทางที่กำหนด

เครื่องวัดอัตราการร่อนกลับ (Variometer)

เพื่อบอกว่า เรากำลังสูญเสียความสูง หรือมีความสูงเพิ่มขึ้นโดยอาศัยความกดอากาศในการทำงานเช่นเดียวกับเครื่องวัดความสูง แต่จะแสดงออกมาเป็นเสียงให้เราได้ยิน ถ้าเรากำลังสูญเสียความสูง ก็จะมีเสียงโทนหนึ่งดังขึ้นเพื่อบอกให้เรารีบบินออกไปจากบริเวณนี้ แต่ถ้าเข้าเขตลมยก หรือได้รับความสูงเพิ่มขึ้น ก็จะมีเสียงอีกแบบหนึ่ง ทำให้เรารู้ว่าเราควรบินอยู่ในบริเวณนี้เพื่อทำความสูงให้ได้มากที่สุด เนื่องจากขณะอยู่บนที่สูงซึ่งเป็นที่โล่ง เราไม่มีอะไรจะเปรียบเทียบกับตำแหน่งของเรา ว่าเราบินสูงขึ้นหรือต่ำลง

ถุงลม (Wind Sock)

การสังเกตทิศทางลม ความเร็ว และการเปลี่ยนแปลงความเร็วลม เป็นสิ่งสำคัญเสมอ ณ บริเวณ จุดเทคออฟ และจุดแลนดิง ต้องมีถุงลมติดตั้งไว้ เพราะบางครั้งลมอาจมีการเปลี่ยนทิศทางไป การดูลมจากถุงลมจะทำให้เราไม่บินลงตามลม ซึ่งความเร็วลงพื้นจะสูงก่อให้เกิดอันตรายได้

เชือก หรืออุปกรณ์ สำหรับปีนต้นไม้

บางครั้ง หากคุณสูญเสียความสูงบนยอดเขา หรือบริเวณที่เต็มไปด้วยต้นไม้ โดยไม่สามารถหาที่โล่ง ๆ ลงได้ ก็ต้องไปลงบนยอดไม้แทน การมีเชือกสำหรับปีนลงจากต้นไม้ ก็จะทำให้คุณสามารถลงจากต้นไม้ได้อย่างปลอดภัย

สิ่งสำคัญ ที่ต้องมีติดตัวตลอด คือ
หมวกกันกระแทก ร้องเท้าหุ้มข้อ และถุงมือ ครับ

อ้างอิง : <https://www.pptvhd36.com/sport/news/87883>

<http://www.thaiglider.com/th/story/32-flight-equipments.html>

การยื่นเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

หลาย ๆ คอลัมน์ที่ผ่านมาเราได้รู้กันเกี่ยวกับการลงทุนในประเภทต่าง ๆ ทั้งการลงทุนในกองทุนรวมทั่วไป กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ซึ่ง 2 กองทุนหลังนี้เป็นกองทุนรวมที่ใช้ในการลดหย่อนภาษีได้ หลายท่านก็คงได้ไปซื้อกองทุนที่ใช้ลดหย่อนภาษีไว้บ้างแล้ว ทีนี้หลายคนก็อาจจะยังไม่รู้แน่ชัดว่า แล้วเราจะนำมาลดหย่อนภาษีตอนไหน

การยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะยื่นในช่วงต้นปีของทุกปี โดยผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีตามที่กฎหมายกำหนดภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป ซึ่งโดยทั่วไปนั้น แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับมนุษย์เงินเดือนอย่างเรา ๆ นั้น จะใช้กันหลัก ๆ ก็จะมี 2 แบบ คือ ภ.ง.ด. 90 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้กรณีทั่วไป และ ภ.ง.ด. 91 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว

สำหรับผู้ที่มีเงินได้มาจากเงินเดือนเพียงอย่างเดียว หรือมีโบนัสประจำปีนั้น แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ก็คือ แบบ ภ.ง.ด. 91 ซึ่งเป็นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว ซึ่งเงินได้ตามมาตรา 40 (1) ได้แก่เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระเงิน

กล่าวคือเงินที่ได้จากการจ้างงานทั้งหมดนั้นแหละครับ แต่ส่วนใหญ่มนุษย์เงินเดือนอย่างเรา ๆ ก็คงมีแค่สองอย่าง คือเงินเดือนและโบนัส

สำหรับผู้ที่มีรายได้อื่นนอกจากเงินเดือนค่าจ้าง และโบนัสตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว ภ.ง.ด. 90 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับผู้มีเงินได้กรณีทั่วไป ซึ่งเป็นรายได้ตามมาตรา 40 (1) – (8) แต่ส่วนใหญ่จะมีเพิ่มเข้ามาก็จะเป็นรายได้จากดอกเบี้ยและเงินปันผล ซึ่งสามารถเลือกได้ว่าจะนำมาคำนวณรวมเพื่อยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่ก็ได้ที่นี้คงสงสัยกันใช่ไหมครับว่า แล้วควรจะยื่นหรือไม่ยื่นดี โดยปกติแล้วดอกเบี้ยที่ได้รับเงินฝาก จะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% ดังนั้น เราก็คำนวณภาษีของเรา ก่อนครับว่า ในปีนั้นเราเสียภาษีในอัตราเท่ากับหรือมากกว่า 15% ก็ไม่ต้องนำมารวม เดี่ยวจะทำให้เสียภาษีมากขึ้นไปอีก แต่ถ้าคนที่คำนวณแล้วพบว่าเราไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียน้อยกว่า 15% ก็ให้นำมาคำนวณรวมกับรายได้อื่นด้วย เพื่อขอคืนภาษี สำหรับเงินปันผล ก็เช่นเดียวกัน แต่ต่างกันที่เงินปันผลจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 10% ถ้าเราคำนวณแล้วต้องเสียภาษีเท่ากับหรือมากกว่า 10% ไม่ต้องนำมารวม แต่ถ้าคำนวณแล้วเสียภาษีในอัตราน้อยกว่า 10% หรือไม่ได้เสียภาษีเลย ก็ให้นำมายื่นคำนวณรวมด้วย เพื่อขอคืนภาษี สำหรับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของปี 2561 ที่ต้องยื่นภาษีภายในเดือนมีนาคม 2562 นี้ กำหนดอัตราภาษีดังตารางนี้ครับ

บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2561	
เงินได้สุทธิต่อปี	อัตราภาษี
0 – 150,000 บาท	ได้รับการยกเว้น
150,001 – 300,000 บาท	5%
300,001 – 500,000 บาท	10%
500,001 – 750,000 บาท	15%
750,001 – 1,000,000 บาท	20%
1,000,001 – 2,000,000 บาท	25%
2,000,001 – 5,000,000 บาท	30%
5,000,001 บาท ขึ้นไป	35%

ทีนี้หลายคนคงสงสัยต่อเนะครับว่า แล้วเราจะคำนวณภาษีได้อย่างไร จริง ๆ แล้วไม่ได้ยากเลยนะครับทุกวันนี้มีแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือคำนวณให้ได้ง่าย ๆ แต่ถ้าเราคำนวณเองก็ไม่ยากเลยครับ สำหรับผู้มีเงินได้หลักมาจากเงินเดือน สูตรคำนวณง่าย ๆ ต้องคำนวณ 2 ขั้นตอนคือ

ขั้นแรก หาเงินได้สุทธิ = รายได้ – ค่าใช้จ่าย – ค่าลดหย่อน

ขั้นสอง หาเงินภาษีที่ต้องจ่าย = (เงินได้สุทธิ – 150,000) X อัตราภาษี

ขั้นแรก หาเงินได้สุติก่อนว่าอยู่ในช่วงไหนของอัตราภาษี และถัดจากนั้นก็ไปดูว่าเงินได้สุทธิอยู่ในอัตราภาษีไหน ก็จะเสียภาษีตามนั้นครับ สำหรับการหาเงินได้สุตินั้น พอเรารู้ว่ามีเงินได้สุทธิเท่าไรและได้โบนัสเท่าไรแล้วก็นำมาหักค่าใช้จ่ายรายคน ซึ่งหักค่าใช้จ่ายได้ได้ถึง 50% แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท ของรายได้ หลังจากนั้นก็นำมาหักค่าลดหย่อนอีกนะครับ หลัก ๆ ก็หักค่าลดหย่อนส่วนตัวไปเลยคนละ 60,000 บาท ถ้ามีสามีหรือภรรยาที่ไม่มีเงินได้ก็หักลดหย่อนได้อีก 60,000 บาท ถ้ามีบุตรอีกคือคนละ 30,000 บาท พ่อแม่มากกว่า 60 ปีและไม่มีรายได้ก็นำมาลดหย่อนได้อีกคนละ 30,000 บาท แล้วหักด้วยค่าลดหย่อนอื่น ๆ เกี่ยวกับการลงทุนไม่ว่าจะเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสะสมเข้า กบข. เงินที่ซื้อหน่วยลงทุน LTF RMF หรือเงินประกันชีวิต และเงินบริจาคเพื่อการศึกษา ก็นำมาหักออกเป็นค่าลดหย่อนได้อีก

ตัวอย่างเช่น ในปี 2561 คุณครูสมชายเป็นข้าราชการครูชำนาญการพิเศษ โสด มีเงินเดือน เดือนละ 30,000 บาท มีเงินวิทยฐานะ 5,600 บาทต่อเดือน สะสมเข้ากองทุน กบข. ทั้งปี 10,800 บาท ซื้อกองทุน LTF จำนวน 40,000 บาท สามารถคำนวณเงินได้สุทธิเท่ากับ $((30,000 \times 12) + (5,600 \times 12)) - 100,000 - 60,000 - 10,800 - 40,000 = 216,400$ บาท ก็จะตกในช่วงเงินได้สุทธิต่อปี 150,001 – 300,000 บาท ซึ่งเสียภาษีในอัตรา 5% ดังนั้นคุณครูสมชาย จะเสียภาษีเท่ากับ $(216,400 - 150,000) \times 5\% = 3,320$ บาท

เป็นอย่างนี้กันบ้างครับสำหรับการคำนวณภาษี ไม่ยากเลยนะครับ สำหรับใครที่มีรายได้สูงก็ต้องเสียภาษีสูงตามไปด้วย แต่จะเสียภาษีให้น้อยลงหรือประหยัดภาษีได้ ก็ต้องมีค่าลดหย่อนภาษีเยอะ ๆ กันนะครับ และอย่าลืมไปดูว่าในปี 2561 ได้ใช้สิทธิลดหย่อนภาษีอะไรไปบ้าง ได้บริจาคอะไรไปบ้าง ก็นำมาลดหย่อนภาษีได้เช่นกัน หรือในปี 2561 ได้ใช้จ่ายผ่านมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจหรือมาตรการช่วยเหลือชาติอะไรไปบ้าง ก็นำมาลดหย่อนภาษีได้เช่นกันนะครับ สำหรับฐานของปี 2562 ที่จะยื่นในปี 2562 ก็เตรียมไว้ล่วงหน้าเลยก็ได้เนะครับ โดยเฉพาะการซื้อกองทุนรวมหุ้นระยะยาวหรือ LTF ปีนี้ก็จะหมดเป็นปีสุดท้ายแล้วนะครับ ถ้าไม่มีการต่ออายุอีก ดังนั้นถ้าเรามีการวางแผนภาษีที่ดี ก็จะทำให้เรามีเงินเหลือใช้เหลือเก็บ และมีความสุขกับการดำรงชีวิตนะครับ

แนวทางการช่วยเหลือ

เด็กที่มีปัญหา

ทางพฤติกรรมหรืออารมณ์

หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมหรือ อารมณ์ที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน เป็นอย่างมาก ซึ่งมีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์อยู่ในขั้นรุนแรง และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ของเด็กและผู้อื่น ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของตนเอง มักแสดงออกดังนี้ ขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างมีความเก็บกดทางอารมณ์ และแสดงออกทางพฤติกรรมในลักษณะที่รุนแรงไม่เหมาะสมไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมและวัฒนธรรม เช่น ชน สมาธิสั้น ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ก้าวร้าว ไม่สนใจฟังคำสั่ง รอคอยไม่ได้ ทำร้ายตนเอง เป็นต้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวของเด็กเอง และ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับเด็กกับสภาพแวดล้อมรอบข้าง

สาเหตุของปัญหาด้านพฤติกรรม และอารมณ์ในวัยเรียน

สาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้นุคคลมีปัญหาด้านพฤติกรรมหรืออารมณ์

1. **อาจเกิดจากความผิดปกติทางร่างกาย** เช่น ได้รับบาดเจ็บทางสมอง หรือ ความผิดปกติทางกายภาพอื่น ๆ
2. **สาเหตุทางจิตวิทยา** เป็นสาเหตุเฉพาะตัวบุคคล อาจไม่สามารถปรับอารมณ์และปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้
3. **สาเหตุจากสภาพแวดล้อม** ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ เช่น สภาพครอบครัวไม่อบอุ่น แยกแยกขาดความสุข - การอบรมเลี้ยงดู ขาดการเอาใจใส่หรือรังเกียจ เด็กมีความคับข้องใจ มีความเก็บกดทางอารมณ์ตั้งแต่เกิด - ปล่อยให้คนอื่นดูแล ทอดทิ้ง

แนวทางการสังเกตพฤติกรรมเด็ก

เด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้และบกพร่องทางสติปัญญา (LD และ MR)

ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก เด็กที่มีปัญหาการอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคำนวณมักรู้สึกหงุดหงิด และรู้สึกด้อยที่ตนเองทำไม่ได้ทัดเทียมเพื่อน ๆ ดังนั้น เด็กอาจแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ดังเช่น

- หลีกเลี่ยงการอ่านการเขียน ทำสมุดการบ้านหายบ่อย ๆ
- ต่อต้านคำสั่งแบบตื้อเจียบ ไม่ทำตามที่ครูสั่งหรือปฏิเสธโดยตรง ทำให้ดูเป็นเด็กเกียจคร้าน
- ไม่มีสมาธิในการเรียน ทำงานช้า ทำงานไม่เสร็จในชั้นเรียน
- ทำงานสะเพร่า ความจำไม่ดี เรียนได้หน้าลืมหลัง
- รู้สึกว่าตนเองไม่เก่ง รู้สึกด้อย และไม่มั่นใจในตนเอง มักตอบคำถามว่า “ทำไม่ได้” “ไม่รู้” และ “ไม่ทราบ”
- รู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้ อารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ หงุดหงิดง่าย ไม่อดทน

เด็กที่มีปัญหา Attention Deficit / Hyperactivity Disorder (ADHD)

ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก

- พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ลุกจากที่นั่งบ่อยครั้ง ก่อกวนเพื่อนในชั้นเรียน
- หุนหันพลันแล่น มักวอกแวกง่าย สนใจ ตามสิ่งเร้าภายนอก
- ทำของหายบ่อย ไม่มีความรอบคอบในการทำงาน
- ทำงานเสร็จช้า หลีกเลียงที่จะทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความพยายาม
- มีสมาธิเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ
- ไม่สนใจฟังคำสั่ง
- รอคอยไม่ได้ หงุดหงิดง่าย

เด็ก Autism

พฤติกรรมที่แสดงออก

- ไม่เข้าใจฟังคำสั่ง
- ต่อต้านคำสั่ง
- ก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง ในบางรายอาจทำร้ายผู้อื่น ร่วมด้วย
- มีพฤติกรรมซ้ำ ๆ เช่น เล่นสะบัดมือ หมุน โยกตัว
- ไม่สามารถบอกความต้องการของตนเองได้
- หงุดหงิดง่าย เอาแต่ใจตนเอง

เด็กที่มีปัญหาด้านสังคม และด้านอื่นๆ

ลักษณะของบุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรม และอารมณ์ คือ บุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เหมือนเช่นเด็กปกติทั่วไป และการที่เด็กไม่สามารถเรียนได้นั้น มิได้มีสาเหตุมาจากองค์ประกอบทางสติปัญญา การรับรู้และสุขภาพหรือความบกพร่องทางร่างกายเท่านั้น
2. ไม่สามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันหรือครูได้
3. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กปกติ ในวัยเดียวกัน
4. มีความคับข้องใจและมีความเก็บกดทางอารมณ์
5. แสดงอาการทางร่างกาย เช่น ปวดศีรษะ ปวดตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หรือมีความหวาดกลัว เมื่อมีปัญหาส่วนตัวหรือปัญหาทางด้านการเรียน เด็กอาจมีลักษณะเพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อก็ได้ ปัญหาทางพฤติกรรม และอารมณ์ที่แสดงออก จะต้องเกิดขึ้นบ่อยครั้ง มีระยะเวลาติดต่อกันนานกว่า 6 เดือน

—— “ ——

เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
กับพัฒนาการของตนเอง

...ขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง
มีความเก็บกดทางอารมณ์

**แสดงออกทางพฤติกรรม
ในลักษณะที่รุนแรงไม่เหมาะสม**

—— ” ——

คนอมทุกข์

เปิดดูในพจนานุกรม ไม่มีคำว่า “คนอมทุกข์” แต่มีคำว่า “คนอมโรค” ซึ่งมีความหมายว่า “มีโรคหลายอย่าง ลักษณะของคนขี้โรค” ทำให้แปลความคำว่า “คนอมทุกข์” ได้ คือ “มีทุกข์หลายอย่าง ลักษณะของคนเต็มไปด้วยทุกข์”

เมื่อเป็นเช่นนี้ แล้วเราจะทำตัวเป็นคนเต็มไปด้วยทุกข์กันทำไม
พูดถึงตรงนี้ก็เลยนึกยาวไปถึงคำสอนเรื่อง “ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค” หรือ “อริยสัจ 4”
ที่เราเรียนมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา แล้วก็วกเลยมาถึงเรื่องของเราในวันนี้ ...คนอมทุกข์

นักจิตวิทยาหลายค่ายให้ความเห็นเรื่องนี้ไว้ว่า ถ้าเราจะหนีจากความเป็น “คนอมทุกข์” เราก็ต้องฝึกปฏิบัติตนเองให้ห่างจากพฤติกรรมเหล่านี้

1. **ไม่มองโลกในแง่ร้าย** การมองโลกในแง่ร้ายอย่างเป็นนิสัย ก็จะทำให้เจอสิ่งที่ไม่ดี ตามมา อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เราต้องหัดมองเหตุผลตามความเป็นจริงให้ได้ แล้วจะรู้ว่ามันก็ได้เลวร้ายมากมายถึงปานนั้น
2. **อย่านำตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่น** หลีกเลี่ยงความอิจฉาริษยาทั้งปวง อย่าลืมหาชีวิตที่ว่า “ตนย่อมเป็นที่พึ่งแห่งตน” และฝึก “แข่งกับตัวเอง” อยู่เสมอ
3. **ไม่มองตัวเองเป็นผู้เคราะห์ร้าย** คนที่อมทุกข์มักมองว่าตัวเองเป็นผู้เคราะห์ร้าย มีกรรมติดตัวมาแต่กำเนิด ไม่มีบุญ ไม่มีวาสนา ทำอะไรไม่เคยพบกับความสำเร็จ
4. **ไม่บ่นร้อ “อนาคตที่ดีกว่า”** เท่านั้น เพราะมันจะนำไปสู่วังวนแห่งความทุกข์ การที่มัวนั่งร้อว่า เดียวก็สบายแล้ว เดียวสิ้นปีเงินเดือนก็จะขึ้นแล้ว หรือ เดียวปีหน้าก็จะได้ไปเที่ยวญี่ปุ่นแล้ว เป็นต้น อย่าไปเสียเวลาไปกับความสุขลม ๆ แล้ง ๆ หวังน้ำป่อหน้า เท่านั้น เพราะนั่นคือหนทางที่ท่านจะพบแต่ความทุกข์ได้ง่ายมาก ๆ
5. **อย่าชุกปัญหาไว้ไม่ยอมแก้ไข** คนที่มีความสุขคือคนที่แก้ไขปัญหาของตัวเองได้ แบบไม่ติดค้าง หัดเป็นคนยอมรับความผิดและพร้อมที่จะเผชิญกับมัน
6. **หมั่นพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ** เพราะการพัฒนาตัวเองย่อมพบแต่ความสุข และยังเกิดความสำเร็จจากการพัฒนานั้นด้วยแล้ว ความเป็น “คนอมทุกข์” ก็จะค่อย ๆ หดไป
7. **หลีกเลี่ยงการบันดาโทษ** การระงับอารมณ์และสติของตัวเองไม่ได้ นอกจากจะทำให้ตัวเองรู้สึกไม่มีความสุขเข้าไปอีก ยังเป็นการทำให้คนรอบข้างเหนื่อยหน่ายไปด้วย
8. **อย่าทำตัวเป็นคนขี้บ่น** ถ้าเป็นคนขี้บ่นเมื่อไร ท่านจะพบแต่ความเป็น “คนอมทุกข์” อย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ เพราะการบ่นถือเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด ที่เกิดจากการขาดความสุขนั่นเอง และยังเป็นการตอกย้ำความเชื่อในสิ่งที่ไม่ดี และยอดแย่ของตัวเองอีกด้วยด้วย ผลตามมาก็คือ เพื่อนฝูง ญาติมิตร รอบข้าง ก็จะพากันตีห่างออกไป
9. **ไม่หมกตัวอยู่แต่ในบ้าน** คนเราเมื่อพบกับความทุกข์ สิ่งที่ชอบทำก็คือการอยู่บ้าน ไม่อยากพบผู้คน ซึ่งการกระทำเช่นนี้บ่อย ๆ จะกลายเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคม และจะยิ่งทุกข์มากขึ้น ทางที่ดีก็อย่าหมกตัวอยู่คนเดียวจะดีที่สุด

รู้เช่นนี้แล้วก็ลองสำรวจตัวเองดูว่ามีพฤติกรรมเช่นนี้บ้างไหม ถ้ามี ก็อย่าลืลด ละ เลิกเสีย แล้วความสุขที่แท้จริงก็จะเข้ามาแทน

“

คนที่มีความสุข

จะอยู่กับปัจจุบันและมองไปสู่อนาคต
พร้อมกับพยายามทำมันให้ดี

”

อีกมุมมองหนึ่ง จากผลการวิจัยของนักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เมื่อไม่นานมานี้ กล่าวไว้ว่า “ร้อยละ 40 ของความสามารถที่จะมีความสุขของมนุษย์นั้น สามารถสร้างและควบคุมได้” ความแตกต่างระหว่างชีวิตที่มีความสุขและชีวิตที่ไม่มีความสุขนั้น อยู่กับที่ความถี่และระยะเวลาของการเกิดสิ่งเหล่านั้น และงานวิจัยยังพบอีกว่าบุคคลที่ไม่มีมีความสุขหรือพวก “อมทุกข์” นั้น มักมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. **การยึดติดกับความเชื่อที่ว่า “ชีวิตมันยาก”** คนมีความสุขแม้จะรู้ว่าชีวิตนั้นยาก แต่พวกเขาจะพยายามก้าวผ่านมันไปได้เร็วที่สุด โดยไม่บ่นหรือโทษสิ่งแวดล้อม คนที่ไม่มีความสุขมักคิดว่าตัวเองเป็นเหยื่อของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต โดยไม่ได้หาทางออก จากสถานการณ์นั้น
2. **ความเชื่อที่ว่า “ไม่สามารถเชื่อใจใครได้เลย”** คนที่มีความสุขมักมองโลกในแง่ดี และเชื่อว่าคนอื่นจะเป็นคนดีเช่นกัน พวกเขาจะเปิดกว้างและเป็นมิตรกับคนทั่วไป ตรงกันข้ามกับคนที่ไม่มีความสุข พวกเขาจะเว้นระยะกับคนแปลกหน้าและไม่เชื่อใจใครง่าย ๆ
3. **การจดจำแต่สิ่งที่ผิดพลาด** แม้จะมีสิ่งดี ๆ มากมาย แต่เขาเลือกที่จะมองข้าม แล้วเน้นไปที่สิ่งผิดพลาดแทน ส่วนคนที่มีความสุขจะมองตามความจริง และเลือกจะเน้นมองแต่สิ่งดี ๆ
4. **ชอบเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น และเต็มไปด้วยความริษยา** พวกเขาคิดว่า คนที่ได้ดีนั้นได้แย่งสิ่งที่เขาควรจะได้ไปหมดแล้ว
5. **การตั้งเป้าในการควบคุมชีวิตตัวเองและเน้นไปที่ผลลัพธ์ที่จะต้องไม่ผิดพลาด** คนพวกนี้มักไม่ค่อยยืดหยุ่นกับแผนการทั้งปวง และมักคาดหวังสูง ผิดพลาดไม่ได้เลย
6. **มีความกังวลและกลัวเกี่ยวกับอนาคต** คนที่มีความสุขมักมีพื้นที่แห่งจินตนาการ สิ่งที่ตัวเองชอบ ในขณะที่คนที่ไม่มีความสุขจะเต็มไปด้วยความกังวลและกลัวในอนาคตที่ยังมาไม่ถึง และพยายามทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสิ่งเหล่านั้นขึ้น
7. **ชอบนิทานและขี้บ่น** จมอยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต และมักนำเรื่องราวเก่า ๆ กลับมาพูด รวมถึงยังขยายไปพูดเรื่องอดีตของคนอื่น ๆ หรือชอบนินทานั่นเอง ในขณะที่คนที่มีความสุข จะอยู่กับปัจจุบันและมองไปสู่อนาคต พร้อมกับพยายามทำมันให้ดี

จะสุขหรือทุกข์ ตัวเราเป็นคนเลือกเอง อย่าหัดเป็น “คนอมทุกข์” กันเลยจะดีที่สุด แม่นป่ะ !!!

มนตราอินทราмурอส

สภาพอากาศร้อนระอุในช่วงบ่ายของกรุงมะนิลา เล่นเอาผมเหงื่อโชก เนื้อตัวเหนียวเหนอะหนะไปหมด แต่ก็ยังไม่ทำให้ผมลดละความตั้งใจในการเดินสำรวจเมืองประวัติศาสตร์ อันถือเป็นจุดกำเนิดเมืองมะนิลาในปัจจุบัน

ภายในกำแพงหินตั้งตระหง่านยาวกว่า 10 กิโลเมตร คือ ที่ตั้งของ**เมืองโบราณอินทราмурอส (Intramuros)** ที่พวกสเปนได้ทิ้งให้ดูต่างหน้า หลังจากได้หลบหนีหนีหายไปจากดินแดนฟิลิปปินส์นานกว่า 100 ปีมาแล้ว

จุดเริ่มต้นของอินทราмурอสเกิดขึ้นหลังจากพวกสเปนสามารถยึดครองฟิลิปปินส์ได้เป็นผลสำเร็จ จากนั้นก็ได้สร้างเมืองหลวงใหม่ขึ้นในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำปาซิก (Pasig) ในปี พ.ศ. 2114 (ตรงกับสมัยอยุธยาตอนกลาง) แล้วก่อกำแพงล้อมรอบเมืองทุกด้านไว้สำหรับป้องกันข้าศึกกรูราน พร้อมทั้งตั้งชื่อเมืองใหม่นี้ตามลักษณะเด่นทางกายภาพของเมืองว่าอินทราмурอส อันมีความหมายว่า **“ภายในกำแพง”**

ภายหลังจากนั้นอีกหลายศตวรรษ ภายในเมืองขนาด 400 ไร่เศษนี้ เป็นทั้งศูนย์กลางการปกครอง การค้า การศึกษา และศาสนาอันรุ่งโรจน์ของจักรวรรดิสเปนในตะวันออกไกล โดยมีทั้งพระราชวัง โบสถ์ สำนักงาน โรงเรียน รวมไปถึงบ้านขุนนางคบคิด ปลุกสร้างกระจายตัวทั่วทั้งบริเวณ

อินทราмурอสอยู่ภายใต้การครอบครองของสเปนจนกระทั่งถึง พ.ศ. 2441 ก็ตกไปอยู่ในมือของพวกอเมริกัน ซึ่งกำชัยชนะเหนือสเปน ทว่า อีกเกือบ 50 ปีให้หลัง อินทราмурอสก็ประสบโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ เมื่อได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสมรภูมิรบระหว่างฝ่ายอเมริกันและฝ่ายญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 ผลการจากการสู้รบทำให้เมืองทั้งเมืองเสียหายย่อยยับ เหลือสิ่งปลูกสร้างเพียงไม่กี่แห่งที่รอดพ้นจากภัยสงคราม

ทันทีที่ผมเดินลอดประตูเมือง ซึ่งเจาะกำแพง เป็นช่องโค้งที่กว้างมากพอจะให้รถยนต์สวนกันได้ เหมือนผมกำลังก้าวข้ามจากโลกปัจจุบันกลับไปสู่ออดีต แม้ว่าอาคารบ้านเรือนที่เห็นในช่วงแรก ๆ จะไม่ถึงกับ เก่าคร่ำคร่า แต่ผมก็รู้สึกถึงความพยายามของชาวเมือง ที่ต้องการรักษาบรรยากาศของเมืองเก่าเอาไว้โดยปลูกสร้าง อาคารตามรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบคลาสสิก เพื่อให้กลมกลืนไปกับสภาพภูมิทัศน์โดยรวมของเมือง

ขณะกำลังเดิน ๆ อยู่ นั่น มีรถม้าบริการ นักท่องเที่ยววิ่งผ่านหน้าผาหลังเสียงดังกุกกักกับมิได้ขาด ที่เป็นรถสามล้อถีบก็มีไม่ใช่น้อย คันแล้วคันเล่าซึ่งยังไม่มี ผู้โดยสารแวะเวียนมาถามไถ่เชิญชวนให้ผมใช้บริการ แต่เพราะผมเชื่อมั่นในพลังขาของตัวเอง และเห็นว่า มิได้เร่งรีบอะไร จึงตอบปฏิเสธไปเสียทุกคัน

ฉะนั้นแล้ว ในปัจจุบันสิ่งปลูกสร้าง ส่วนใหญ่ภายในอินทราмуรอสจึงผ่าน การบูรณะมาแล้วแทบทั้งสิ้น ในขณะที่ มีอาคารจำนวนไม่น้อยเสียหายยากเกิน เยียวยา จนต้องย้ายไปปลูกใหม่ภายนอก เปิดทางให้เกิดอาคารรุ่นใหม่จำนวนหนึ่ง เข้ามาแทนที่ จึงทำให้ภายในอินทราмуรอส มีทั้งอาคารเก่าใหม่ปะปนกันซึ่งนอกจาก โบราณสถานอายุหลายร้อยปีแล้ว ภายในอินทราмуรอสยังเป็นที่ตั้งของ มหาวิทยาลัย โรงเรียน สถานที่ราชการ บ้านพักอาศัย โบสถ์ โรงแรม ร้านอาหาร สำนักงานธุรกิจ ธนาคาร หรือแม้แต่ คอนโดมิเนียม!

โบสถ์เซนต์ออกัสติน (St. Augustin)

คาซามะนิลา" (Casa Manila)

ไม่นานผมก็มาถึงย่านใจกลางเมืองเก่า ถนนในย่านนี้จะปูด้วยก้อนหินทรง 4 เหลี่ยมขนาดย่อม ๆ เรียงต่อกันตลอดแนวถนน ซึ่งให้ความรู้สึกถึงความเป็นยุโรปขนานแท้ ส่วนบ้านเรือนในย่านนี้ ก็ปลูกสร้างได้สวยงามคลาสสิกมาก ๆ นี่ถ้าไม่คิดว่าอากาศร้อน เหมือนเตาอบ ผมคงคิดว่ากำลังเดินอยู่ในเมืองใดเมืองหนึ่ง แถบยุโรปแน่ ๆ

และแล้วผมก็มาถึงโบสถ์เซนต์ออกัสติน (St. Augustin) ซึ่งจัดเป็นอัญมณีเม็ดเอกแห่งอินทราวุธ เนื่องจากเป็นโบสถ์เพียงแห่งเดียวที่เหลือรอดจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และเป็นหนึ่งในโบสถ์คริสต์ที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศฟิลิปปินส์ด้วยอายุเก่าแก่กว่า 400 ปี จนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

ยังไม่ทันเข้าไปในโบสถ์ เห็นแค่เพียงบานประตูไม้แกะสลัก ลวดลายวิจิตร ก็ทำให้รู้สึกตื่นตาตื่นใจเสียแล้ว ครั้นพออย่างเท้าเข้าไปในโบสถ์ ก็ยิ่งรู้สึกตื่นตาตื่นใจเข้าไปใหญ่ เพราะภายในตกแต่งได้โอ่อ่าและสง่างามอย่างยิ่ง โดยเฉพาะจิตรกรรมและประติมากรรมบนซุ้มโค้งและเพดานที่สร้างสรรคได้ละเอียดละออมาก

เสร็จจากโบสถ์เซนต์ออกัสติน ผมเดินข้ามถนนไปยังอีกฝั่ง เพื่อตีตัวเข้าไปชมบ้านโบราณ ซึ่งดัดแปลงเป็นพิพิธภัณฑ์ นามว่า "คาซามะนิลา" (Casa Manila)

มหาวิหารมะนิลา กับสวนพลาซ่าโรมา

คาซามะนิลา เป็นบ้านกึ่งหินกึ่งไม้ ซึ่งมีอายุราว ๆ 30 ปี มาเนือง แต่สร้างเลียนแบบบ้านเก่าในยุคร้อยกว่าปีที่แล้วในสมัยที่สเปนยังเรืองอำนาจ ฉะนั้น คาซามะนิลาจึงแสดงให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมแบบโคโลเนียลที่มีกลิ่นอายความเป็นสเปนแฝงอยู่ รวมไปถึงเครื่องเรือนและเครื่องใช้ไม้สอยภายในครัวเรือน ตลอดจนสะท้อนให้เห็นการใช้ชีวิตของครอบครัวชาวฟิลิปปินส์ในอดีต

หลังจากที่ผมเดินชมบ้านโบราณจนรอบแล้ว ที่นี้ก็ถึงเวลาไปเยี่ยมชมสถานที่สำคัญแห่งอื่น ๆ ต่อไป จุดหมายปลายทางถัดไป คือ มหาวิหารมะนิลา (Manila Cathedral) ซึ่งถือเป็นโบสถ์ที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศฟิลิปปินส์ สร้างขึ้นครั้งแรกใน พ.ศ. 2124 ทว่าอาคารที่เห็นในปัจจุบันเพิ่งได้รับการสร้างขึ้นใหม่ราว ๆ 60 ปีมานี้เอง

เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะวิหารหลังเดิมถูกทำลายลงโดยภัยจากแผ่นดินไหวหลายครั้ง ส่วนครั้งล่าสุดถูกทำลายจากระเบิดในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จนพังทลายเกือบทั้งหลัง หลังจากสงครามสิ้นสุดลง ชาวเมืองได้ร่วมมือกันบูรณะวิหารขึ้นใหม่โดยรักษารูปแบบสถาปัตยกรรมที่คล้ายคลึงกับวิหารหลังเดิมก่อนปี พ.ศ. 2488 ไว้ให้ได้มากที่สุด

หลังจากที่ผมเข้าไปเยี่ยมชมด้านในของมหาวิหารมะนิลาที่มีความโอโง่งและตกแต่งอย่างเรียบง่ายเรียบร้อยแล้ว ผมก็เดินไปยังสวนสาธารณะหน้าวิหารชื่อว่า “พลาซ่าโรมา” (Plaza Roma) ซึ่งในสมัยอาณานิคม เคยเป็นจัตุรัสใจกลางเมืองที่ใช้จัดงานสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ใจกลางสวนสาธารณะแห่งนี้ประดิษฐานอนุสาวรีย์พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 4 (King Charles IV) แห่งสเปน เพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์ที่ได้โปรด ฯ ให้ส่งวัดขึ้นใช้ทวีปเอเชียมายังฟิลิปปินส์เป็นครั้งแรก

ผมนั่งชมนกชมไม้ภายในพลาซาโรมาครุ่นหนึ่ง พอพลังงานในตัวเริ่มฟื้นกลับ ผมก็ไม่รอช้าที่จะเดินไปยังป้อมซานติอาโก (Fort Santiago) ซึ่งเป็นจุดหมายแห่งสุดท้ายในวันนี้

ใช้เวลาเดินเพียงแค่ 5 นาทีผมก็ถึงซุ้มประตูของป้อมซานติอาโก ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของป้อม รวมไปถึงเป็นสัญลักษณ์ของอินทราวุธด้วยก็ได้ เนื่องจากเป็นซุ้มประตูหนึ่งเดียวที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ รวมทั้งมีความสวยงามทางสถาปัตยกรรมอย่างมาก

หน้าบ้านของซุ้มประตูแกะสลักจากไม้เป็นรูปนักบุญซานติอาโก มาตาโมโรส (Saint James Matamoros) ซึ่งเป็นนักบุญคนสำคัญของสเปนบนหลังม้า แสดงเหตุการณ์ตอนทำสงครามทางศาสนากับพวกแขกมัวร์จนได้รับชัยชนะ ซุ้มประตูแห่งนี้เคยได้รับความเสียหายจนหน้าบ้านพังทลายในช่วงสงครามครั้งที่ 2 แต่ต่อมาก็ได้รับการบูรณะขึ้นใหม่จนมีความสมบูรณ์

ในส่วนของกำแพงของป้อมซานติอาโกนั้น พบว่าทำจากหินทั้งหมด โดยมีความยาวรอบวงกว่า 600 เมตร และมีคูน้ำซึ่งขุดเชื่อมแม่น้ำปาชิกโอบล้อมกำแพงไว้อีกชั้นหนึ่ง

ป้อมซานติอาโกสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2133 นับเป็นป้อมปราการที่มีความสำคัญที่สุดของเมือง เพราะเคยใช้เป็นศูนย์บัญชาการทางทหารของพวกสเปน รวมไปถึงพวกอเมริกันมาก่อน ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นก็ได้ยึดป้อมซานติอาโกเป็นศูนย์บัญชาการทางทหารด้วยเช่นกัน มีเชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตรนับพันนายถูกคุมขัง และได้จบชีวิตลงภายในป้อมแห่งนี้ในท้ายที่สุด

บ้านจำลองโฮเซ ริซาล

ป้อมซานติอาโก (Fort Santiago)

อีกหนึ่งชีวิตที่ต้องมาสังเวยความเหี้ยมโหดภายในป้อมแห่งนี้ คือ วีรบุรุษของชาติฟิลิปปินส์ นามว่า โฮเซ ริซาล (José Rizal) ซึ่งเป็นผู้นำของขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชของฟิลิปปินส์ในช่วงจักรวรรดินิยมสเปน เขาได้ถูกนำตัวมาจองจำที่นี่และถูกประหารในปี พ.ศ. 2439

เพื่อรำลึกของวีรกรรมและคุณงามความดีของเขา รัฐบาลจึงได้สร้างพิพิธภัณฑที่จัดแสดงประวัติและรวบรวมข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวของเขา ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับบ้านที่เขาเคยพักอาศัยเมื่อยังมีชีวิต รวมไปถึงอนุสาวรีย์ ณ บริเวณสนามหญ้าภายในป้อมแห่งนี้ด้วย

อนุสาวรีย์โฮเซ ริซาล

ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ป้อมซานติอาโกถูกทำลายจากระเบิดไปเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังคงหลงเหลือซากสิ่งปลูกสร้างหลายอย่างให้ได้ศึกษา ทั้งที่เป็นคูได้ดิน คลังแสง หอคอย และโรงเรือนทหาร หลังจากเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ภายในป้อมซานติอาโกเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็เป็นเวลาบ่ายคล้อยเต็มที่ ผมเลือกมานั่งยาวตัวหนึ่งบริเวณใต้ร่มไม้ริมสนามหญ้าเป็นที่หย่อนกายหย่อนใจ ท่ามกลางบรรยากาศอันสงบร่มเย็นและอบอวลไปด้วยกลิ่นอายของประวัติศาสตร์ที่แทรกซึมอยู่ทุกพื้นที่

ผมรู้สึกเคลิบเคลิ้มใจจนไม่อยากลุกเดินออกไปไหน ถ้าเป็นไปได้ก็อยากนั่งนิ่งๆ อยู่แบบนี้ไปอีกนาน ๆ แต่ก็ไม่สามารถทำได้ เพราะได้เวลาที่ป้อมซานติอาโกจะปิดทำการแล้ว จึงจำเป็นต้องจากมา ทั้งๆ ที่ใจยังไม่อยากกลับ

ไม่แน่ใจว่าเป็นเพราะอินทรมูรอสแอบร่ายมนตรามาสะกดใจผมหรือเปล่า จึงทำให้ผมคลั่งไคล้ไหลหลงได้มากมายขนาดนี้

ย่า ANGKOR. KEYB SIEM REAP.

ผม เชื่อว่า.....

ความรัก สามารถบันดาลให้มนุษย์
สร้างสิ่งสวยงามที่ยิ่งใหญ่ได้เหมือน
พระเจ้าซาห์จาฮาน สร้างอนุสรณ์สถาน
ความรักที่มีต่อพระมเหสี นั่นคือ **“ทัชมาฮาล”**

ความกลัว ก็ก่อให้เกิดสิ่งที่เกิน
ความคาดคิดของคนรุ่นหลังได้เช่นกัน
“กำแพงเมืองจีน” นั่นไงครับ คือประจักษ์
แห่งความกลัวจากยุค **จีนซีฮ่องเต้**....

ความศรัทธา เป็นอีกประการที่กระตุ้น
พลังสร้างสรรค์พิเศษให้มนุษย์ปลดปล่อยออกมา
เป็น **นวัตกรรม** ให้โลกได้ตื่นใจ ซึ่งเราได้รับรู้
เห็น และประหลาดใจกันมาแล้ว

อาทิ: **ถ้ำอชันตา** พุทธสถาน มรดกโลก
ที่ยิ่งใหญ่แห่งพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย...
มหาปิรามิด แห่งอียิปต์ ที่คนยุคนี้ยังคิด
ไม่ออกว่า คนครั้งบรรพกาลคิดสร้างมาได้ยังไง

ทั้ง **ความรัก ความศรัทธา** และ **ความกลัว** ของมวลมนุษยชาตินั้น ต่างเป็น **อิฏฐารมณ์ - อนิฏฐารมณ์** ขึ้นพื้นฐานที่ยิ่งใหญ่ซึ่งก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์สิ่งมหัศจรรย์ให้โลกมากมายตลอดมา....

แต่... มี **สองประการ** ที่ผมควรกล่าวต่อเบื้องหลัง และที่มาของสิ่งมหัศจรรย์ของโลก.... แม้ว่าจะแรงผลักดันภายในดังกล่าว คือ **ความรัก ความศรัทธา** และ **ความกลัว** จะเป็นพลังนิรมิตให้เกิดขึ้นก็ตาม นั่นคือ....

1. **พลังสร้างสรรค์ของมวลมนุษย์** ที่ค้นออกมาทั้งกาย จิต และปัญญา จากสมอง ทั้งชายและหญิง!

2. **อำนาจสั่งการที่ยิ่งใหญ่** ที่สามารถบงการได้อย่างสมบูรณ์ ยิ่งทรงอำนาจมากเท่าใด ยิ่งสั่งสร้าง **นวัตกรรมมหัศจรรย์** ได้สูงค่าเท่านั้น

ฉะนั้น ยามใดที่เราได้ไปพบ สัมผัสกับสิ่งมหัศจรรย์ของโลก ณ ที่ใด ๆ ก็ตาม จงมองให้ทะลุเปลือกผิวแห่งความ **อสังการ** นั้น เราก็จะสัมผัสได้ถึง **พลังอำนาจบัญชา** และรู้สึกได้ถึง **ชีวิต จิตปัญญา** และ **แรงงานของมวลมนุษยชน**

และแน่นอนว่า การรื้อฟื้นศักยภาพนั้นย่อมสาหัสถึงเลือด เนื้อ และชีวิต อย่างมหาศาล แต่เรามักลืมที่จะคำนึงถึงเสมอ เมื่อได้เห็นความยิ่งใหญ่ในอดีตของบรรพชนที่เป็นประวัติศาสตร์ซึ่งผ่านมาแล้ว

วันหนึ่ง!

จู่ ๆ “**โรงน้ำชา**” นักเขียนแนวปรัชญาความคิดในวิทยากรยาคอลัมน์ “**ประโยคสัญลักษณ์**” ที่ทราบว่ามีผู้อ่านวัยรุ่นติดกันเกรียว!... ไทรมหาเพื่อชวนไปลุย “**เสียมเรียบ**” (Siem Reap) ประเทศกัมพูชา

ผมตอบตกลงด้วยความพร้อม โดยมี **เป๋หนึ่งใบ รองเท้าผ้าใบ กับขวาม้าหนึ่งผืน** และเศษเงินติดตัวนิดหน่อย... อ้อ!... Passport ที่ยังมีเวลาอายุเหลืออยู่เล็กน้อย เพียงเท่านั้นผมก็ลุยโลกได้ละครับ!

“**เรา**” ร่ำลาอดีตกาลสยามยามค่ำ ด้วยสายการบินที่มีราคาต่ำ Low Cost ผมขอเติมอีกนิดว่า... แล้วแต่ความบังเอิญ Fluke ฮ่าาา... เพราะบางทีเที่ยวก็โดนราคาพอ ๆ กับ Business Class แต่บริการคงเดิม

..... หนึ่งชั่วโมง เราก็มาลอยอยู่เหนือ “ANGKOR” อดีตมหาอาณาจักรโบราณที่ยิ่งใหญ่ของ **ขอม เขมร หรือขะแมร์** ผมมองไม่เห็นอะไรในความมืด “**ตันราตรี**” คำคืนของ 31 ธันวาคม 2561 ซึ่งเป็นคืนสุดท้ายที่จะก้าวข้ามไปสู่ปีใหม่

“**โรงน้ำชา**” ฉลาดที่เลือกจังหวะเวลาของการเคลื่อนเปลี่ยนในการย้อนกลับไปสัมผัสกับซากที่เคยรุ่งเรืองแห่งอดีต... ผมนั่งครุ่นคิดในใจ.....

และเขาคงไม่ได้ตั้งใจที่จะบอกผมหรือว่า... แม้เราจะอยู่กับ **ปัจจุบัน** แต่ชีวิตก็ต้องเคลื่อนไปสู่ **อนาคต** และ **อดีต** ก็ยังมีร่องรอยให้เรารับรู้ได้อยู่

เครื่อง Landing เมืองเสียมเรียบ เสียมราชู เสียมรัฐ แล้วแต่จะเรียก แต่คน **กัมพูชา** เขาเรียก **Siem Reap** เสมือนจะขมนามตามอดีตว่า ณ ที่นี้ “**สยามราบ**” แล้ว... ก็ดีนะ เราจะได้ลดความผยองลงบ้าง!

คืนนั้น... ในบรรยากาศ Countdown ใน Siem Reap คงไม่แตกต่างกันกับทั่วโลกของการเฉลิมสงท้ายปีเก่า และเตรียมฉลองปีใหม่

หนุ่ม - สาว - เฒ่า - เด็ก ชาวขะแมร์ ต่างเริงรำ สดใส ได้แสงไฟหลากสี แฉมมีพลุสวยให้ตื่นตา อาหารริมทางที่อบอวลด้วยฝุ่นซึ่งผมคุ้นเคยดีเหมือนอำเภอชนบทในเมืองไทย....

ผม ในสภาพที่คล้าย ๆ กันของงาน แต่ต่างที่ ทำให้ผมผลอหลับ ไปเมื่อยังไม่ข้ามคืน 00.00 น. ฮ่าาา!

ปล่อยให้ครอบครัว “**โรงน้ำชา**” เขาไปแทรกปนกับชาวขะแมร์ เสียมเรียบตามสบาย

อาหารเช้าสไตล์ **เชมเมอร์เบรคฟาสต์** ที่ **โรงแรม Lab - D** (หลับดี) ชื่อเก๋ น่ารัก ชวนนอน...อ้อ!

เช้าของปีใหม่ ผมพาสังขารโทรมเดินตาม **“ครอบครัวโรงน้ำชา”** ไปแทรกตัวในซากอดีตที่ยิ่งใหญ่ของ **ANGKOR** ณ ดินแดนของชนชาว **เชมเมอร์** ในยุคนี้ ซึ่งทุกคนรู้จักกันในนาม **“นครวัด - นครธม”** ที่ได้รับรองให้เป็นมรดกโลกโบราณสถานที่แรกของ **อินโดจีน**

ในสายแดดจ้า เจ็ดด้วยลมเย็นที่แผ่วผ่านมาเป็นครว ๆ ผมยืนอยู่ในซากประวัติศาสตร์ยุคอาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ (พ.ศ. 1093 – 1345)

มองเห็น **เฟรมภาพ** ประวัติศาสตร์เลื่อนไหลผ่านมโนผัสสะไปอย่างกระฉ่างชัด.....

ภาพ **พระเจ้าชัยวรมันที่ 2** ผู้ประกาศอิสรภาพจากชาว (1345)

มองเห็นความรุ่งแห่งอดีตกาลผ่านปราสาทหินอันโอฬาร แล้วพัฒนาจนเรืองรองสุด ณ ยุค **พระเจ้าชัยวรมันที่ 7**

กระทั่ง..... ถึงยุค **พระเจ้าชัยวรมันปรเมศวร** กษัตริย์แห่ง **ANGKOR** องค์สุดท้าย

เมื่อทัพจาก **กรุงศรีอยุธยา** ตีเมืองพระนครได้ (1974) ทำให้อาณาจักรที่เคยยิ่งใหญ่และรุ่งเรืองในที่สุด... ต้องล่มสลายลงไปในปี พ.ศ. 1976!

เป็นการสิ้นสุดยุค Angkor เขมรโบราณ! (พ.ศ. 1345 – 1976)

ในบรรยากาศคร่ำคร่าด้วยนักท่องเที่ยวชาวปราสาทโบราณ วันนั้น... แผลก... ที่ผมกลับเห็นเป็นปราสาทอันงดงามที่ถูกสร้างด้วย **แรงงานมหาศาล**.....

ชีวิตและวิถีในยุคนั้น อยู่คู่เคียงกับเทพเจ้า และธรรมชาติ โดยมี **“ศรัทธา ความรัก และอำนาจ”** เป็นเค้าโครงเดินเรื่อง สร้างเรื่อง แล้วจบเรื่องเป็นวัน เดือน ปี เคลื่อนไปตามยุคสมัย

ทั้งหมด... ที่ผมมองเห็น ไม่เคยเปลี่ยนไปจากแนวพล็อตเรื่องหลัก คือ **การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ - รุ่งเรือง แล้วเสื่อมถอย ล่มสลายไป!!** เพียงแต่เปลี่ยนตัวละครไปตามยุคสมัย

ผมตื่นจากภวังค์ เพราะ **มรรค ทองศรี** (ผู้สืบสกุลของโรงน้ำชา) วังมาสะกิด... เพราะอยากเล่นกับ **ปู่ครูชน**

“ปู่ไป... เดินเที่ยวปราสาทกัน!”... ผมจึงกลับมาสู่โลกปัจจุบันที่พลุกพล่านด้วยผู้คนนักท่องเที่ยวมากมาย เป็นชีวิตวันนี้บนซากอดีต... ดังเดิม!

ในวัย และวันนี้ ของ **มรรค ทองศรี** เขาคง
ไม่เข้าใจอะไรมาก แม้จะวิ่งชกชอนไปทั่วในร่องรอย
อาณาจักรโบราณ แต่ “โรงน้ำชา” ได้จารึกความคิด
ของเขาไว้แล้ว เพื่อว่าวันหนึ่งเด็กน้อยคนนี้จะย้อนกลับไป
หาความหมายในสิ่งที่พ่อเขาได้เคยบันทึกไว้.....

ชีวิตเราแต่ละคนมิใช่ประวัติศาสตร์ ทว่าพลานุภาพ
ของมวลมหาประชาชนแต่ละยุคต่างหาก ที่ได้สร้างตำนาน
อันยืนยงมาให้คนยุคนี้ได้สัมผัสเรียนรู้ แม้จะเป็นเพียงซาก
ก็ยังทรงค่าชั่ววันรันดร์ **Ever After: “ANGKOR” Story**
และ... ประเด็นสำคัญ อยู่ที่ว่า... “พวกเขาเมื่ออยู่จริง
ในตำนานนี้!”

The important point is that... “They really existed
in this legend”

HOTLINE – สายตรง

และแล้ว... ครู**อมตะ สโมทานทวี** คุณครูเกษียณไปเพียง
สองปี...

ก็ได้สังเวชชีวิตให้กับวิกฤติในจังหวัดชายแดนภาคใต้
อีกหนึ่งศพ ณ บ้านหว่าหลัง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

กว่าสามสิบปีที่เรามักพูดว่า.....

... “**ขอให้**เป็น**รายสุดท้าย** เพื่อคืนสันติสุขสู่แดนใต้”.....

แล้ว... เสมือนภาวนาให้เพิ่มปริมาณความตาย ศพแล้ว
ศพเล่า ทั้ง**พุทธ - มุสลิม**

สลักับประโยคกลมมใจว่า.....

... “**เรา**มาถูกทางแล้ว...สถานการณ์กำลังจะคลี่คลาย”.....

คำถามคือ **ใครจะเป็นศพต่อไป?**..๗๑๐๐

“ศุภอน”

4 กุมภาพันธ์ • วันมะเร็งโลก

WORLD **CANCER** DAY

เพื่อรณรงค์ให้คนทั่วโลกได้ตระหนักและ
เห็นความสำคัญ ในการหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง
ที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง

วิทยากรย์ e-book online
www.withayajarnksp.com

2 กุมภาพันธ์ วันเกษตรแห่งชาติ

ราคา 50 บาท